

Dr. MARTON ERNO.
 A szociálisták és munkások szövetségének elnöke.
 SZOCIÁLISTA PÁRTJÁÉRT
 (vagy Schönbauer) 11. sz. Telefon: 31677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

VASARNAP KEZDŐDIK KAIRÓBAN AZ „IZRAELI KÉMEK” KIRAKATPERE

Amerikai kémeket fogtak el Egyiptomban?

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától.) Vasárnap kezdődik meg Kairóban a kémkedési kirakatper, amellyel kapcsolatban az egyiptomi propagandánál nagy előkészületeket

tesz. A két hónapra katonai bűntudósítójától.) Vasárnap kezdődik meg Kairóban a kémkedési kirakatper, amellyel kapcsolatban az egyiptomi propagandánál nagy előkészületeket tesz. A két hónapra katonai bűntudósítójától.) Vasárnap kezdődik meg Kairóban a kémkedési kirakatper, amellyel kapcsolatban az egyiptomi propagandánál nagy előkészületeket tesz. A két hónapra katonai bűntudósítójától.) Vasárnap kezdődik meg Kairóban a kémkedési kirakatper, amellyel kapcsolatban az egyiptomi propagandánál nagy előkészületeket tesz.

Az amerikai kormány a hajózás szabadságának erélyes támogatását igéri

A kormány és a szakszervezeti központ kibontakozási lehetőségről tárgyal a bojkottal kapcsolatban

Washington (STA, UPI) — Az amerikai szakszervezeti központ vezetői tovább folytatják tárgyalásaikat Douglas Dillon helyettes külügyminiszterrel és James Mitchell munkügyi minisz

terrel, hogy megfelelő nyilatkozatot szövegezzenek meg az amerikai kormány nevében, amely kielégíti az amerikai egyesült szakszervezeteket és lehetővé teszi a Cleopatra ellenes bojkott megszüntetését.

George Meany, az amerikai ipari munkások és az általános munkásszervezet elnöke tegnap elmondta, hogy tovább folytatja erőfeszítéseit megfelelő megoldás megtalálására, azonban még nem tudja, milyen megoldáshoz járul hozzá.

Ujabb tüntetés Ankarában

Ankara, (Reuter, IFF). — A török főváros utcáin tegnap mintegy 4000 diák és állami hivatalnok ismét tüntetést rendezett. A tömeg Kemal Atatürk emlék művéhez vonult és „szabadságot” kiáltásokat hallatott. Mintegy ezer diákból álló csoportnak sikerült körülvenni Menderes miniszterelnököt és kormányának két tagját. A diákok öklüket rázták a miniszterelnök felé, aki ezekkel a szavakkal fordult hozzájuk: „Miertem nem öltök meg?” A rendőrség 50 tüntetőt letartóztatott. A tüntető tömegek szétoszlása csak a páncélosokkal kivonult szovyes katonaság segítségével sikerült.

Tal vezet

Moszkva (Reuter). — A sakkvilágba jónak mérkőzéseinek keretében tegnap döntetlenül végződött a 20-ik mérkőzés Michail Botvinnik jelenlegi világbajnok és Michail Tal nagymester között. Az eredmény jelenleg 12:8 Tal javára és még egy döntetlen szükséges ahhoz, hogy elnyerje a sakkvilágba jónok címét.

Egyiptomi panasz

Gáza (Reuter). — Az Egyesült Arab Köztársaság szóvivője kijelentette tegnap, hogy panaszt nyújtott be Izrael ellen a fegyverzetet birtoklásához. A panasz szerint négy izraeli „Mystere” típusú lökhajós repülőgép a gázai övezetben lévő Chan Junisz felé repült el.

Köszönöm, boltos úr!
 A gazdasszonyom biztosan megőrül, ha meglepem egy üveg „Ez Házájít” „extra” olajjal, amely az új, amerikai C. D. eljárásból finomított egyetlen olaj.
 Nincs párja az „Ez Házájít” „extra” olajnak salátához, főzéshez, hús- és süteménysítéshez.

Örömmel tudatjuk rokonaikkal és barátainkkal, hogy Jom ha-šemot napján megszületett **KISELUNK, ACOMON.**
 A brit-művész ünnepe május 9-án, hétfőn délután 11 órakor a Be Helen Kellerben, Járd Eljána — Tel-Aviv, tartjuk.
GRUNWALD LÉRA és NAFTALI
 Tel-Aviv, rehov Galipoli 35.

A helyettes külügyminiszter ígéretet tett a kereskedelmi flottának, hogy a kormány ezen álláspontját minden lehető alkalommal továbbra is kihangsúlyozza és arra törekszik, hogy végleges megoldást találjon az izraeli-arab vizzályra, amely az arab bojkott forrása.

Kairó, (Reuter). Abdul Chalek Chaszuna, az Arab Liga főtitkára tegnap elmondta, hogy az arab államok képviselői a legteljesebb támogatásukról biztosították az EAK-ot az ame

rikai hajók ellenes bojkottal kapcsolatban. Külföldi megfigyelők szerint azonban ez nem jelenti azt, hogy a többi arab államok kormányai aktív részt vesznek a Cleopatra bojkottja körüli konfliktusban.

Chaszuna egyébként azt is bejelentette, hogy összehívják a Liga tanácsát külügyminiszteri fokon, hogy a palesztinai kérdéssel tárgyaljanak. Az ülés székhegy Beirut lesz és annak időpontjáról az érintett kormányok hoznak határozatot.

Chruscsev a Legfelsőbb Szovjet ülésén:

Kevés remény van a csúcskonferencia sikerére

A szovjet miniszterelnök egy repülőincidens miatt hallatlanul éles hangon támadta Amerikát

Moszkva, (UPI, Reuter). — Nikita Chruscsev szovjet miniszterelnök tegnap a Legfelsőbb Szovjet ülésén drámai formában bejelentette, hogy május elsején szovjet terület fölött leltek egy amerikai repülőgépet, amely a Közelkelet felől hatolt a Szovjetunió légi terébe. Chruscsev ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy tíz nappal a csúcskonferencia megnyitása előtt a hidegháborúra emlékeztető hangon intézzen támadást az Egyesült Államok ellen.

„Ilyen incidensek világ-háborúhoz vezethetnek és nem alkalmasak a csúcskonferencia előkészítésére. A repülőgép behatolása arra utal, hogy kevés remény van haladás elérésére a csúcskonferencián. A Szovjetunió éles figyelmeztetés

Ezért népünk legnagyobb ünnepnapját, május elsejét választották időpontul. Most pedig felvetődik a kérdés — mondotta beszédében Chruscsev, — ki küldte a gépeket szovjet területre. Az amerikai haderők főparancsnoka, aki mint ismeretes, maga az elnök, vagy (Folytatás a 16-ik oldalon.)

Elfogadták Oberlaender lemondását

Bonn (UPI). Konrad Adenauer nyugatnémet kancellár elfogadta Theodor Oberlaender nyugatnémet menekültügyi miniszter lemondását, aki mint jelentették, kedden nyújtotta be felmentése iránti kérelmét. Adenauer kancellár javasolta Heinrich Lübke elnöknek, hogy fogadja el a lemondást. Az elnök fél órával a kancellár javaslatának megtevése után közölte, hogy elfogadja azt.

Oberlaender továbbra is követeli, hogy parlamenti vizsgálatot indítsanak háború idején tanúsított magatartásával kapcsolatban. Mindaddig nem volt hajlandó benyújtani lemondását, ameddig párta, a keresztény demokraták párt, nem járult hozzá, hogy hivatalosan is követelni fogja ezt a vizsgálatot.

AROMATIC
 Kávé nem hiányozhat a hűtőszekrényből, mert az Aromatic HÚT * ÜDÍT * TAPLAL.

Hammarckjöld: A szuezi zárlat nem tartozik a hágai bíróság elé

A főtitkár szerint nem volt megállapodás az Astypalea ügyében

New York, (STA, Reuter). — Dag Hammarckjöld UNO főtitkár tegnap sajtófogadásán kijelentette, hogy a szuezi hajózás szabadságának nem jogi, hanem politikai problémák és így nincs értelme, hogy azt a hágai nemzetközi bíróság elé vigyék. A főtitkár kijelentése nagy meglepetést keltett, mert homlokegyenest ellentétben áll az eddigi állásponttal, amely szerint a szuezi zárlat a hágai nemzetközi bíróságnak kellene eldöntenie azt a kérdést, vajon Nassernek joga van-e elzárni a csatornát az izraeli hajózás elől. Izrael min-

dig azt hangoztatta, hogy ez nem jogi, hanem politikai kérdés, amelyről az UNO közgyűlése és a Biztonsági Tanács ismételt, világosan döntött. Ugy lát-szik, hogy Hammarckjöld a közelmúlt tapasztalatai alapján rájött az izraeli nézet helyes voltára.

Hammarckjöld egyébként a Cleopatra bojkottját sem helyeselte, mert az, véleménye szerint, csupán a kérdés szimpptomáit érinti, de nem orvosolja a probléma gyökerét.

Hammarckjöld azt is elmondta, hogy sohasem jött létre semmiféle egyezmény, vagy megállapodás az EAK-al, amely szerint

izraeli rakományok áthatalhatnák a csatornán. „Ez a tény ismeretes minden érdekeltenél” — hangsúlyozta. — Ilyen meg-egyező nem jöhetett létre Izrael és az EAK között és én a magam részéről sem kötöttem semmiféle megállapodást ebben a kérdésben”. — Hammarckjöld kissé ingerülten adta meg választát az egyik újságíró kérdésére, aki megemlítette, hogy az Astypalea hajóval kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, miszerint Hammarckjöld közölte Izraellel, hogy egyezmény jött létre közte és Nasser között, hogy a Fob szállítványokat átengedik a csatornán.

A Cleopatra ügyével kapcsolatban azt mondta, hogy az amerikai tengerészek bojkottja csak a probléma megnyilvánulásait és nem pedig annak gyökerét érintik. A megoldásnak politikai jellegűnek kell lenni. A probléma számos más kérdéskomplexummal áll kapcsolatban és ha csak anekdotikus érdeklődésű lépéseket hajtanak végre, ez nem hoz gyökeres megoldást — mondotta Hammarckjöld.

Neumann Ilinek "Bélának"
 EZÜSTLAKODALMUK
 25 ÉVES ALIJAJUK, TOVÁBBÁ
 BÉLANAK 50-İK SZÜLETÉSNAJPA
 ALKALMABÓL HOSSZU, BOLDOG ÉS ÖRÖMTELI
 ÉLETET KIVÁNNAK TESTVÉREIK:
 ANTON, IREN, LIPI, KORNEL,
 JOSZI, JUCI ÉS CSALÁDJAIK.

Megkezdődött az uszó-szezon
GALEI-GIL
 KERT ÉS ARNYEK * EDENIZ * KAVÉHAZ * IDEÁLIS KÖRNYEZET AZ USZÁS ELVEZÉSÉRE

Felejthetetlen drága férjem, apám
Hoffmann Bernát Rámát-Gán (Bratislava)
 SIRKOAVATASA
 1960 május 8-án, délután 1/3 órakor lesz a kirját-sauli temetőben.
 Autóbusz indul délután 2 órakor a rámát-gáni postától.
 Súlyos veszteségünk alkalmából kifejezett vért ezúton mondunk mindenkinek köszönetet.
 A gyászoló család nevében:
HOFFMANN BÖZSI

HIREK

**AZ ÚJ KELET
ELŐFIZETÉSI DIJA
HAVONTA IL 4.600**

5720 Jár 9.
1980 május 6., péntek.
Gyertyaváltás idején:
Jeruzsálem 5.44
Tel-Aviv 6.02
Haifa 5.56

5720 Jár 10.
1980 május 7., szombat

Heti árhár: Acházé mot-Kadosim

Haifara:
„Háló kiván Kóstim”
Amos 3.
Szombat kimenetel:
Jeruzsálem 7.03
Tel-Aviv 6.57
Haifa 7.04

PLUSZÉRTÉK

A 25 éves fennállását ünneplő Nahária lampionvilágítású Gáton-partján sétálva, szembetalálkozom Regös Györgyvel, aki izraeli karrierjét nemrég mint színész kezdte, jelenleg pedig az ottani Gáll-étterem társtulajdonosa és megkérdeztem tőle, hogy milyen előnyök származnak abból, ha Naháriát — mint hírlék — városát nyitvatartják.

— Kétféle plusz — válaszolja tárgyilagosan a regös-vendég. — A polgármesterek több lenne a fizetés, nekem pedig több lenne... az adóm.

(sz. i.)

— Az idegenforgalom új rekordjainak. Az év első 4 hónapjában 39.840 turista látogatott el Izraelbe a tavalyi év azonos időszakában érkezett 27.429 turistával szemben. Ez 42,2 százalékos emelkedést jelent. Április havában 16.785 turista látogatott el ezidén Izraelbe a tavalyi 10.482 külföldi látogatóval szemben. A számok beszédesen igazolják a turizmus nagyleptű fejlődését.

**VEGLEGES
HAJELTAVOLITAS**
villaanyal, garantáltan.
ARCKEZELÉS.
Tanítványok perfekt kiképzése a kozmetika minden ágában

H. Halbrunn, Tel-Aviv,
264 Házóvá 13. III. em.
Allenby 96. mögött Tel. 66991.

* Legszébb NŐI TÁSKÁK
Évától, Tel-Aviv, Allenby 90.
Készítői árak.

— Kísérleti farm a Negevben. New York-i jelentés szerint a Héber Egyetem amerikai barátainak köre közölte, hogy rövidesen kísérleti farmot létesítenek a Negevben Graham France philadelphiai lakos 102 ezer dolláros adományából. Ez az összeg elég ahhoz, hogy három éven keresztül folytassanak kísérleteket a farmon.

* Kérjük mindazon előfizetőket, akik Weisz, Nordau utca, voltak beiratkozva, ezúttal cserélni a „Modern” kölcsönkönyvtárban. Haifa, Herzl-u. 29. I. bál lépcső.

— Korlátozzák a takarékosági síkunk területét. A munkaügyi minisztérium a Mifal Hachiszachon jövőbeni építésre kerülő síkunkjainál a lakások nagyságára nézve határt szabott meg. A lakások területére a jövőben nem haladhatja meg a 80 négyzetmétert. — Egyébként a sokirányú igények kielégítésére az azoknak a szabad foglalkozásúaknak és művészeknek, akiknek nagyobb lakásra van szükségük, a munkaügyi minisztérium magánépítéssel történő megállapodások alapján épített megfelelő síkunkokat. A jövőben az eddiginél nagyobb figyelmet fognak fordítani a fiatal párok síkunkal történő ellátására is. Az első lépésként 1250 ilyen síkunk építenek fiatal párok részére.

— Felavatták Kirját Smóna kultúrközpontját. Kirját Smónán tegnap ünnepélyes külsőségek között avatták fel a kultur- és sportközpontot. Az avatáson megjelent Ogden Reid, az Egyesült Államok izraeli nagykövete és felesége. A nagykövet meleg szavakkal üdvözölte Kirját Smóna új létesítményét és kiemelte, hogy a város gyorsiramu fejlődése magában álló. A gyönyörű épület 250 ezer font befektetéssel létesült, amelynek a felét amerikai adományozók, a másik felét pedig a helyi tanács adta össze.

II/1
munkásszárad bajtársai (Körmáron, Igmándi-erőd) találkoznak a

Vén diófában
T. A., Kikár Ditzengoff 14-16.
május 11-ikén, szerdán este 7-9-kor. Kérjük a bajtársakat, értesítsék egymást.

A nyári szezonra a hölgyeknek
a legdivatosabb, exclusive mintájú anyagok. Tiszta-selyem, shantung, cotton, kedvező árakon.

LEA TEL-AVIV, 85.
Allenby út 85.
udvarban, Eckmann-ház

* Lóránt könyvtár fogalom! Lóránt könyvtár friss, modern! Lóránt könyvtár csak Hár Színáj 2 (Nagytemplom mellett!)

— Tüntetnek a ramlei csőgyár munkásai. Tegnap a ramlei csőgyár munkásai, tisztviselői és mérnökei, mintegy 300 ember, abbahagyta a munkát és tiltakozó felvonulást rendezett. A gyár munkásai a Hísz-tadru végrehajtó bizottságának székháza elé vonultak, hogy tiltakozásukat fejezzék ki amiatt, hogy a gyár nem kapja meg a megfelelő gépekre a behozatali engedélyt. Elmiatt már eddig is 120 embert bocsátottak el és e héten újabb 45 munkást hagyta abba a termelést.

* Műfogsorjavítás a Táchaná Merkáztnál, félóra alatt, acélvázal, garantáltan. Sonnenschein, Tel-Aviv, Hágdu Hávri 28. Telefon 61962.

Műfogás kérdés

Nem mindennapi és letehető humoros sportincidensről számol be egy kopenhágai jelentés. Az eset két jütlandi labdarúgócsapat, a Norager és Abeltoft mérkőzésén történt.

A bíró, Hening Erikstrop, néhány nappal a mérkőzés előtt kapott teljes alsó és felső műfogást, amelyet úgy látszik, még nem szokott meg teljesen. Abban a pillanatban, amikor szája elé emelte a műfogást, kifújta szájából összes új fogait. A fütty nem hangzott el, viszont a két fogósa a „fübe harapott”. Ebből még nem lett volna incidens, csak hogy a meccs a lefújás előtt 4:3 arányban állt a Norager csapat javára és pontosan, miközben a bíró a fogósa után kutatott, repült be a klegyenlítő gól a hálóba. A bíró, aki fogkeréssel volt elfoglalva, nem itélte meg a gólt és azt mondta, hogy az a fütty után került a hálóba. A mérkőzés így 4:3 arányban végződött a Norager javára, az Abeltoft azonban nem nyugodott bele és elhatározta, hogy a labdarúgó szövetség elé viszi a „fogás kérdést”. Másnap azonban belátta, hogy az ügy csak nevetésség tárgya lenne és ezért az Abeltoft lemondott a fellebbezésről és belenyugodott a veszteségbe.

Zárt ajtók mögül:
Férfi: Ugyan fram, nincs ide-idegrem.
Hagyjál most engem hídgezen.
Feleség: Lajos, kérlek ne légy fád.
Nézünk meg a diótát.

VÉN DIÓFA
Tel-Aviv,
Kikár Ditzengoff 14-16/I.

— Fred Monosson házavátása. Fred Monosson, az ismert amerikai mecénáz házat avatták fel tegnap ünnepélyes külsőségek között a róla elnevezett Növe Monosson telephelyén. A házavátáson számos elkötelezettség vett részt. Dávid Ben Gurion, Jozsef Weitz, Jozsef Barac és Jákob Zerubável, valamint Toledano vallásügyi miniszter, Mose Sapira belügyminiszter, a Szochnut vezetőségi tagjai és számos közéleti férfiú ült körül az asztal.

* Angol-magyar műszaki szótár, 20. kötet Révai lexikon. „Hadash”, Hajarkon ötvenkilenc.

Chájim Weizmann — nem „szabadságharcos”

Izraelben tartózkodik vendégként Sol Glass, a zsidó származású amerikai főtisztviselő, aki Washingtonban a kormány mellett működő bélyegkivitelezési tanács tagja. Glass a tiszteletére rendezett fogadáson elmondta, hogy már egy évvel ezelőtt Herbert Lehman szenátor New-York állam egykori kormányzója javaslatot nyújtott a szenátushoz, amelyben kérte, hogy Chájim Weizmann arcképevel becsásanak ki bélyeg az annak a sorozatnak keretében, amelyet az amerikai posta „Szabadságharcosok” címen jelent meg.

Ebben a sorozatban, a többi között, Thomas Masaryk, Csehszlovákia első elnöke, a meggyilkolt filippin elnök, Ramon Magsaysay, José San Martin és más nagyevű szabadságharcosok szerepelnek. Sajnos azonban a külügyminisztérium mind a mai napig nem járult hozzá Lehman szenátor kéréséhez, ami azt jelenti, hogy minden jel szerint Chájim Weizmann professzor, Izrael első államelnöke nem kerül be azoknak a szabadságharcosoknak a sorába, akiket az amerikai külügyminisztérium érdemeslen minősít erre a megtisztelő jelzőre.

* Disztingváljunk! Csak jó könyvtárba járjunk! — „Hadash” könyvtár a legjobb. Iratkozzon be! Hajarkon ötvenkilenc.

— Erőszakos taxisoffor. A telavivi rendőrkapitányság megindította a nyomozást egy soffor ellen, aki rátámadt a taxijában utazó 16 éves lányra. Az eset szerdán a késő esti órákban történt a Járkon környékén. Ott találták meg ugyanis a lányt, akit beszalítottak a városi kórházba. A lány elbámulta szerint, Givát Rámabomból utazott Tel Avivba és a Járkonnál érte őt a soffor váratlan támadása.

Ha izlésezen és olcsón akar öltözködni,
tekintse meg legújabb NYARI MODELJEINKET

Boutique BUDAPEST
T. A., Allenby 28. — Tel. 62678
Méretek készült mennyiségű ruhákat is kölcsönzünk.

Szigorúan köser magyar konyha PENSION

MARGOA, Naharia
Weizmann-u. 71.
A la Carte étkezés * Gyermkek mellé külön gánet * Szellőző ebédlő - terras * Arnyas kert
Tul: R. KNÖPLER KIARA (Ep., Garal-u.)

A deportáltak felszabadulásának évfordulója. A volt deportáltak országos szövetsége, amelynek központja Haifán van, az ország nagy városaiban a lágeres felszabadulásának 15 éves évfordulója alkalmából emlékestet rendez. Ezekben az emlékesteken vezető politikusok is részt vesznek. A szövetség vasárnap, május 8-ikán Tel-Avivban az Ohel Sém nagytermében, Haifán pedig 10-ikén, kedden este a Bajtenu termében tartja az emlékesteket.

Egyéni és csoportos tanítás

Adler Cvi Miklós festő-iskolájában
Cholon, Sdr. Dov-Hoz 78.
Új tanítványok jelentkezése délutánonként 4-7.

— A kisiparosok tiltakoznak a vámenelés ellen. Az izraeli kisiparosok tiltakozásukat fejezték ki amiatt, hogy felemelték a vámilletéket azoknak a külföldről hozott gépeknek, amelyek nem export cikloka dolgoznak. A Kisiparosok Szövetsége sürgőnyt intézett Eskol pénzügyminiszterhez, valamint Szapir kereskedelemi és iparügyi miniszterhez, amelyben kérték, hogy az új vámilletéket függeszessék fel, mert az komoly akadálya lesz a kisipar fejlődésének.

100 fontot nyertek:
240589 327015 222573 316072
229870 272515 141437 184235
251612 403235 258798 475174
247408 273463 410048 225360

KIS ROYAL étterem
TEL-AVIV, CHEBRON-UTCA 6 (Mugrásbinal)
SPECIALIS ETEK-ÜNLÖNLEGESSEGEK - POLGARI ARAK
Ebéd és vacsora

* Szépirodalmi könyveket minden mennyiségben vásárolj Allenby könyvtár, T. A., Allenby 11., félelelet. — Csere, eladás egész nap.

— Reklámmentes filmhirdő készült. A mozi tulajdonosok és az izraeli filmvállalat között történt meg egyezés értelmében ezentul havonta hoznak forgalomba hirdetőt, amely nem tartalmaz hirdetőket. Ezentul az izraeli filmvállalat, mely a hirdőket készíti, nem alkalmaz hirdetői ügynököket és nem vállal reklám céljait szolgáló felvételezéseket. A meggyezés ellenben arra is kiterjed, hogy a hirdőben 2 és félperces reklámrész lehet, de az kizárólag a mozi tulajdonosok egyesületének a kívánsága szerint kerül be a hirdőbe.

Egyéni kezelés a legújabb módszerekkel

MIRJAM
kozmetikai szalonban
T. A., Allenby 28, tel. 62678

SIKKES, JÓLSZABOTT
késő ruhák
OLCSÓN

„Boutique” SIMOR PIRI
Tel-Aviv, Chebron-u. 3.

— Félrevezető reklám. — Számos panasz következett, amely a lakosság köréből érkezett, az egészségügyi minisztérium a különböző zsidókéféleket gyártó vállalatokhoz fordult, hogy szüntessék meg a „diétál” illetve „anti-cholesterol” elnevezés használatát terményeik megjelölésénél. Az ilyen feliratos címkék ugyanis megtévesztik a fogyasztókat. Ugyanakkor az egészségügyi minisztérium felszólította a pékségeket, hogy tüntessen el minden olyanfajta csomagolást, amely orvosi kifejezéseket, illetve meghatározásokat tartalmaz a kenyéren.

A 202116 szám nyerte meg a 30.000 fontot

Tegnap tartották meg a Mifal Hájisz 1960/9 számú húzását, amelyen a 202116 számú sorsjegy 30 ezer fontot nyert.

10 ezer fontot nyert a 283857 számú sorsjegy:
1000 fontot nyertek:
381431 101224 286220 142242
222482 273429 442131 402660
309831 292990-es sorsjegyek.

500 fontot nyertek:
456126 366163 152662 342986
321468 458476 473435 252225
374724 395392 401776 348033
251292 280969 487769 392457
183656 147284 106540 377629

200 fontot nyertek:
449874 145126 161114 127795
206072 153887 495176 252904
185765 302830 188919 422238
200074 374165 338910 377549
151643 136093 252118 216393
279473 347146 270734 205226
422441 357931 452224 207523
441853 127573 137000 396432
294793 421918 228092 358302
359770 234738 442404 174708
357482 471226 319346 184079

100 fontot nyertek:
240589 327015 222573 316072
229870 272515 141437 184235
251612 403235 258798 475174
247408 273463 410048 225360

A 2-es és 9-es számmal végződő sorsjegyek 2 fontot, a 9290, 1800, 4188, 9803, 0499, 3649, 2502, 6428 végződésűek pedig 40 fontot nyertek.

A következő sorsjegyket nyerték az alábbiak: 08, 18, 27, 85, 49, 18, 94, 56, 73, 46 számmal végződő sorsjegyek 2 fontot, az 52 és 99 számmal végződők 4 fontot, 10 fontot nyertek a 112, 798, 904, 410, 530, 676, 264 számú rejtejt szelvények. 20 fontot nyertek a 127, 881 és a 633 számmal végződő sorsjegyek.

Tito Izráellel és az arabokkal egyaránt kíván barátságot

„Jugoszlávia baráti kapcsolatai az arab országokkal nem képezik akadályát annak, hogy Izráellel is barátságos viszonyt tartson fenn” — mondta Tito marsall, Jugoszlávia elnöke, amikor 20 perces kihallgatáson fogadta Reuven Arzit, a Mápám politikai titkárát és Jákob Amitot, az Al Hamismár szerkesztőjét. A Mápám vezetésének két tagja a jugoszláv pártkongresszuson, mint megfigyelő részt vett Belgrádban és tegnap hazatérve számolt be Tito marsall szavairól.

„CHESSMAN 17 ÉVES LANYÁT VEDTE”

San Francisco, (UPI). — George Davies ügyvéd, a kivégzett Caryl Chessman védője tegnap elmondta, hogy Chessmannak 17 éves lánnya van, akinek létezését Chessman titokban tartotta. Az ügyvéd azt is hozzáfűzte, hogy a lányért való aggodalom tartotta vissza Chessmant attól, hogy felfedje a „vörös lámpa” néven ismert rabló kitélet, aki Chessman szerint a neki tulajdonított bűntetteket elkövette. Chessman ugyanis attól tartott, hogy a banditák lányán állnak bosszút, ha áruló kijelentéseket tesz. Davies ügyvéd szerint Chessman 1940-ben vette feleségül a lány anyját, akitől 1945-ben elvált és az asszony ismét férjhez ment.

Két korsó római érepenzt ásott ki egy drúz gazda

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). — A földön hever a pénz, csak fel kell emelni, — legfeljebb is a Karmel hegyén lévő Uszafia községében, ahol egy drúz gazda nemrégiben két korsó római korabeli érepenzt talált a szántóföldjén. A komoly értékű képviselő ósrégi pénzek kitünő állapotban vannak és a kincs egyharmadát a drúz gazda jó pénzért már el is adta különböző magánytűtöknek.

A régi pénzekben fellelődiut kínál az spekuláció gyanut kellett, de a rendőrség csak hosszas nyomozás után és Labib Abu Rukhan drúz Kneszet-képviselő segítségével.

Kozmetikusnői tanulólanyn
azonnalra felvesszünk.

Judith Müller
szépségápoló intézet,
HAIFA, Bét Hákránót,
Herzl 20. - Telefon 67138

478724 469909 379321 312724
250731 325622 334366 386448
178733 224493 373590 490483
107508 374460 380432 157336
422623 482231 274365 308904
251580 351632 127654 389877
171634 438233 332506 461570
306151 255612 301152 173708
362453 227455 453908 409167
408704 493257 138081 180054
192169 281442 352215 177982
278544 401549 272699 325697
322386 484442 103367 404544
380402 437169 135912 343173
275428 373382 207920 164319
391440 337121 136756 243671
467313 331860 260963 380440
222196 199744 341490 489068
427761 369896 371242

A 2-es és 9-es számmal végződő sorsjegyek 2 fontot, a 9290, 1800, 4188, 9803, 0499, 3649, 2502, 6428 végződésűek pedig 40 fontot nyertek.

A következő sorsjegyket nyerték az alábbiak: 08, 18, 27, 85, 49, 18, 94, 56, 73, 46 számmal végződő sorsjegyek 2 fontot, az 52 és 99 számmal végződők 4 fontot, 10 fontot nyertek a 112, 798, 904, 410, 530, 676, 264 számú rejtejt szelvények. 20 fontot nyertek a 127, 881 és a 633 számmal végződő sorsjegyek.

Tito Izráellel és az arabokkal egyaránt kíván barátságot

„Jugoszlávia baráti kapcsolatai az arab országokkal nem képezik akadályát annak, hogy Izráellel is barátságos viszonyt tartson fenn” — mondta Tito marsall, Jugoszlávia elnöke, amikor 20 perces kihallgatáson fogadta Reuven Arzit, a Mápám politikai titkárát és Jákob Amitot, az Al Hamismár szerkesztőjét. A Mápám vezetésének két tagja a jugoszláv pártkongresszuson, mint megfigyelő részt vett Belgrádban és tegnap hazatérve számolt be Tito marsall szavairól.

„CHESSMAN 17 ÉVES LANYÁT VEDTE”

San Francisco, (UPI). — George Davies ügyvéd, a kivégzett Caryl Chessman védője tegnap elmondta, hogy Chessmannak 17 éves lánnya van, akinek létezését Chessman titokban tartotta. Az ügyvéd azt is hozzáfűzte, hogy a lányért való aggodalom tartotta vissza Chessmant attól, hogy felfedje a „vörös lámpa” néven ismert rabló kitélet, aki Chessman szerint a neki tulajdonított bűntetteket elkövette. Chessman ugyanis attól tartott, hogy a banditák lányán állnak bosszút, ha áruló kijelentéseket tesz. Davies ügyvéd szerint Chessman 1940-ben vette feleségül a lány anyját, akitől 1945-ben elvált és az asszony ismét férjhez ment.

Két korsó római érepenzt ásott ki egy drúz gazda

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). — A földön hever a pénz, csak fel kell emelni, — legfeljebb is a Karmel hegyén lévő Uszafia községében, ahol egy drúz gazda nemrégiben két korsó római korabeli érepenzt talált a szántóföldjén. A komoly értékű képviselő ósrégi pénzek kitünő állapotban vannak és a kincs egyharmadát a drúz gazda jó pénzért már el is adta különböző magánytűtöknek.

A régi pénzekben fellelődiut kínál az spekuláció gyanut kellett, de a rendőrség csak hosszas nyomozás után és Labib Abu Rukhan drúz Kneszet-képviselő segítségével.

Kozmetikusnői tanulólanyn
azonnalra felvesszünk.

Judith Müller
szépségápoló intézet,
HAIFA, Bét Hákránót,
Herzl 20. - Telefon 67138

Érdeke

— A Tabari...
Cikkünk hős...
dennapi ember...
származott mi...
lábból. A Ta...
amint azt nevé...
ja, ebből az...
származik és...
régől fogva...
di nagyapja...
sejlik és mufti...
mélyben. A na...
dás alakja vol...
és róla még a...
nok mese, jár...
zött. Nemcsak...
— hanem kim...
barát is volt...
megszorult ne...
dult a sejkhez...
után fia, Tah...
mufti méltósá...
egyik fivére...
sik az arab ba...
ja a harmadik...
szelvi vívór...
sületben élt...
dátus testi...
ma is sokszo...
Ujjaival simá...
salni egy pé...
felszabadító...
mával a fivé...
kivételével...
országot, há...
család egyes...
A Tabari c...
kor híhetetl...
volt. Fél Tib...
volt.

Igy az ő...
egész mai...
melyet parce...
donkint adott...
dólnak a t...
bank, illetve...
Tabari nevé...
a mufti fivé...
ugyan nem v...
penzszükében...
szik csabítói...
konjunkturáli...
így ez az...
gazdát cserél...
Ma már ez...
a volt „Ege...
a Ruthenber...
környéke és...
háza és par...
meg, ennek...
mas összeg...
ezek értéke...
ért, ahol a...
épült, 70.000...
a család. U...
maradt vagy...
nok család...
peznek és a...
vel Fardin-W...
bizva. Ugy...
család többi...
retben, az a...
centrumában...
rid csak bizo...
ben látogat...
ahol ügyes...
intézve, min...
tünik marká...
a fehér mez...
jével.

SZIVÉRE HA...
NEM LET...
MUFTI

Farid-Wajd...
egyetemen ny...
bíró képesít...
elvégezte a...
tem jogi fak...
A felszab...
megelőzőleg...
lett működő...
lemi felső bí...
bíróknak 195...
kezett hal...
hiány mutat...
lasi bírákba...
vállalt állás...
lasi törvény...
tettel arra...
hozásunk me...
foglalkozható...
világi és egy...
gok betöltés...
vel, így a ké...
ziócia sincs...
reméli, hogy...
rosan sor fo...
Taher sejk...
apjának, rö...
előtt beköve...
után, a mu...
ideiglenesen...
erre a méltó...
kői Tabari k...
ban nem áll...
ban a kádi...
lasztás, a b...

Érdekes térv a „Mohar” probléma megoldása ügyében

— A názareti kádi szerint a Korán asszonyvásárlási előírása szimbólikus jellegű —

Cikkünk hőse nem mindennapi ember és nem is származott mindennapi családból. A Tabari család, amint azt nevük is bizonyítja, ebből az ősi városból származik és abban már régtől fogva vezető szerepet játszott. A názareti kádi nagyapja és édesapja is mufti volt egy székelyben. A nagyapa legénykorában a názareti kádi volt Tibériásnak és róla még a mai napig is sok mese, járja a zsidók közt. Nemcsak nagy ember volt, hanem kimondott zsidóbarát is volt. Ha valaki megszorult nem hiába fordult a sejkhez, akit halála után fia, Taher követett a mufti méltóságban. Ennek egyik fiúveze, a másik az arab bank igazgatója, a harmadik pedig bélelt sebű vívó volt, aki Nazaretben élte világát. Csodálatos testi erejéről még ma is sokszor beszélnek. Újjáélt számára tudott valóban egy pénzarabot. A felszabadító háború alkalmával a fiúveze, a mufti kivételével, elhagyta az országot, hátrahagyva a családot egyes női tagjait.

A Tabari család valamikor bízhatatlanul gazdag volt. Fél Tibériás az övek volt. Így az övek volt az egész mai Kirjád, Smuel, melyet parcellákban, apródonként adott el pénzes zsidóknak a tibériási arab bank, illetve annak Sudki Tabari nevű igazgatója, a mufti fiúveze. A család ugyan nem volt akkoriban pénzügyében, de úgy látszik, csakúgy, ahogy a konjunktúrális ajánlatok és így az az egész terület gazdát cserélt.

Ma már csak üzletors, a volt „Eged” állomással, a Ruthenberg villanytelep környéke és még néhány ház és parcella maradt meg, ennek ellenére hatalmas összegre becsülhető ezek értéke. Egy parcellát, ahol a poriai kórház épült, 70.000 fontot kapott a család. Ugyanis a megmaradt vagyon és ingatlanok családi tulajdonát képeznek és annak kezeléséért Fardin-Wajdi van meg bízva. Ugy a kádi mint a család többi tagjai Nazaretben, az arabos kultúr centrumában, élnek és Farid csak bizonyos időkönként látogatja a Tibériásra, ahol ügyes-bajos dolgait intézve, mindenkinek feltűnik markáns alakjával, a fehér fezes jellegzetes fejével.

SZIVERE HALLGATOTT — NEM LETT BELŐLE MUFTI

Farid-Wajdi a beirutit egyetemen nyerte a vallásbíró képesítést, ugyancsak elvégezte a csikgói egyetem jogi fakultását is. A felszabadító háborút megelőzőleg dr. Elías mellett működött a jeruzsálemi felső bíróságnál, a főbírónak 1950-ben bekövetkezett haláláig. Miután hiány mutatkozott vallási bíróságban, Nazaretben vállalt állást, az ottani vallási törvényszéknél. Tekintettel arra, hogy törvényhozásunk még eddig nem foglalkozott az arab világról és egyházi méltóságok betöltésének kérdésével, így a kádi jelenlegi pozíciója sincs rendezve, de reméljük, hogy arra is hamarosan sor fog kerülni.

Taher sejk, a kádi édesapjának, rövid idővel ezután bekövetkezett halála után, a mufti méltóságot ideiglenesen betöltötték és erre a méltóságra egy akkori Tabari került, aki azon arab fiatalok között volt, akik a kádival, az a válságban, a be nem avatott

tak előtt, annál is inkább meglepő volt, mert feltéhető volt, hogy a sejk fia öröklő állását, különös tekintettel magas és sokoldalú képzettségére, tehetségére és példátlan népszerűségére az arab lakosság között.

Ezzel a témával nem lehet a kádival beszélni, mert szerénysége és nevelése tiltja azt. Beszereztünk információit szerint a kádi mellőzésének, a mufti választás alkalmából, egyetlen magyarázata, hogy vegyes házasságot kötött és a hagyományok tiltják, hogy egy vegyes házasságban kelő arab ilyen méltósághoz jusson.

AZ IRAS NEM TARTOZIK JÖVEDELMEZŐ FOGLALKOZÁSOK KÖZÉ

Hivatalos foglalkozása úgy látszik, nem ad a kádinak teljes kielégülést és szabad idejében írással is foglalkozik. Irodalmi működése sokoldalú: rádió, uj-

FARID WAJDI TABARI

ság és szépirodalom minden ágától a gyermekpszichológiáig.

Az arab írók között szép nevet szerzett magának, nevét ismerik az ország határain túl is, több művét lefordították idegen nyelvek

MINDENKI CSAK EGY PORSZEMMEL JARULJON HOZZA...

Noha jó a tolmács, nehezen halad társalgásunk, de ha a kádi átszellemül tökéletesen megérttem angolul vejtett arab beszédét is és töltöttem villámgyorsan jegyzői szavait a fehér blokk tömbjén. Gondosan kerül minden olyan szó és célzást, melynek esetleg politikai vagy pedig személyes jellege volna. A reá vonatkozó adatokat is harapófogóval kell belőle kihúzni. Mégis elkerülhetetlen, hogy a világéretlen ne jöjjen szóba:

— Az atomkor emberének „haladása” villámgyors zuhanás a Nirvánába, a végső megsemmisülésbe, és ebben a zuhanásban csak az állíthatja meg, ha magára talál és ismét ember lesz — mondja látnoki erővel és a semmibe meredő tekintettel, úgyhogy az a feltevés, hogy el is felejtette, hogy velem beszél.

MOHAMED NEM IGY GONDOLTA...

Végül szóba jön az arab kisebbség legaktuálisabb és legfőbb kérdése: a mohar. Allíthatom, hogy Mohamed a mohar nem a jelenlegi formájában gondolja és a legjobb esetben is csak egy szimbólumról volt szó és a Korán sem gondolja, hogy egy mohamedán fiatalembernek egész családjának a tönk szélére kell jutnia, ha meg nősül, magyarázza a bíró.

— Az izraeli közvélemény és a mértékadó körök, a legnagyobb megnagyvásunkra, magukéba tették a kérdés rendezését, idejekorán meglátva annak fontosságát és beláthatatlan következményeit, nemcsak reánk, arabokra, hanem a zsidókra nézve is. Csak a vak nem látja, hogy Izmael tépdesi a bimbókat Izrael rózsakertjében! Napról-napra hallunk eseteket arab fiatalok és zsidó lányok között kötött házasságokról. Ez még nem elég, mert se szeri se szá-

re is. Szavából kiveszem, hogy mindezek ellenére sem igen van az írásból anyagi haszna és így az ennél a kiváló arab intellektuálnál, csak „hobby”-nak számít.

Művel a „Kol Jiszrael” arab adásában, minden évben dícséretben részesülnek, utolsó elbeszélését „A béke” címmel, a kritika igen kedvező fogadtatásban részesítette. Dramáját, „Ibl mudir” (Az igazgató) lefordították angolra is. Hét újság részére dolgozik, leg többje nem fizeti meg az újságíróknak járó honoráriumot sem. Cikkei megjelennek: „Ner”, „Ichud”, „Aljom”, „Haki kabl amr” stb. arab nyelven megjelenő újságokban. Témái: a jó polgár, az emberi jóság, az egyszerű, de jóakarátú ember és hasonlók.

En a magam részéről nem is csodálom, hogy azok, akik csak a szenzációkat hajhásszák, nem fizetnek honoráriumot az ilyen és ehhez hasonló témák íróinak.

— Szerény tehetséggel igyekszem egy por szemmel bár, de meglassítani a zuhanást, de ha mindannyian összefognánk, akkor meg volna a kilátás a menekülésre — fejezi be szavait erről a témáról.

Mondanivalójának motto jául a 87 éves világhírű filozofust, Bertrand Viscount Russel-t idézi, aki egy barátja útján üzenetet küldött a jövő nemzedéknek az alkalommal, hogy egy magánál 30 évvel fiatalabb nővel kötött össze még hátralévő életét:

„Az egyik üzenetem intellektuális a másik pedig morális jellegű. Az intellektuális így szól: Ha valamely dolgot vizsgálat tárgyává tennék, úgy először igyekezzük megállapítani a tényeket. A morális: a szerelem okos, a gyűlölet botor!”

ma a családi tragédiáknak, patakokban folyóknak a szülők könnyei, akiknek fiai a mohar miatt kénytelenek elhagyni családjukat otthonukat!

Pedig mindezen könnyű volna segíteni, mondja a kádi, engedjék meg az innen elmenekült családok fiatal leányainak viszársát, házasságkötés céljából. Ennek a lépésnek megvolnának politikai szociális és kedvező gazdasági következményei is. A menekült leányok megjelenése a „házassági piacon” kedvező hatással lenne a jövőben kialakulására és számtalan fiatalembernek tenné lehetővé a nősülést, ami a jelen körülmények folytán úgyszólván lehetetlen.

— Gondolják meg az urak — fejezi be érdekes fejtegetését a kádi — eselekedjenek gyorsan, mert kétszer segít, aki gyorsan segít!

Tudományos és technikai tájékoztatás az USA-ban

Írta: Somogyi Andor

Soha nem képzelt eredmények állapíthatók meg az USA-ban a tudományos munkákról való tájékoztatás valamint a dokumentáció feldolgozásának gépesítése terén.

Az USA ipari vállalatainak a száma 247 ezer, ezek döntő többsége kis- és középméretű, 250 főnél kisebb munkálétszámmal. Így a vállalatok többségében önálló műszaki tájékoztató iroda szervezése nem fizetődik ki. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy az ipar szétforgácsoltága ellenére 250 hatalmas monopólium összpontosítja az összes ipari kapacitást közel 65 százalékát.

Mint ahogy a háború után a hadi-termelés a nehézipar főbb termelési ágában még mindig 35-40 százalékat foglal el, az ezzel összefüggő új munkák titkos jellege erősen korlátozza a tájékoztatás terjedelmét.

Jellemző az USA-ban az utóbbi 35 évben kutatásra és fejlesztésre fordított kiadások dinamikája: 1924-től 1959-ig ezek az összegek 45-szörös értékre növekedtek és elérték az 5 milliárd dollárt. A kormány részesedése a kutatás és fejlesztés finanszírozásában ezzel párhuzamosan az 1930 évi 15 százalékról 60 százalékra emelkedett.

A kutató-munkák bevonása az állami tevékenységek körébe és azok tervezésének központosítása, melyreható változásokat vont maga után a tudományos-műszaki tájékoztatás szervezésében is. Nagyrészt megszűnt a tudományos munkák és technikai korszerűsítések magán-, illetve vállalati tulajdon jellege. Az új körülmények közt államédekké vált, hogy a tájékoztató anyagok eljussanak az érdekelt szervekhez.

A tudományos és technikai tájékoztatás fő bázisa ennek megfelelően az állami központok tevékenysége. Ilyenek a „Nemzeti Tudományos Alap”, a tudományos kutatókkal és korszerűsítéssel foglalkozó „Hatósági Bizottság”, valamint a hatósági bizottságok, mint a „Légió Nemzeti Tanács Bizottsága” (NACA), az „Atomenergia Bizottság” (AEC) és a „Nemzeti Szabványiroda” (NBS). Fontos tájékoztatási központ végül a kongresszus könyvtára.

A „Nemzeti Tudományos Alap” szervezi az elméleti kutatást, véleményezi az állami szervek tudományos munkatervét, tanulmányozza a tudományos eredmények hatását az ipar és a nemzetgazdaság egész fejlődésére. Az „Alap” felelős az USA tudósainak a szükséges tájékoztatással való ellátásáért. Elnöke szerint a dokumentáció minden tudományos munka kezdete és vége; minél szervezettebb minél nagyobb méretű a tájékoztatás, annál gyorsabban valószínűleg a tudományos haladás. Foglalkozik a tájékoztatás technikájával és módszereivel is. Nagy jelentőséget tulajdonítanak a gépi és elektronikus eszközök alkalmazásának.

A polgári ipari termelő vállalatokat — szemben a hadiiparral — a kereskedelmi minisztérium és célra felállított osztálya látja el tájékoztatással. A háború alatt és után ez gyűjtötte össze a szakmányolt német tudományos és műszaki beszámolókat, mintegy 50.000 példányt. Felülvizsgálja a titkos beszámolókat; amely nyíltan mód van rá, feloldja titkosságukat és átadja azokat az iparnak és a

felsőoktatásnak. Az 1955-ben átadott beszámolók értéke 250.000 dollárt tett ki, számuk félmillió körül lehetett. A minisztérium 46 nagyvárosban kerületi irodák széles hálózatát hozta létre, ahol szakképzett specialisták adnak tanácsot a sajtóban közzétett dokumentáció célszerű felhasználásáról.

A hatósági bizottságok közül a NACA munkatársai az a törekvés jellemző, hogy megfelelő kiadványok formájában biztosítsa a kutatási eredmények publikálását. A tudományos munkatársok nemcsak a kutatás végrehajtását követik meg, hanem azt is, hogy egységes kiadványok betartásával, az elfogadott szaknyelven és megfelelő színvonalon ismertesse az anyagot tudományos közleményekben. Ezenkívül 700-800 beszámolót jelent meg.

Az AEC módszere más. Beszámolóit 40 nyilvános és főiskolai könyvtárnak küldi el. Havonta kétszer hivatalos közleményt ad ki, melyben a többi között rövid tartalmi ismertetések jelennek meg a bizottsági munka keretében kiadott beszámolókról.

A NBS a szabványosításon kívül jelentős fizikai, matematikai és kémiai kutatómunkát végez, saját főiskolája van, több mint 3 ezer mérnököt és technikusot foglalkoztat. Kutatásai rendszerint megelőzik az iparban folyó hasonló témájú munkákat. Publikációt rendszeres kiadványai- ban teszi közzé.

Az 1801-ben alapított kongresszusi könyvtár az USA egyik legfontosabb tájékoztató központja. Kőit segítése meghaladja a 14 millió dollárt, összlettszáma több, mint kétezeröttszáz fő. A könyvtári alap magában foglalja a tudományos szervezetek dokumentációjának jelentős részét, külföldi államok beszámolóit, a titkosság alól feloldott szakmányolt dokumentációt.

A kongresszus könyvtára a tudományos szervektől és vállalatoktól évente 50-100 ezer beszámolót és előadást kap. A könyvtár rendszeresen bocsát ki tematikai jegyzetekkel ellátott közleményeket a beérkező új anyagokról. Kartotékja két és félmillió kartont tartalmaz, feltüntetve a tájékoztatás szempontjából érdekelt szerveket, azok profilja és a titkos iratokkal való foglalkozás engedélyezett foka szerint. Megkezdtek egy új folyóirat kibocsátását: „Orosz Tudományos és Technikai Irodalom Fordításainak Bibliográfiája” címen.

A könyvtár elfogad rendelkezéseket speciális anyagok kikeresésére, fordítások, jelentések és irodalmi összeállítás elkészítésére. Ezenkívül rendszeresen mikro-

filmezi a dokumentációs anyagokat, évente mintegy 47 ezer mikrofelvételt készít.

A kongresszus könyvtára módszertani munkát is végez katalógizálási és bibliográfiai segédleteket is kiad.

A tájékoztatás legértékesebb forrása a technikai és tudományos beszámolók. Értékük nemcsak eredetiségükben és újdonságukban, nemcsak sajátos műszaki tartalmukban és a bennük feldolgozott kísérleti adatok gazdagságában rejlik, hanem elsősorban frissességükben. A sajtótermékek elkészülési ideje ugyanis rendkívül hosszú, a sajtó alá rendezést is hozzávéve évek telnek el, amíg az ilyen közlemények nyomdába kerülnek, akkor is alaposan lerövidítve.

Az USA-ban a tudományos munkák alapján összeállított beszámolók száma eléri az évi 150 ezret. Nem egészen megbízható adatok szerint a katonai hatóságok tájékoztató szolgálata hat év leforgása alatt kétszázötvenezer beszámolót készített rövid tartalmi kivonatot. A beszámolók összeállításával, formájával külön monográfiák és szakcikk foglalkoznak. Megjegyzendő hogy a beszámolók döntő többsége vagy állami érdekből, vagy üzleti okokból titkos.

A kibocsátott beszámolókról, csaknem teljes felsorolást ad az állami kiadó havi közlönye, az „U S Government Publication Monthly Catalog”.

Az új árucikk, eljárások, anyagok és berendezések adatait a hirdetések és a vállalati szakirodalom közvetítésével jutnak el a nyilvánossághoz. A vállalati kiadványok, műszaki katalógusok nem ritkán felülmúlják értékben a szakcikkveket és a főiskolák is használják őket.

Az USA-ban nagy figyelmet fordítanak az egyes szakterületek beszámoló folyóirataira. Legnagyobb népszerűségnek a „Chemical Abstracts” örvend, amelyet nemcsak a vegyészek, hanem fizikusok, kohászok, atomtechnikusok, mineralógusok, geológusok is használnak. Ez a lap például a legutóbbi években, évente mintegy hat-ezer különféle folyóirattól vett hetven ezer cikk tartalmi kivonattal közzélte.

Bár az elmondottakból egy igen nagyméretű tájékoztató szervezet körvonalai bontakoznak ki, egyes szakértők szerint ez még mindig nem elegendő az igényeket. Egy biztos azonban, hogy a szervezethez és a velejáró áldozat meghozta a maga gyümölcsét és ez főképpen az amerikai ipar termelésének egyöntetűen magas színvonalában mutatkozik meg.

Komoly méretű ipari fejlődés nem nélkülözheti a fokozottabb tudományos és ipari tájékoztatást. Ezt nekünk is jól meg kell jegyeznünk.

FONTOS IKKA KÖZLEMÉNY
A májusi (5. számú) listára adja fel megrendelését mielőbb.

FIGYELEM! A telavivi megrendelőhely május és június hónapokban d. u. csak 5-7 óra között működik (4-7 helyett). A délelőtti hivatalos órák nem változnak.

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEM: Vajda Mose (déltűn 4-8 óráig a TUV TAAM cukrászdában, King Georg 9.)
TEL-AVIV: G. Kerényi, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-18. és déltűn 5-7 óra között.
BAJPA: Giszkalay Miklós, Nardus 21. (Léber árszervezet) déltűn 4-7 óráig.

Egy halálraitelt visszatér

Havas László riportja

Mint az Új Kelet jelentette, Abel Bonnard, a Laval kormány nevelésügyi minisztere, az egyik legpromtensebb francia kollaboráns visszatért Spanyolországból és önként jelentkezett a francia hatóságoknál. Bonnardt a háború után távollétében halálra ítélték és most abban a reményben jött vissza, hogy ítélete és bünei már elévültek. A legfelsőbb francia bíróság új eljárást rendelt el és újra tárgyalta Bonnard ügyét. Erről a tárgyalásról számol be munkatársunk.

Abel Bonnard, tizennégyévi emigráció után tért vissza. Mint mondta, a sir közömbösen szállóháza volt, és „meg akarta tisztítani személyét a hazugságoktól, melyekkel be-moscokolták.” Bonnard ma hetvenhét éves. A bűnök, melyeket elkövetett, tizenhét — tizennyolc évvel ezelőtt történtek. Van-e számára bocsánat?

1942 áprilisában foglalta el Abel Bonnard a nevelésügyi miniszteri székét Pierre Laval kormányában, de neve már azelőtt is ismert volt. A német megszállás kezdetétől fogva jelentek meg írásai a lapokban, de

A német katona a franciákért küzd

Egy másik cikkéből, ugyancsak 1941-ből: „Mind a jóakarató embernek érezni kell a különbséget Adolf Hitler bronzcsengésű szavainak tisztasága és Roosevelt, e hamis autokrata-demokrata hazugsággal való hivatása között.”

Amikor miniszter lesz, ugyanezen a hangon nyilatkozik. Ime, mit mondott egy beszédében, 1943-ban: „Ismerjük el adósságunkat és üdvözöljük lelkesen a német katonát, aki, midőn hazájáért áldozza magát, értünk, franciákért is küzd.”

Ugyanebben az évben találkozik Göringgel, akiről tárgyilagosan, de nem minden elismerés nélkül emlékezik meg naplójában. Különösen szépen kifényesített csizmái voltak rá nagy hatással.

Ezek azonban csupán kevésbé értelmes megnyilatkozásai. Sokkal veszélyesebbek voltak a rendeletek, melyeket mint miniszter adott ki. A vádirat különösen azt a körlevelet veti szemére, melyben így fordult a tanerőkhöz: „Mind a megállított segítségére és nem szabad habozni, ha igénybe kell venni azt, vagy önzetlen tanácsait. Közöljék velünk észrevételeiket és jelentsék a hatóságoknak minden esetben, ha rossz franciákkal, az

Más légkörben

Akik résztvettek az 1945-ös tárgyaláson, ahol a halálos ítélet elhangzott, nem győzik hangsúlyozni a különbséget a két tárgyalás légköre között. Természetesen, hogy így van, hiszen az első közvetlenül a németek kivonulása után, a gyűlölet és bosszúvágy szellemétől áthatva zajlott le. De vajon elévültek-e az öregebb bűnei? Vajon szabad-e a feledés fátylát borítani rájuk?

Jean de Broglie, országgyűlési képviselő, ennek a különleges bíróságnak az elnöke, amikor megnyitja a tárgyalást, utal a két tárgyalás feltételei közötti különbségre. Hangsúlyozza, hogy az első nyomozás az akkori, háborús viszonyok között, nem lehetett töké-

a háború előtt sem titkolta szimpátiáit Hitler iránt. A megszállást legkevésbé sem tartotta terhesnek. Ime, hogyan írt róla 1941-ben:

„A németek nagyon tisztességesen viselkednek, diszkrétek és nem zavarnak senkit. Jelenlétiük hasznos lehet a franciák számára, ha a megfelelő reakciója lesz. Megtaníthatja őket bizonyos erőnyekre, tekintélytisztelőre, fegyvelésre, nyugalomra és munkára. Olyan erőnyek ezek, melyek minden rend alapja, nem pedig csupán a német rendé.”

Nem nagy ember

Elnök: Mi készítette arra, hogy a szélsőjobboldali pártokhoz csatlakozzon?

Bonnard: Doriot pártjában találtam a legtöbb szociális testvérséget, melegséget. Amikor kértek, beszéltem. Volt elég alapom a lelkesedésre.

Elnök: Beszéljen Hitlerrel való találkozásáról.

Bonnard: 1937-ben találkoztam vele. Tudtam, hogy egyesek megbotránkoknak. Azért mentem oda, mert kérték tőlem, egyébként nem találok, hogy Hitler nagy ember lett volna. És azért is mentem, mert természetemnél fogva kíváncsi vagyok. Mindent látni akarok, egyetlen alkalmat sem akarok elhazudolni. Ha Sátánnal akartak volna összehozni, azt az alkalmat is kihazudolom.

Egy esküdt: És 1941-es németországi utazása?

Bonnard: Ugyanaz a kíváncsiság hajtotta a szellem kíváncsisága. Goethe és Nietzsche hazájára voltam kíváncsi.

Esküdt: A vádlott azt állítja, hogy kiváncsiságból utazott Németországba. Vajon ez a kiváncsiság arra is hajtotta-e, hogy megnézze a német haláltáborokat és meggyőződjön róla, hogy a német rendőrségnek is olyan idegen a gyűlölet, mint neki?

Bonnard: Esküdt urak, én erről semmit sem tudtam. Tudhattam volna róla, de nem tudtam. Ha tudtam volna, igyekeztem volna ismeretelni ezekkel az emberekkel álláspontra a gyűlölet kapcsolatban.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Az Akadémia tagja

Elnök: Spanyolországban publicisztikai tevékenységet folytatott?

Bonnard: Barcelonában és Madridban sokat írtam az újságokba. Biztosíthatom, elnök úr, hogy bármit írhattam, egyetlen esetben sem voltak nehézségeim a spanyol cenzúrával.

Elnök: Ezt elhisszük. Ön a cikkeket, mint Abel Bonnard, a Francia Akadémia tagja írta alá. Nem tudja, hogy az Akadémia kizárta sorairól?

Bonnard: Ez a kizárás olyan körülmények között történt, mely vitára al-kalmat. Ugy gondolom, nem most kell ezt a vitát megkezdniük.

Elnök: Miközben a francia ellenállás küzdött a németek ellen, ön tovább együttműködött velük. Halott de Gaulle tábornok felhívásáról?

De ellenséges voltam nacionalizmusukkal szemben. Mert a nacionalizmus a hazafiasság legrosszabb formája. Mindabban, amit valaha is mondtam, vagy leírtam, egyetlen egyszer sem fordult elő a gyűlölet szó, mert nem hiszem, hogy a gyűlölet konstruktív lehet.

Elnök: Beszéljen Hitlerrel való találkozásáról.

Bonnard: 1937-ben találkoztam vele. Tudtam, hogy egyesek megbotránkoknak. Azért mentem oda, mert kérték tőlem, egyébként nem találok, hogy Hitler nagy ember lett volna. És azért is mentem, mert természetemnél fogva kíváncsi vagyok. Mindent látni akarok, egyetlen alkalmat sem akarok elhazudolni. Ha Sátánnal akartak volna összehozni, azt az alkalmat is kihazudolom.

Egy esküdt: És 1941-es németországi utazása?

Bonnard: Ugyanaz a kíváncsiság hajtotta a szellem kíváncsisága. Goethe és Nietzsche hazájára voltam kíváncsi.

Esküdt: A vádlott azt állítja, hogy kiváncsiságból utazott Németországba. Vajon ez a kiváncsiság arra is hajtotta-e, hogy megnézze a német haláltáborokat és meggyőződjön róla, hogy a német rendőrségnek is olyan idegen a gyűlölet, mint neki?

Bonnard: Esküdt urak, én erről semmit sem tudtam. Tudhattam volna róla, de nem tudtam. Ha tudtam volna, igyekeztem volna ismeretelni ezekkel az emberekkel álláspontra a gyűlölet kapcsolatban.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

Elnök: Beszéljen szökéséről.

Bonnard: 1944-ben a német követtség autóján menekültem Spanyolországba. A kocsit értem jött és én elfogadtam a felajánlott segítséget.

győződve, hogy a felhívásnak nem lesznek gyakorlati következményei.

Elnök: És a nevelőkhöz való felhívás, melyben nyilatkozott, hogy a nevelőknek kellene a gyűlölet szót használniuk?

Bonnard: Kész szöveget írtam alá, nem én fogalmaztam. És egyébként a kormány védekezése volt olyan erővel szemben, melyek megsemmisíthetők. Minden kormány védekezése. Nagyon kevés szankció elegendő és a rend helyreáll. Az emberek háromnegyed része határozatlan természetű. Gondoljanak Machiavellire.

Elnök: Egy másik körlevélrel kapcsolatban tagadja, hogy az öntől származik. Fenntartja tagadását?

Bonnard: Természetesen. Ezt a körlevéletet nem én írtam. Még mivel nem fogom vádolni? Igazán csak a Heil Hitler hiányzik!

Ügyész: Erről az íratról valóban hiányzik. De majd később be fogom bizonyítani, hogy a Heil Hitler sem hiányzik.

Elnök: Beismeri a Van Eyck kép átadását?

Bonnard: Ebben az időben partraszállásról beszéltek, a félelem tehát indokolt volt. A döntést egyébként nem én hoztam, hanem Laval.

Ügyész: A félelem indokolt volt, tehát úgy találják, hogy a kép nagyobb biztonságban lesz a tolvajnál.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Bonnard: Természetesen.

Ezt a körlevéletet nem én írtam. Még mivel nem fogom vádolni? Igazán csak a Heil Hitler hiányzik!

Ügyész: Erről az íratról valóban hiányzik. De majd később be fogom bizonyítani, hogy a Heil Hitler sem hiányzik.

Elnök: Beismeri a Van Eyck kép átadását?

Bonnard: Ebben az időben partraszállásról beszéltek, a félelem tehát indokolt volt. A döntést egyébként nem én hoztam, hanem Laval.

Ügyész: A félelem indokolt volt, tehát úgy találják, hogy a kép nagyobb biztonságban lesz a tolvajnál.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

Elnök: Hogyan látta az európai népek jövőjét Hitler Új Európájában?

Bonnard: Hitler Németországa nem nyerte volna el Európát. Éppen ellenkezőleg, beolvadt volna Európába.

HETI FILMLEVÉL

NEVER LOVE A STRANGER
Támár-mozi

Viharzó, sodróerejű film, mely a legamerikább esz-közökkel készült és önmagában is egykor majd az amerikanizmus dokumentumává válhatik. A film, mely oly sok nagyszerű elődjéhez hasonlóan a főhős sorsát annak megszületésétől haláláig mutatja be, amellyel, hogy a harmincas évek gengszterizmusa állítja a történések tengerébe sok megfigyelést egy sító, becsületes művész szándékú alkotás.

Engem a legteljesebb mértékig kielégít az amerikai filmeknek az a fajta, mely a hollywoodi hagyományokat követi és az elmúlt évtizedek legjobb eredményeinek a szintjét adja. Ez a film is olyan. Nem modern, felfogású alkotás, nem szimbolikus segítségével hat, nem a fényképezés rejtjeivel kápráztat és nem is él vissza az absztrakció kétes értékű eszközeivel. Ellenben szorosra fogott dramaturgiai elveinek megfelelően exponál, épít fel a művet és a feszültséget teremt nek azokkal a megengedhető eszközeivel operál, melyek ha nem is teljesen új szerzők, de jól alkalmazottak és a film minden kockája becsületesen megmunkált és hatása lemerít.

Egy árvaárvasban felelő tehetségesség ifjú sorsát pergeti elénk a film, akinek egy napon a tudására hozzák, hogy elmentében eddigi nevelésével egy más árvaárvas kell keresnie, mert nem katolikus, hanem zsidó származású. Az ifjú nem keres új árvaárvas, ha nem nekivág az életnek, hogy maga gondoskodjon fenntartásáról. Amde akkoriban Amerikában a Metro végállomásain alszának a munka és lakás nélkül és a városi népkölyhák mérik részükre a sóvány levést és a fű hiánytalan szenvedések során, teljes testi és szellemi elcsúszásában arra az elhatározásra jut, hogy oly sok kortársához hasonlóan gengszter lesz. Ezt a teremt sikerült is hamarosan megvalósítani, s oly híres, vezető személyiséggé válik az alvilágban, hogy a fennálló rend hivatalos védelmezői tehetetlennek bizonyulnak ellene.

Szerilem, árulás, hatalomvágy, a harmincas évek társadalmi kereszteszeme a váza a filmnek, mely olyan sok izgalmas jelenetet nyújt és olyan feszültségben tartja a nézőt, hogy mindenképpen halálával kell gondolni azokra, akik egy népszerű regényből ezt a filmet megalkották.

Jó lélekzetű, árnyalt színjátás is jellemzi a filmet, melyben igen sok kabinét alakításra van alkalom. A film főhőse, a Barrymore család trónörököse, a nagyon tehetséges John Drew Barrymore, aki méltó tagja a királyi dinasztiának. Ez a fiatal színész annyit beavatottsággal, érettséggel alakítja a gondjaira bízott figurát, ahogyan csak egy olyan színész teheti, aki az anyatejjel szivta a színészetet magába és aki zsenge korától a film világában cseperedett fel.

Mindent egybevetve nem is olyan utolsó dolog az olyan film, amelyben minden a helyén van, jó forgatókönyv, proporció, rendezői lendület, a feszültséget teremtés képessége, jó színészek és dinamikus mozgás. Ilyen film a fenti címen bemutatott alkotás, mely minden jel szerint még sokáig vonzó műsora lesz a mozinak, mely a műsorára tüzte. Zoltán Dossó

Most, hog 100-ik fordítjuk, olvassuk régi brosur korlati poltt hája, olyan inkább a sz

Női- és szab (konzekció) A legújabb TAB Szabaminta Rock Miri Rut. a. A. (K)

„EDEN” penzió
BET HAKEREM
Bialik-u. 8. Telefon 2221
Fürdő, vagy zuhany minden szobában.
Magyar konyha.
ELŐSZEZON - ARAK.

A magyar-zsidó költők hébernyelvű antológiájának
KESZT ITAMAR
műfordításában való megjelenése alkalmából a tel-avivi HOH hétfőn, május 9-én, a Hájárkon 61. sz. a. lévő Social Center termében nagyszabású kultúr-estet rendez. Az esten részt vesznek:
Rózsa Marika, Lampel Tamás, Gervai Sándor és Keszt Itamar
Az előadás kétnyelvű.

Üstöl

Ha igaz az, ember a töm falára vetített kor a múlt nyán az orosz gyar-német-amerikai-balk-afrikai zsidósá csa konglomer rú árnyékot gából Herzl T lyében.

Milyen szép Mint egy assz milyen krista a jelleme. Rá man esztétika élvezet volt.

Szokták m mint a Neue párisi tudósít fus-per fello ben hirtelen zsidó nép egészen a m De csak a 6 a tragédiát? Mások is t csak egyedül Mle a konzekt Ritka becs rancsolta, hog te az igazság ki azon nyom Es meg is két fizetett: mot' és az „ et.

Mi volt ebb ban Herzl T Pamfletista Mi az, hog A toll emb emberére ap munkája be ban a pillan az utolsó visszaküldte. Azután a t szó, a csele pamflet meg re ébresztet két rőpirat embert rázot embert kész detre: Herz rőpiratfrot s Igy lett F emberből a Leszállt gül, kényelm lakásából ki ra és megter ből a cioniz talmas eszkö Kongresszus.

Mint aho ban ezidőben ra megszűnt detét vette lem.

Herzl nem mire vállalk találkozott kel. Elsősor a zsidókkal, talkoztak ve dóság nem

Herzl, ak nak idején r dó történele ismerte a „A zsidó á ezt írta:

„Mi lesz a nem beszél hiszen senki lünk annyit ezen a nyel gyet a vasú kánál. Minde vét kell maj

Honnan Herzl, hog mondatot le szágban. L zsidó írók h gényeket és Ennek ell szigorú geor formálta m mondatot: „Nép vag vagyunk.”

Most, hog 100-ik fordítjuk, olvassuk régi brosur korlati poltt hája, olyan inkább a sz

Női- és szab (konzekció) A legújabb TAB Szabaminta Rock Miri Rut. a. A. (K)

Üstökös a zsidók feje fölött

Irta: Jámber Ferenc

Ha igaz az, hogy a nagy ember a tömegnek az idő falára vetített árnyéka, akkor a múlt század alkonyán az orosz-lengyel-magyar-német-francia-angol-amerikai-balkáni-ázsiai és afrikai zsidóságból álló furcsa konglomerátum gyönyörű árnyékot vetett ki maraiból Herzl Tivadar személynében.

Milyen szép ember volt. Mint egy asszír herceg. És milyen kristálytisza volt a jellem. Ránézni egyformán esztétikai és morális élvezet volt.

Szokták mondani, hogy mint a Neue Freie Presse párisi tudósítója, a Dreyfus-per fellebbanó fényvidálya, önként nem úgy képzelték el, hogy a gazdanepek a zsidókat kifosztják, aztán földönfutóvá teszik, hanem, hogy vagyonukat likvidálva, önként és törvénytelenesen hagyják el szülőföldjüket.

Még azzal is törődött, hogy az elhagyott országok gazdasági helyzete meg ne rendüljön a zsidók kivonulása miatt. Mindenféle rendszabályokat szövegelt meg, amelyek a lépéseket likvidálást teszik lehetővé, anélkül, hogy az elhagyott ország gazdasági élete megrendülne.

Es micsoda erkölcsi felháborodással írja le az alábbi sorokat:

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

Herzl Tivadar

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

asszimilánsok, a cionisták sem mindig értették meg. Más ember volt, mint az orosz, meg a lengyel zsidók. Pesti nagypolgárnak a gyermeke, Ferenc József világából való. Ünnepléses alkalmakra egész életében hosszú, fekete szalonkabátot és cilindert öltött. Apja a kezdeti idők nagypolgárainak a legjavából való volt. Becsületes, egyenes ember, tipikus tiszta feifogású kereskedő, akinek üzleti könyvei, családi élete és gondolatai állandóan rendezettek voltak. Herzl Tivadar pedig vezére lett más világból való zsidóknak. Egyfajta ferencjózsefi legalitás irányította esztét és szívét. Előbb megszerezni a politikai jogokat, aztán hozzákezdeni a kolonizációhoz. Ez az, amit politikai cionizmusnak hívnak. A keleti zsidók nagy részének sem türelme, sem lehetősége nem volt várakozni addig, amíg a török szultán ki nem bocsátja a chartert. Rögön hozzáfogtak menni, minden kicsi lyukon bebujni: a Bilu, a Hovevé Cion. Ezt hívták praktikus cionizmusnak és Weizmannra várt a feladat ezt a kétféle törekvést

HERZL

a pesti főrabbi hittanóráján

Irta: Löwenkopf Kálmán

A hittanórán aznap a spanyol-zsidókról tanultak. A Herr Oberrabbiner felvette aranykeretes szemüvegét, megsimogatta hegyes szakállát és kellemes tenorján lassan, paposan megkezdte az előadást.

Die spanische Inquisition... De aztán az ország nyelvére fordította a szót. Kissé idegen volt a kiejtés, de hangjával, lebilincselő előadásmódjával ezt hamar elfeledtette hallgatóival, akik átszellemülve hallgatták.

A marranusok és a zsidók elleni háború még nagyobb erővel tört ki, amidőn Izabella, Kastília királynője Ferdinándhoz, Aragóna királyához ment feleségül és a két ország egyesült. Mindkettő vakbuzgó katolikus szellemben nevelkedett és az ország érdekeit teljesen az egyház érdekei alá helyezték, ami idővel Spanyolországot a tönk szélére juttatta...

IV. Sixtus pápa örömet teljesített Izabella és Ferdinándnak az inkvizíció felállítására vonatkozó kérését és Sevillában felállították az első törvényszéket, amelyet „szent inkvizíció”-nak neveztek.

A fiúk nem igen értették az inkvizíció feladatát, kérdéseket tettek fel. Különösen Herzl, a hatodikból árasztotta el kérdésekkel a Herr Oberrabbinert. A Herr Oberrabbiner megtörülte a szemüvegét és felelt a feltejt kérdésekre.

A besúgások, a feljelentések napról-napra száradtak és a besúgók igazán nem vizsgálták felül. Elég volt, ha valaki jelentette, hogy X vagy Y marranus szombaton ünnepi ruhát öltött, jobb falatot evett vagy imájában kelet felé fordult, hogy a szerencsétlent az inkvizíció rendőrsége a családjával együtt elfogja és börtönbe vesse, ahonnan aztán alig volt szabadulás. Így teltek meg rövid idő alatt Sevilla börtönei gyanus marranusokkal, akiket válogatott eszközökkel kínoztak, amíg be nem vallották „bűneiket”.

A városon kívül fűgás teret jelöltek ki, ahol végrehajtották az ítéletet. Ezt a poklot nagy tömeg jelenlétében „felszentelték” és „autó-da-fe”-nek, a vallás győzelmének nevezték el.

Máskor a fiúk boldogok voltak, ha a hittanórának vége volt, most meg úgy ülték, mintha odaszögezték volna őket. Csengettek. Vége volt az óráknak, de a fiúk arra kérték a Herr Oberrabbinert, hogy maradjon és folytassa az előadást, mert érdekli őket. A főrabbi úr szívesen teljesítette a kérést és folytatta:

... Tíz hónap alatt csupán Sevillában, mintegy 300 marranus égették el a nem hódoltak meg azok előtt, akik az életüket követelték. Az elégették vagyonát a királyi kincstár javára foglalták le és minél több marranus családot vittek a máglyára, olyan mértékben gazdagodott Ferdinánd király és hitvese. A zsidók gyilkolásával tehát nemcsak vallási parancsnak tettek eleget, hanem kitűnő üzletnek is bizonyult.

— Tudom, fiam, de az őseit.
— Az apám bácskai, Herr Oberrabbiner. Mi magyarok vagyunk, magyar-zsidók. A templomban, a szószékéről mindig azt tetszik hirdetni, hogy mi magyar-zsidók vagyunk, az őseink, a kazárok, Árpáddal együtt jöttek be az országba.
— Jól van, fiam, erről majd még beszélünk. Arra különben, hogy spanyol-zsidó vagy, csak büszke lehetsz. Folytatjuk:

... Az inkvizíció kegyetlenkedése még jobban megerősítette a marranusokat őseik hitében és megadásal fogadták a halált.
Beszélt a főrabbi Torquemadáról, a főinkvizitőről, erről a vérszomjas dominikánus szerzetesről, aki az inkvizíciót borzalommá és iszonyattá tette. Az autóda-fe füstje most már egész Spanyolországban sűrű gomolygásban szállt az ég felé.

A kis Herzl most még nagyobb figyelemmel hallgatta a főrabbi előadását.
... Aztán jött a vég. — 1842-ben Torquemada azt ajánlotta a királyi párnak, hogy üzzék ki a zsidókat Spanyolország területéről. A király és hitvese kitörő örömmel fogadták az ajánlatot és rövidesen megjelent a parancs, hogy minden zsidó, aki nem hajlandó hitet cserélni, négy hónap leforgása alatt köteles elhagyni az országot. Hiába volt előkelő zsidók és keresztény nemesek közbenjárása, a rendeletet könyörtelenül végrehajtották.

A zsidók helyzete borzalmas volt. Százerek készítették maguknak a vándorbotot, hogy elhagyják szülőföldjüket, a szüleik, az őseik sírját. A pénzüket, az értékeiket elszedték tőlük, vagyonukat kánytelenek voltak az idő rövidségére való tekintettel egy darab vászonra vagy egy számarért, melyre gyermekeiket a hosszú vándorút utították, elköttyavetvéni.

A szerzetesek megkönyékezték őket, hogy tagadják meg hitüket, akkor maradhatnak, de a térítők nem jártak eredménnyel, az elűzöttek hősiesen ragaszkodtak hitükhöz, népekükhöz. Tíz-tízük előtt elbúcsúztak szüleik, őseik sírjától, ahol szívtéppő jelenetek játszódtak le. Sokan, mint egyetlen vagyonukat, elhath szeretteik sirkövének egy darabját cseplték magukkal.

Igy pusztultak el 1592-től kezdve napjaink földszíntől Spanyolország zsidó hitközségei, amelyek mintegy ezer esztendeig álltak fenn. Spanyolország zsidói észleltek a szélrózsa minden irányába, Európába, Ázsiába és Afrikába. Voltak kegyetlen tengeri kalózkodók, akik rabzsolgáknak adták el őket vagy lakhatatlan szigetre tették ki őket vadállatok martalékaul, mások éhen pusztultak a hosszú vándorlás alatt.

Később járt az idő, a főrabbi befejezte a tanítást, a gyerekek indultak haza. Tivadart magához intette. A főrabbi is a Dohány-utca-ban lakott, a templom közelében, együtt tették hát meg az utat. Az úton a főrabbi visszatért a mai lecke-re, megmagyarázta Tivadarnak, hogy a spanyol-zsidók egy része hogyan került Törökországba, onnan a törökök hódításával a Balkánra, majd meg onnan Erdélybe, a Bánátba és a Bácskába, sőt még Budapestre születtek.

A főrabbi mosolygott. Odahaza elgondolkozva

ült a gyerek az ebédnél. Az apja észrevette. A kérésére sem kerülte el a figyelmét.
— No, mi történt, úrfi? Ugy látom, rossz fát tetél a tűzre. Papirgaluskát etettek veled?
Dori elmesélte a szomorúan érdekes hittanórát, majd hozzátette:
— Papa, sohasem említettél, hogy mi spanyol-zsidók vagyunk. Azt mondta a főrabbi úr, hogy erre büszke lehetek.
— No, ja-ja, aber Juden sind doch überall Juden. Es különben mindenütt megtörténhet.
— Gut, gut, Papa, de es a hősiesség, az a sziklaszilárd hit, az inkvizíció, a tűzhálal, a kiűzés ellenére!
— Igen-igen, sehr schön, de ezt mások és másutt is megtették és megtennék.
— Hát ilyesmire még előfordulhat, papa?
— Leider, igen.
— Itt is, papa?

Az apja egy darabig hallgatott, majd sóhajtott, meomorú hangon válaszolt:
— Itt is.
Egy kis szünetet tartott, majd folytatta:
— A múltban és a jövőben.

Többet erről a dologról nem beszéltek.
A hittanóra óta az osztályban a többi zsidó fiú bizonyos respektussal nézett Tivadarra. Jöszű fia volt, most meg kísült róla, hogy spanyol-zsidó, akinek az őseit kiűzték Spanyolországból. Csak most vetétek észre, hogy az arcába is elült az övéktől, két nagy fekete szeme és valahogy az egész modora. Ez bizonyos nimbuszt kölcsönzött számára.

A dolog, hogy igen, hogy nem, a nem-zsidó tanulók fülébe is eljutott.
Tízpercben gyakran lehetett az udvaron hallani:
— Látod azt a fiút, a hatodikból? Az spanyol-zsidó, nem olyan, mint a többi.
Hallatszottak persze el-lenséges megjegyzések is. Irigylték. Ő írta a legjobb dolgozatokat, sőt verseket is faragott. Az önképzőkörben ő kapta a legtöbb dícséretet, ő aratta a legtöbb sikert.

— Irjon zsidóul, mit akar a mi nyelvünköt?! A jó jegyeket is elhalászta előlünk. Menjen a hájderba, mit lábatlankodik itt köztünk?!
De ezt csak egymás között mondogatták, szembe nem merték, mert rászorultak dolgozatra, közben mindig odacsépezték a gyengébbeknek egy-egy évszámot, vagy az algebra eredményét.

Egyszer egy szombat délután — már akkor hetedik volt — az önképzőkörben történt. Kerékgyártó Pista egy verset olvasott fel, Herzl Tivadar volt a bíráló. A vers csapnivalóan rossz volt, se füle, se farka. Herzl ezt tárgyilagosan meg is mondta. Pár nap múlva Kerékgyártó Pista a Wesselenyi-utca-ban megleste Kihívóvan odaállott eléje:

— No, te vagy az a híres spanyol-zsidó fiú? Zsidó, az zsidó, galicjai, spanyol vagy magyar, mindegyforma: bíddis zsidó. — Aztán gyorsan sarkon fordult és sietve távozott, hogy utól ne érje.

Ez a jelenet fordulót jelentett az életében. Azon-tól ünnepnapokon nem hallgatta meg a prédikációkat a Dohány-utcai templomban. Ilyenkor észbe jutottak a Kerékgyártó Pista szavai: nincs magyar-zsidó, zsidó, az zsidó. A Kerékgyártó Pistával való jelenet után örökre elszegődött a pozitív zsidósághoz és a Wesselenyi-utca sarkából elindult lassú, megfontolt lép-tekkel a Zsidó Állam felé.

Női- és gyermekruha szabászatot (konfekció és méret után) a legújabb módszer szerint TANITOK Szabásműhely készített vállalom Beck Mirjam, Tel-Aviv, Rus. u. 6. (Kisrét Döngöfnál)

A hét végét és nyári szabadságát Áskalonban GANÉ SIMSON KÖVARI ERNŐ ultramodern penziójában kellemesen töltheti. Kóser magyar konyha • Állandó melegvíz. RENDELJEN SZOBÁT IDEJEBEN. TELEFON 154

ÁPRILISI NAPLÓ (1)

Április elseje. A XVII. század óta szokásos évéletrés napja, amikor mindenki megjátszhatja a csörgő-sípkas udvari bolondot. A felületés módja és szertartása országoként változik. Angliában „all fools day”-nek hívják ezt a tréfás napot, melyet Franciaországban halevessel, (poisson d'Avril) Dániában távfutással és Közép Európában fűszerezéssel... Kiváncos volna, ha április elseje nem lenne ki a divatból. Már csak az év többi napjától való megkülönböztetés miatt, amikor a „felületést” csak lehet... menteni...

Közelmúlt április. 1940 áprilisában a náci hadigépezet lehengerelte Dániát és Norvégiát. 1941 áprilisában Jugoszláviát és Görögországot. A következő három év áprilisában lassan megfordult a hadiszerencse, míg 1945 áprilisában a nyugatról és keletről előretört szövetséges amerikai és orosz csapatok az Elba mellett Torgau-ban, ahol Nagy Frigyes 200 év előtt, a hét éves háború döntő ütközetében legyőzte az osztrákokat, — kezdet fogtak egymással... Mi lett a nagy fraterizálásból?...

Az érem másik oldala. A második francia presztizs-bomba április elsején történt „sikeres” robbantása az atomklub teljesjogú új tagjának műszaki ráteremtését igazolja. A gall gloire helytartója büszkén hirdeti meg a most küszöbön álló harmadik kísérletet, hogy a csúcskonferenciáig esőként zavarba hozza versenytársai előnyét...

Mit szólnak az állatkertek állományának utánpótlásáról gondoskodó vállalatok, vadászok és állatvédők egyetemes saharai tömegmészárláshoz? Ugy látszik a Lajka feloldozása óta feladták a nyers erő elleni meddő küzdelmet. Milliós északumria nem tett annyi kárt az ózidoskó növényállományában, mint az atomenergia békés felhasználását szolgáló két bomba. Miből iszik most a Szudánban tartó mediterrán karaván? Hol talál árnyékot? ... A kísérleti nyúl már a mulat... Ma minden élőlény...

Irodalom. Áprilist három híres angol költő keresztelte verse. Robert Browning, a viktoriánus korszak halhatatlan epikus, akinek Rabbi Ben Ezra című költeménye a múlt század nagy irodalmi alkotásaihoz tartozik. — William Watson, az ódák barokk klasszikusa, akinek 25 éves halála fordulójáról most emlékezik meg a halás utókor és T. S. Eliot, a mai értelem és gondolatira muzsakegyelt derivate... Mindhárom szerelmese a dímbóntó- és fagyasztó áprilisba, amely pajzanságában vágyakat ébreszt és csalódásokat érlel, de „lányos könnyeket lányos mosollyal szárit...”

Zola, a naturalista regényírás tisztaságának Cafo-ja, az igazság szenvedélyes akarója és a siket társadalom által megtagadott testvérjog bator védője, 1840 április 2-án született Párizsban. Előbb műkritikus volt, (Cézanne intim barátja) aztán a regényírásnak szentelt tehetségét. Taine millió-elméletének és Darwin tantétének hatása alatt irt 20 kötetből (Nana, Germinal, stb.) álló regényciklusa az uralkodó szociális rend elleni könyörtelen filippika, amely kora legfélelmetesebb irójává avatta. Zolának a polgári erkölcs kulisszávilágát kiképező frontámadása olyan áramlatot indított el, mely szalonképessé tette Wede-

Irta: Naschitz Frigyes.

Kind: „Tavaszbredés” című szekszuáldramáját és Freud ösztönélet-elméletének következtetéseit... Amikor Dreyfus kapitányt kémkedés gyanújával elítélték, Zola a l'Aurore 1898 január 13-i számában közzétette: „J'accuse...” című Félix Faure köztársasági elnökhöz intézett magasfelelősségi nyilatkozatát, amely leleplezi az antiszemita celszöveget, hozzájárulva a perújításhoz. Zola a rágalmaszást fejére olvasott egy évi szabadságvesztés elől Angliába menekül, de amnesztiát kap és 1889-ban diadalmenetben tér haza. 1908-ban, hat évvel halála után, a Pantheonban, a nemzet halhatatlanságának templomában helyezték örök nyugalomra... Zola a Dreyfus-perben elfoglalt álláspontját a „La vérité en marche” című munkájában fektette le. Az igazság Dreyfus rehabilitálásával tényleg elindult. De Herzl próféciájához híven, csak öt év múlva ért célhoz...

Invisible export. Szokásá vált, hogy nemzeti mintavásárokat nemzetközi figurák nyissanak meg. Ilyen kvázi-kereskedelmi küldetésben járt Mikoján miniszterelnök-helyettes Havanában is és most, április 7-én Bagdadban... Kormány olyan biztos a dolgában, hogy kormánybiztos küld azokra az országokra, amelyekkel nemcsak a kiállított tárgyak érdekelnék, hanem a láthatatlan, távirányított sugallat is...

Roda-Roda. A Monarchia minden tartományának meg volt a maga regruta-típusa. A Szejk, Bumbu, Hary János meg a többi egy-nevezőre hozott ezred-ujonc, valamint a zupás al — szubaltern, — és törzsiszt egy központi gondolatnak szentelt katonaeletét senki sem ábrázolta olyan realiztikusan, finom humorral, mint az „aktív” Roda-Roda, („Der Feldherrnhügel”), akinek eredetileg Rosenfeld Sándornak hívták és 1872 április 13-án született. Amikor 1945-ben New Yorkban meghalt, magával vitte a másvilágra a hamburgi hadgyakorlat-hangulat takarodójának elhaló trombitahangját... Roda-Roda nem követett senkit, önálló volt és független és az emigrációban eltöltött hét év lelki nélkülözése ellenére „snajdig” k. u. k. katonatiszt maradt... Ha valaki megírta biográfiáját, személyi adatait így jegyeznék fel: Neve: Roda-Roda, alias Rosenfeld. Él: 75 év. Szolgált 1892-1902. Rangja: cs. és kir. főhadnagy. Felkezezte: ex-zsidó. Nemzetisége: osztrák-magyar... Ebben elfért az összes kisebbségek lojalitása...

Dignity of man. A Konakryban április 14-én megnyitott afro-ázsiai konferenciára megfigyelőként meghívott izraeli nagykövetet az arabok kérésére kiutasították a teremből... George Santayana, az amerikai híres filozófusa, Spinoza bölcselétét magyarázó műve előszavában azt állítja, hogy az egyetlen igazi méltóságérzet abban nyilvánul meg, hogy az ember szabaddon megvetheti — önmagát. Ha a guineai konferencia résztvevői ennek a felemelő önkritikának tudatában lettek volna, Izrael képviselőjét nem brúszkították volna. Így csak azt érték el, hogy a kezdeményezőket... mások vetették meg!

Old Merry England. Minden népek meg vannak a maga hibái, amelyeket a földrajzi adottság, vérmérséklet és történelmi örök-

ség termel ki. De adódnak idők, amelyeknek parancsoló vezényszava egy nemzetnek kereszttel emossa a normális viszonyok között kiütköző kollektív gyengeségi pontokat és — átmenetileg — újja mintázza a nép arcát. Ezt a folyamatot leginkább az angoloknál figyelhetjük meg. Viszont nekik is vannak túrszajlások, amelyek nem változnak, bár hogy alakulnak is a sorsuk. Például a... szükségesség. Örömben és bánatban. Anatole France és Proust egyik ismeret barátja, aki londoni tartózkodása alatt a Blenheim Palace vendége volt, megszökött az angol fővárosból, mert a zajtalanság az idegeire ment. Mintha Capek is erre panaszkodott volna. Viszont Madariaga professzor: „Angolok, franciák és spanyolok” című bájos csevegésében épp abban látja a sziget vonzerejét, hogy lakói szótlanul ragaszkodnak a hagyományokhoz. A közjogi intézményektől a karácsonyi pulykák és a Times első oldalán publikált apróhirdetéseitől a vasárnap mesteresen szított unalmáig. Mindezt tudomásul kell venni, sőt, — talán — meg is lehet szokni. Csak egyet nem. Azt, amit „understatement”-nek neveznek és ami abban áll, hogy minél kevesebbet állunk, annál többet érzékelünk vele. Az „understatement” mögött legyenes meglapuló szerénység végeredményben a túlzás egyik rafinált módzata, amit idegen szinte képtelen elsajátítani, mert a szavaknak csak szünetelt angol tud új jelentőséget kölcsönözni. „As you know”, — például — nem azonos a szótár szerinti: „tetszik tudni”-szóval, hanem ez: „miután Ön valószínűleg nincsen tisztában a dologgal...” ... Anglia másként félreérthetetlen „over” és önmaga „understatement”-jei miatt beszélt sokszor mellé. Nem tudni, hogy ez a mai politika Babelben hiba-e, vagy érvény. Ezer éven át mindenestre erő volt...

Nagy emberek mosolya

Bede Jó barátja, színtelen gorbács ember volt és csak nagyon kevesen tudták róla, hogy zsidó. Egy viharos parlamenti ülésen az újságírók karzatán sok idegen jelent meg, úgy hogy nemcsak dolgozni, de még mozogni se lehetett ott. Végül Bede Jóbot, az erélyes, szigorú embert kérték fel újságíró-társai, hogy tartson „razziát” a jelenlévők között és az idegeneket távolítsa el az újságírók számára fenntartott karzatról.

Sorra ment mindenkihez és akinek nem volt újságírói igazolványa, azt kiutasította. Így érkezett el egy elegáns monokli úrhoz. — Kicsoda ön? — kérdezte mogorván. — En kistarsasnyj Tarcsányi István volt képviselő vagyok — válaszolta a monokli úr. — Ha ön volt képviselő, akkor sziveskedjék átfordulni a volt képviselőházba — válaszolta Bede Jó.

Dr. Kelemen Adolf, egykori brassói főrabbi az első világháború idején a doberdói fronton szolgált tábori lelkészi minőségben. Zengő hangú, magával ragadó szónok volt, aki magyarul, németül és románul egyaránt jól beszélt. Offenzívák előtt előre vitték Kelemen rabbit az első sorokba, hogy

A Daviskupa tanulságai

Nem nyertünk, de tudunk már küzdeni

Különös a sorsa egynemű sporteseménynek. A Davis-kupa teniszverseny első napján a félszáz rendezővel, játékosokkal, labdászó gyerekekkel együtt sem volt kétszáznál több néző a nagyszerűen előkészített rámagáni teniszstadionban. A sportkedvelők tábora — egészen természetesen indokoltól vezetve — a hazai győzelmet szereti a pályán végignézni és ünnepegni. Az ezévi Davis-kupa mérkőzés úgy kezdődött, hogy ezáltal erre a „soviniszta” hajlamu beállítottságra megtalálta volna a megfelelő alkalmat, minthogy Davidman az első mérkőzésen legyőzte a szimpatikus, fiatal, atletizmusos csilés Rodriguezt. De ezt az alkalmat még a tenisz törzsközönségének nagyjából is elmulasztotta. Másnap, a párosmérkőzést hasonló érdektelenség kísérte, arra sem gyűlt össze a várt és beharangozott tömeg. Mándi Gyula, a labdarúgó szövetség trénera, aki feleségével együtt jelent meg a versenyen, csodálkozva állapította meg, hogy milyen kevesen kíváncsiak erre a nagyszerű viadalra, ahol a teniszsport egyik legkiválóbb képviselőjének káprázatos játékát lehet látni és ahol Izrael legjobbjai küzdenek a nemzeti színekért.

A harmadik versenynapon végre sűrűbb sorokban öbzött a nézők serege. Bizonyára csodát vártak, azt, hogy Davidman még Ayala ellen is megismétli előző bravúrját és megveri a nagy sztárt. A csoda nem történt meg, a reális esélyek érvényesültek, de az kétségtelen, hogy Davidman a nagy feladathoz szinte felöltött és talán életének legjobb játékát produkálta. Hogy Ayala ellen ez sem volt elég, annak a csilés tenisz-zseni egészen kivételes tudása a magyarázata. Amit ez a kis ember ütőtechnikában, taktikai finomságban, stratégiai el-

Irta: Dückstein Zoltán

gondolásban, állóképességben mutatott, az megközelíti a tökéleteset. — Ha százszor annyi nézője akadt volna a mérkőzésnek, még akkor sem annyi, mint a mennyit ez a játék megérdemelt.

A verseny megnyeréséhez három győzelem kell a Davis-kupában. A harmadik versenynapon Avidan és Rodriguez készülődtek az egymás elleni küzdelemhez. Ayala a játéktér szegélyén az árnyékban állt és egykedvűen nézegetett maga elé. Amikor újságírók vették körül, hogy nyilatkozatot kérjenek tőle, kijelentette, hogy nem érzi jól magát, megfázott és nem is játszik, ha Rodriguez megnyeri a mérkőzést Avidan ellen. Az a győzelem elég a csilésnek a továbbjutáshoz és a még hátralevő mérkőzésen Aguirre állítja szembe Davidmannel. Ez a közele valószínűsítést vezetői körében, hiszen a közönség a nagy Ayalát kívánta látni. Ha nem játszik, könnyen botrány törhet ki. Kelelni kezdtek, meggyőzni akarták arról, hogy eljárása nem fair, de ő hajthatatlannak látszott. Valóban sokat köhécselt, krakogott, kétségtelen jelelt mutatta annak, hogy nincs teljesen rendben. — Avidan közben megnyerte az első szettet, még pedig 6:2-re, könnyű győztesnek látszott és már jóelőre örültünk annak, hogy Ayala kénytelen lesz a döntő jelentőségű mérkőzésre Davidman ellen kiállni. De a következő játszmában Rodriguez felülkerekedett, a harmadikat már tetszésszerűen fölénnyel 6:0 arányban nyerte meg. (Ayala nem fog játszani!) — A negyedik szetben ismét felcsillant Avidan küzdőszelleme. Tizenegy egyfolytában elvesztett gém után végre eredményesen kezdett ütni és már-már megfordította a mérkőzés sorsát, de ismét kifulladt és végülis Rodriguez megszerezte a harmadik győzelmet Csilének, ami már a továbbjutásukat is biztosította. — Ayala lassan felkelt a székről, lomhán, kényelmesen elindult az öltözőbe, két perc múlva már dreszbe öltözve megjelent a pályán és 45 perc alatt, miközben sokat köhögött, állandóan krakogott és bőségesen izzadt, remek stílusban fejezte be mérkőzését Davidmannel!

Ayala és Aguirre megjelentek a teniszpályán, hogy a párosjátékra bemelegítsenek. Mindkettőnél teniszlabda volt és mindketten igen ügyesen és nagy gyakorlatossággal „fejték” a labdával, majd „dupláztak” fejlett technikájú labdarúgókhöz méltó ügyességgel. Különösen a nagymester Ayala mutatott kitűnő technikai felkészültséget és felváltva játszott hol a jobb, hol a bal lábával. A sportsajtó munkásai között ez érthető feltűnést keltett és Egon Pollák, a válogatott labdarúgó csapat egykori trénera, maga is elsőosztályú játékos a bécsi Hákoáchnak, meg is jegyezte, hogy milyen jó futbalista ez az Ayala. „Tud-e

vajon a Saje ügy teniszezni, mint Ayala futbalozni”, tette fel a kérdést az egyik fiatal riporter. Mire nyomban elhangzott a válasz: „Tud-e vajon a Saje olyan jól futbalozni, mint Ayala?” — Mintha néhány kérdő is akadt volna a jelen voltak között!

Davidman őszinte elismerést érdemel a Rodriguez fölött aratot győzelemért. Ismét beigazodott az, hogy már nem töltsük be mindig és mindenütt a „Prügelknabe” szánalmas szerepét, tudunk győzni is, ha még nem is vagyunk a legjobbak sorában. — Sok ügyes húzása között bizony akadt jónéhány egészen primitív hiba is, de melyik teniszező nem üti néha „out”-ra akár a legbiztosabbnak látszó „ziccer”-t is? — Viszont nem minden teniszező vonja önmagát olyan sajátos módon felelősségre, ha hibát vét, mint ahogyan azt Davidman teszi. Ő ugyanis, ütőjét melleszé sorozta, szemrehányóan néz fel a magasságos égre és siri hangon suttogja el azt a szellemes kérdést, hogy „Lámá? lámá?” Erre a miérte nem vár feleletet, ez amolyan költői kérdés. — Egyébként Izraelben sok mindenre szokták kérdezni, hogy „lámá”. Ugyis minden és min denkinék meg kell indokolni. Ha kifíradnak azt mondod, hogy ne rájga a köröd, bizonyára megtudakolja tőled, hogy „lámá”; ha a sofförnek azt mondod, hogy ne indítsa a kocsi, amíg az autóbussz ajtaját be nem csukta, akkor is előbb azt kérdezi, hogy „lámá” és csak azután csukja rád az ajtót. — Szeretünk tisztában lenni a dolgok miértjével!

Birósziájék fenyegette a Davis-kupa teniszversenyt. A második játéknapon az a meglepetés fogadta a bejárónál a vezető és vonalbírákat — mintegy 25 hangos szerepet betöltő funkcionáriusról van szó —, hogy a három napra belépésre jogosító igazolványukat a jegykezelők elakarták venni, ami a megjegyzéssel, hogy a harmadik játéknapon valamilyen jegyet váltani kötelesek. — Hasonló intézkedés lepte meg a sajtó munkásait is. — Erre a valóban furcsa lépésre érdekeltek csak egyetlen feleletet adhattak: kijelölt feladatukat nem hajlandók ellátni és a nézőtérrel szem létkék volna végig a versenyt, ha már a saját pénzükhöz kell jegyet váltaniok. — Izgalmas jelenetek következtek, amíg az „illetékes tényező” meg lehetett győzni arról, hogy az intézkedés magában álló páratlan sérelme funkcionáriusoknak, sajtónak. — Mindkét érdekelte fél szabotálta volna a rendezvényt, amennyiben orvoslást nem kapnak és a verseny aligha lett volna megtartható. — Utóbb kiderült, hogy vélt hatalmával vizsgáló egység basáskodása okozta a félreértést keltő zűrzavart.

PESTI MINDENFELE

A plágium nem megvetendő dolog. Gondolatokat lopni igényes tolvajra vall. Amióta a túkról feltalálták, fölösleges másokon nevetni. A jónók abból élnek, hogy olyan embereknek, akiknek nincsen jövőjük — jövőt jósolnak. Ne bosszankodj, ha nem ismernek meg az utcán. Talán már nem hasonlítasz magadra. (Ludas Matyi)

PÉNZT FOLYOSÍTS **Rajna**
Lombard Tiferet
Visszaváltás rádió, szeszes, fényképezőgépek eladók.

LUPTALPBETEK
gipsz-mintára, gyomrákbeállítás, SÉRVIKOTÓ, amerikai rendszerű nagy sérvek is.
SÍJEL-NAPPAL VISEHETŐ HASKRÓT, GUMIHARISNYA
Vámos Béla orthoped. specialista
155 Dízogott 155 (azelőtt Budapest)

Izrael kö...
esalódással...
sul, hogy...
mány...
élekezett...
kita Chru...
Ben Gurio...
Amennyire...
térium szö...
zöltekből...
szovjetkorr...
maszjta al...
izraeli pol...
kormány...
nem béke...
kozatok ha...
Ez az in...
nem megg...
hogy má...
maga vilá...
rében áll...
mit tart be...
kozatnak é...
ben nem...
adó éppen...
pontja. M...
kita Chrus...
ta meg a K...
zást dr. K...
nyugat-nén...
sem, akit p...
jának nev...
jötté óta...
tárgyalat...
marsallal...
kommunist...
tának és a...
vizorának...
tagadta m...
nizsterelnő...
találkozás...
nán Mend...
nizsterelnő...
a nyugat...
egyik szö...
Annál inka...
a kommuni...
Törökorszá...
gati vilá...
előbástyáj...
A péld...
ideig sorol...
éppen N...
voit az, al...
ség enyhít...
politikusk...
kozásait k...
ezen a tére...
hükusnak...
tájkönys...
látszik, vé...
Annál inka...
a merevség...
ráel éppen...
ta a Szó...
közede...
találkozot...
és Ben Gu...
alozott, ho...
elnök ame...
nak terve...
Van azon...
elutasítá...
amely azt...
hogy tá...
az utolsó...
lomáival ö...
moszkvai...
szól, hogy...
mány idő...
Ben Gurio...
gátását. T...
nizsterelnő...
moszkvai...
A Brit R...
Herzl Tiva...
századik...
A Brit F...
ta ászkán...
telavivi...
7-ikén, sz...
kor a Dán...
u. 97.) hely...
fogadást...
festen M...
Szochnut...
és Ráv M...
elnök mélt...
vadart, a...
álmódóját...
magyarszá...
az ünnepi...
jelenségre...
úton is fel...

»PRAECEPTOR HUNGARIAE« A diaszpóra tükrében

Dr. Kármán Mór emlékére

Az elmúlt napokban körfirkében tartózkodott a világ egyik nagy fizikusa: dr. szőlősi Kármán Tódor professzor, az aerodinamika legelismertebb tudosa, az amerikai légierőnek és a NATO légierőnek első tanácsadója, tudományos szakértője, hogy a rehovoti Weizmann-intézet díszdoktorok oklevelét díszes ünnepség keretében átvegye.

Az izraeli lapok elismerő cikkben emlékeztek meg az illusztris vendégről. Ugy értem, hogy ebből az alkalomból kedves feladatunk, hogy a kiváló apáról, dr. Kármán Mórról is megemlékezzünk, aki a magyar neveléstörténet egyik vezető alakja és a magyar zsidóságának is fényes szellemeként érzem megemlíteni, hogy Kármán Mór nagyszemély tevékenységét az izraeli nevelési körökkel is szülséges lenne megismertetni, hogy működéséből a nevelési válságokban vergődő közoktatásügyünk is tanulást meríthessen.

Dr. Kármán Mór 1843-ban született Szegeden. Középiskoláinak egy részét itt végezte. Szegedi tanulmányi idejében mély hatást gyakorolt fogékony lelkére Szeged híres főbbjének, Löw Lipótnak közelsége, tanítása. Kármán együtt nevelkedett Löw Tóbiással (dr. Löw Immanuel korán elhunyt bátyjával), aki fiatal kora ellenére Magyarország koronagyógyász helyettesének magas rangjára emelkedett. A Löw-ház hatása mély zsidó érzést ébresztett Kármán Mór lelkében.

Kármán Mór a bécsi egyetemen végzett tanulmányai után a pesti egyetemen a doktori címet nyerte el és utána mint vallás-tanár működött a pesti zsidó hitközség középiskolájában. Vele működött együtt egy másik tehetséges ifjú: dr. Goldziher Ignác.

Pesti hitnánári éveiben nagy események játszódtak le Pesten. Ekkor zajlottak le az 1868/69-es években a zsidó kongresszus nagy napjai. E kongresszuson a két tehetséges ifjú feltűnt Magyarország közoktatásügyi miniszterének, báró Eötvös Józsefnek. Báró Eötvös József mindkettőjüknek külföldi tanulmányi ösztöndíjat juttatott, így került Goldziher a Kelet országába. Egyiptomba, Kármán Mór pedig Lipcsébe, Ziller Tuisco professzor pedagógiai szemináriumba. Goldziher megőrizte Kármán tránti barátságát később is és amikor megírta első híres könyvét (Der Mithos bei den Hebräern), meleg szeretettel dr. Kármán Mórnak ajánlotta azt.

Dr. Kármán Mór Lipcsében Ziller szemináriumban is feltűnt. E kiváló német professzor a 19-ik század utolsó felében annyira híres „Herbarti nevelési elmélet” főképviseelője volt. Ziller megbízta a tehetséges magyar-zsidó ifjút a lipcsei tanítóképző gyakorló iskolája rendtartásának megszerkesztésével. E munka meg is jelent nyomtatásban 1870-ben: „Vademecum für Praktikanten des Seminars.”

Ziller professzor Németországban való maradásra akarta rábíri a fiatal pedagógust, ő azonban inkább hazatért Magyarországra.

Becseréljük
a szociális és divatos és szép ruhanyagokra.
Férfiak ruháit vegye elő azokat hozza be hozzánk:
LEGOUT, T.A. Hess 4

★ Irta: Dr. Gonda László ★

1872-ben a pesti egyetemen az etika és a pedagógia tárgyköréből egyetemi magántanári címet nyert és mint ilyen, azt a feladatot kapta a magyar közoktatásügyi minisztertől, hogy a középiskolai tanárképzés céljait szolgáló gyakorló iskolák szervezetét dolgozza ki.

Igy szervezte meg dr. Kármán Mór Magyarország egyik legszebb múltú, legfényesebb tanintézetét: a pesti gyakorló mintagimnáziumot. Ebben az iskolában valósultak meg először Magyarországon a herbarti nevelési elvek. Dr. Kármán Mór 25 évig volt a gyakorló-gimnázium tanára és pedagógiai vezetője. Ebben az időben, amikor valamennyi középiskola Magyarországon: a katolikus gimnáziumok, a református kollégiumok és az evangélikus líceumok az egyházak kezében voltak, a Kármán által szervezett gyakorló mintagimnázium lett az első állami középiskola. Mintájára szervezték meg a 90-es években valamennyi új állami középiskolát, melyeknek száma évről-évre nőtt, de a gyakorló gimnáziumban meghonosított új szervezet frissítőleg hatott az egyházi középiskolákra is és megindította „az egységesítési folyamatot” a magyar közoktatásban.

Dr. Kármán Mór azonban közvetlenül is nagy hatást gyakorolt a magyarországi gimnáziumokra. 1887-ben a minisztérium kinevezte a már nagynevű pedagógust, Kármánt, az „Országos Közoktatási Tanács” jegyzőjévé és mint ilyen, azt a megnevezést kapta, hogy készítse el a magyarországi középiskolák részére az „Általános Tantervet” és a hozzátartozó „Módszertan Utasításokat”.

E Kármán által megszerkesztett első tudományosan felfogott tanterv óriási hatást gyakorolt a magyarországi közoktatás ügyére. Egységet teremtett a középiskolák világában és magas tudományos színvonalat vezetett be az oktatásban. Ez pedig abban jutott kifejezésre, hogy a klasszikus szellemi nevelés (görög, latin nyelvek tanítása) ellenére a természet-tudományok is jelentős helyet kaptak az oktatásban. Ennek eredménye lett az is, hogy Magyarországon — a mai napig — a klasszikus humanista gimnáziumokban ugyanazt a magasabb színvonalú matematikát tanítják, mint a reáliskolákban. Ez pedig magas színvonalat biztosított minden magyar középiskolának.

Dr. Kármán Mór tantervszerkesztő munkája sikerének híre eljutott külföldre is. Német és francia nevelési folyóiratok méltatták a magyarországi nagy oktatási reformot.

Ebben az időben szervezték Szerbiában is a középiskolai tanítást, természetesen volt, hogy a szerb pedagógiai vezető férfi Milan Sevic — később a belgrádi egyetem pedagógia-professzora lett — teljes egészében lefordította szerb nyelvre a Kármán féle „Tantervet és az „Utasításokat” és azokat teljes egészében a szerb királyság középiskoláiban végrehajtották.

1934-ben — 18 évvel Kármán halála után, a hitleri korszak küszöbén így emlékezett meg dr. Finácz Ernő — a pedagógia neves professzora a pesti egyetemen — Kármán élete műveiről, a tantervről s a mintagimnáziumról: „Az 1897 évi tanterv a hozzátartozó utasításokkal együtt — kis

módosításokat leszámítva — húsz éven át volt érvényben és ezzel bebizonyította a szerző rendkívül következetes elméleti gondolkodását és ugyanakkor kitűnő gyakorlati érzékét is. Az új eszmék — a tanterv átján — gyakorlatban szövegben bevaltak.” A mintagimnáziumról pedig így írt: „Aki Kármán keze alatt volt gyakorló tanár, annak tudatába vésődött az oktatás tervszerűségének a törvénye.”

Dr. Kármán Mórnak, pedagógiai működésének elismeréséért, magyar nemességét adományozott Ferenc József 1907-ben, egy évvel később pedig az egyetemi nyilvános rendes tanári címet is adományozta neki, de egyetemi tanári jelleg nélkül. Dr. Kármán Mór „címzetes” egyetemi professzorsága fájdalmas jelenség volt nemcsak önmaga számára, de az egész magyar zsidóság számára. Kármán zsidó volt és a magyar „úri antiszemitizmus” nem adta meg neki, ami járt neki: az egyetemi katedrát.

Dr. Kármán Mór öntudatos zsidó volt. Lelekes, önérzetes, harcos egyéniség volt küzdött a zsidóság igaz ügyeiért. Kettős tevékenységet fejtett ki e téren. Küzdött zsidó gimnázium létesítésért, harcolt a magyar antiszemitizmus kulturpolitikusokkal.

Dr. Kármán Mór küzdött és fáradozott, hogy Budapest zsidó gimnázium létesüljön.

Kármán két vezérő elve volt: a) tudományos tervszerűség meghonosítása az oktatásban, b) egységes nemzeti nevelési rendszer megteremtése az országban. Azt szolgálta a tanterv, az utóbbit a mintagimnázium és a ráépített iskolai rend.

A nevelési egységet azon ban Kármán nem képzelte állami totális egységnek. Ilyen követelés a nemzeti-ségi Magyarországon nem vezethető volna jóra. Ő az egység elérését elsősorban egységes erkölcsi és nemzeti nevelés megvalósításában látta. Arra is megadta a feleletet, hogy milyen erkölcsi nevelést gondolt: olyat „amely az emberiség közös tulajdonának tekintendő”. De mivelhogy „a művelődés haladásával és a kulturális tényezők szaporodásával az egyéni különbség (differenciálódás) mindinkább fokozódik”. Jogosnak tartotta Kármán az egységen belüli különbségek fenntartását, azzal a kikötéssel, hogy a különbségek fenntartása és ápolása sohase jussanak az egység kárára. E felfogásból Kármán jogosnak ismerte el a felekezeti középiskolák létezését.

Itt kezdődött Kármán küzdelme a zsidó középiskola felállításáért és már 1886-ban hirdette, hogy a magyar zsidóság „a többi felekezetekkel versenyezve középiskolák állításával szolgálja nemzeti művelődésünket”.

1886-ban a tiszai per kavargó zsidógyűlölet légkörében a pesti zsidó polgárok (nem a gazdagok) mozgalmat indítottak zsidó gimnázium felállítására érdekében. Az erre alakult bizottság dr. Kármán Mórt, a mintagimnázium szervezőjét kérte a fel a létesítendő zsidó gimnázium szervezeti tervének elkészítésére. A terv azonban ekkor még bukásra volt ítélve, a pesti hitközség asszimiláns vezetői, az iparbarók elgáncsolták azt.

Mikor végre Lovag Kövesgyúri Freystätter Antal milliósi alapítványa lehetővé tette a zsidó gimnázium felállítását, újra felkérték dr. Kármán Mórt a szervezésben való részvételre. Így készítette el 1909-ben a létesítendő zsidó gimnázium tantervét és abba a héber nyelvet, mint főtantárgyat iktatta.

Kemény harcot vívott dr. Kármán Mór az antiszemita szellemű közoktatási politikával is, mely a recepciós harcok után lett urrá Magyarországon gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi minisztersége alatt. Különösen báró Borkóczy Sándor miniszteri tanácsos emelte magasra a katolikus és antiszemita politikát. Ő csak kikeresztelkedés árán volt hajlandó zsidó tanárt állami középiskolában alkalmazni.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület 1906 július 2-án tartott közgyűlésén báró Barkóczy, a magyar nevelés alapjait „az igaz és helyesen alkalmazott keresztényiséget (a katolicizmust persze) jelölte meg és követelte ennek „tanácsait, elveit, törvényeit” alkalmazni. Az általános megdöbbenésben dr. Kármán Mór kért szót. Bátor és önértékesen visszavágott a reakciós arisztokrata miniszteri főtisztviselőnek. Megmagyarázta, hogy a magyar középiskolában a törvény vallás-erkölcsi nevelést ír elő. A vallást minden ifjú a maga vallási tanáiból külön tanulja, az erkölcsi nevelés azonban közös és „az mindenkinél egyformán adandó elő”.

Viszont a vallás- és tanterv-alkotók tőle, hogy a kor ifjúságban a különböző vallások iránt gyűlöletet keltsen... Kármán szavait akkor a tanárság viharos lelkesedéssel fogadta.

Mikor Mazy Engebert kassai főigazgató a Katolikus Tanáregyesületben durván támadta a zsidóságot, mert gyermekeit keresztény középiskolákba küldi tanulni. Kármán Mór keserűen támadta a reakciós főigazgatót, aki privátéletben premontré apát is volt: „az európai közösségben — csak Muszkaországban van az, hogy per centekben állapítják meg, hogy hány zsidó járjon iskolába...”

Dr. Kármán Mór nem érte meg, hogy a sötétség lovagjai, a magyar reakció politikusi a veszített háború után végül is per centekben, numerus claususban állapították meg az iskolák járó zsidó ifjak számát. 1915-ben örökre lehunyta szemét dr. Kármán Mór nagyszemély, alkotó, küzdelmes élet után.

Halálát szívből siratta a magyar zsidóság, de vele együtt a jobbik Magyarország is. A kiváló Négyszáz László professzor, a magyar nyelv és irodalom tanára a pesti egyetemen megrendült lélekkel tartott beszédében „Praeceptor Hungariae”, „Magyarország nevelője” nevet adományozta elhunyt barátjának.

Az is volt. De megmarad, s nőttön-nő tisztá fénye Amint időben, s térben távozik...

Mi Magyarországról származó középiskolai tanárok, Kármán Mór fényes életpéldájától vezetve, küzdünk és fáradozunk, hogy a legigazibb zsidó középiskolák, az izraeli középiskolák léteben és szervezésben olyan fejlettségre jussanak, hogy a zsidó nép nagy pedagógusa, dr. Kármán Mór szelleme megelégedetten tekintsen rájuk.

ANGLIA

Az európai rabbik második konferenciája, amely a közelmúlt napokban fejeződött be, annak a reménynek adott kifejezést, hogy a harmadik értekezleten — melynek időpontját 1961. év őszére állapították meg — a kelet-európai rabbik is megjelenhetnek. A tanácskozások befejeztével elfogadott határozatok ismeretese előtt a soros elnök nyilatkozatot olvasott fel, amelyben az értekezlet meglehetősen rövid üdvözlőt küldi Kelet-Európa zsidósága szellemi vezetőinek és a hitközségeknek, amelyek „elválaszthatatlan részeit képezik a világ zsidószervezeteinek.”

Több rezolúciót fogadtak el, amelyek a vallásos élet megerősítését célzó fokozott tevékenység szükségességét hangsúlyozzák és amelyek ellen vannak bár mely liberalizáló irányzatnak a hitélet terén. Az értekezlet élesen elítélte „idegen gondolatok” térhódításának engedélyezését a vallás terén és határozottan állást foglalt a hagyományok szigorú megőrzése mellett.

A vegyes házasságokat az egyik határozat „sajnálatos csapás”-nak nevezi, amelyek rombolják a zsidó nép egységét. Egy másik rezolúció felszólítja Európában összes rabbinátusait, hogy rendkívül elővigyázatosan járjanak el a zsidó vallásra áttérni szándékozók kérelmeinek elbírálásánál. A tanácskozásokon Anglia, Írország, Franciaország, Hollandia, Belgium, Nyugat-Németország és Görögország rabbijainak küldötté vettek részt, valamint az Egyesült Államok ortodox rabbijainak a megbízottai.

Leon Bootwine, a parlament előző ülészakának tagja a napokban kijelentette az S. T. A. távirati iroda londoni munkatársa előtt, hogy az antiszemita-musznak 3 gócpontja ma: Malmó, Kairó és Madrid. Bootwine — aki alelnöke a szocialista ellenállási bizottságnak, mely a fasizmus mindennemű megjelenési formája ellen harcol — hangsúlyozta, hogy nem lehet elválasztani egymástól az Izrael-ellenes gyűlöletet és az antiszemizmust, amit Nasserék tevékenységének eklatáns példája. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy Egyiptomban több, mint 6000 náci talált menedéket. A nasseristák és a hitleristák közös célért küzdenek, — mondotta az angol politikus.

AUSZTRIA

A parlament törvényerőre emelte azt a rendeletet, amely szerint tilos minden olyan érdemrend viselése, amelyen horogkereszt látható. Az erre vonatkozó törvényszakasz azonban ki mondja, hogy amennyiben a kitüntetés tulajdonosa úgy viseli — a második világháborúban, azaz a hitleri érában nyert — érdem, hogy a horogkeresztet eltávolítja vagy úgy takarja el, hogy az ne látszódjék, — ez esetben hordhatja az érdemrendet.

Az osztrák zsidóság lapja, a „Die Welt” azt írja, hogy jöllehet az ország már a 15-ik évfordulóját ünnepli a náci uralom alól való felszabadulásának, a náciáldozatok még ma is hiába várnak a nekik járó kártérítésre. A cikk keserű hangon említi meg, hogy amár számtalan ígért hangzott el az évek folyamán eme kötelezettség teljesítését illetően — különösen az utóbbi időben —

mind a mai napig semmi sem történt, hogy az ígértet az illetékesek valóra is váltsák.

ALGER

Orleansville város zsidósága temploma helyett — amely az 1955. évi földrengés alkalmával elpusztult — új zsinagógát emelt. A modern imaház a helység egyik legszebb középülete, amelyet nagyszabású ünnepség keretében avattak fel. A központi szónok David Eskenazi, Algír nemrégiben beiktatott országos főrabbija volt.

A helyi zsidó körök az alkalomból arról panaszkodnak, hogy hiányoznak a hitközségben a szellemi irányítók, noha a város zsidóságának a vezetői mindent megtesznek, hogy megfelelő képességű erőket nyerjenek meg az ifjúság nevelésére.

LENGYELORSZÁG

Az „Agudat Jisráel” londoni vezetőségének intézkedésére azoknak a zsidóknak, akik a Szovjetunióból történő repatriálás keretében tértek vissza Lengyelországba, — imákonnyeket és kegyzsereket küldtek. Pészách előtt el látták őket a szeder megrendezéséhez szükséges vallási kellékekkel.

NEMET SZÖVETSÉGI KOZTARSASAG

A német turisták hivatalos arol panaszok, hogy dacára a régen tapasztalt gyönyörű tavaszi időjárásnak, az idegenforgalom az elmúlt évekhez viszonyítva ebben az évben jelentősen visszaesett. A hatóságok nem tiltkoznak, hogy a jelenség oka a múlt év decemberében és az év januárjában lejátszott horogkereszt kampány. A new-yorki „Variety” folyóirat írja: hogy a német vendéglátóipar képviselői Baden-Badenben tanácskozással ülést összehoztak, hogy megbeszéljék, mit tehetnek a külföldi vendégek számának növelése érdekében. A szállodások is azt közlik, hogy lényegesen kevesebb külföldi vendégük van ebben az évben, mint tavaly.

Az a bizottság, amely a — 300 év óta minden 10 évben egyszer előadott — német vallási játékot rendezi (a darab Krisztus keresztrefeszítését viszi színpadra) választos észrevételekre. Davis professzor, a Columbia egyetem tanára u. i. azt állította, hogy az előadás erősen antiszemita irányzatú. A bizottság azt felelte az amerikai professzornak, hogy ez a vad mászárban, amely elhangzott a 1950-ben a rendezőség által szervezett barátsági ligának, hogy ez a testület vizsgálja ki, vajon van-e alapja a panaszoknak? Ennek a bizottságnak a szóvivője — mondja a vallási játék rendezője — kijelentette már akkor, hogy a bizottság tagjai szemmel ilyen tendenciát nem láttak az előadás szövegében és panasz eddig — a múlt évtized fordulóján elhangzottat kivéve — nem érkezett. Most az amerikai tudós felújította a vádat, ennek azonban nincs alapja — fejeződik be a nyilatkozat.

Az esetet közlő távirati iroda tudósítója megjegyzi, hogy Robert Davis professzornak arra az állításra, mely szerint a darab tendenciáján kívül a főszerző többesége volt akit nácifunkcionárius, — a rendezőség nem válaszolt. (A. Kaddai)

A Seagram-Bu...
Abbtucanly emel...
ez a felhőkarcoló...
alig egy évvel eze...
tek a Park Avenu...
no pillantásra, úg...
dassági életet szol...
scéliből és üvegbe...
gigantikus építm...
ának célszerűség...
telen és egyhang...
zaival egyenlyi...
mintha valóságos...
jenne az egyszer...
örömmel és élvez...
a látszat csal, az...
vonzák egymást...
mess-Babylonnak...
hatalmas tornyát...
hebben annak a...
— mint egy tróp...
a gleccsermezők...
kilenc hónappal...
nagy vendéglő...
The Four seas...
és ez a vendéglő...
szakhoz” egy...
legdrágább, leg...
legsokoldalubb...
lett nemcsak N...
nak, — hanem, a...
szakértők állítj...
vágnak.

NAPI 15 ÓRA
A TŰZHELY M...
Az új vendéglő...
gát és hírt el...
Zürichből szárm...
szakácsművészn...
Stáclinek közs...
„Executive vis...
tor” címet vis...
Stockli, bár töb...
német órák töl...
mellett az életr...
rakban és fenn...
badidejében sz...
vekkel és recep...
lalokzik, nagyor...
éledett ember...
kelti.

— Szeretem a...
— mondta —
feladatokat ró...
szívesen vagy...
emberek között...
dig a jó étel b...
az emberket.

Albert Stock...
Kevert angol b...
rendeltjeinek...
olaszul, sőt sch...
anyanyelvén is...
sokat.

Egy nagy m...
táshoz elenget...
jól megvilágít...
keret, amely a...
szabad, hogy a...
a mesternív...
szabály érvény...
művészetre is...
szakhoz” vend...
esetre grandio...
nyújt Albert S...
szetéhez. A h...
nek megfelelő...
négyezer váltó...
díszlet. Most...
és az asztalok...
nyírfák állnak...
ban rózsaszín...
ragoznak. Epp...
a japán tölgy...
hár krizantém...
dekorációt, h...
nyár beállít...
geraniumfák...
záknak, ószz...
fák, más...
adják át hely...
A fiórával...
egész vendéglő...
változik mind...
Uj színek jel...
pincérek unif...
nyérok, az...
sőt a hamu...
Csak a nagy...
közül egy...
tul a folyton...
tozások. A...
kívül termész...
sorban az éte...
vendéget a d...
országába.

A KATONAK...
Albert St...
mellett szület...
korában a h...
haleban kezd...
kariert. 18...
már konyhaf...
tel Neptun...
radt sokáig...
áttek, távoli...
ga, vonzotta...
Párizsba, ah...
szancia köny

A világ legnagyobb vendéglője

Albert Stockli svájci szakácsművész meghódította New-Yorkot

A Seagram-Buildingnek a harmadik emeletén van az a felhőkarcoló, amelyet egy évvel ezelőtt emeltek a Park Avenuen az el-...
A város zsidó helyett...
A város zsidó helyett...
A város zsidó helyett...

nulmányozta, mint a festők szokták Dürer és Rembrandt munkáit. Escoffier Brillat-Savarin elsőrendű szakértője lett. Aztán elhagyta Franciaországot is és egy amerikai hajóstársaság szolgálatába lépett. Távolkeletre vezető útjain ismerkedett meg az indiai konyhaművészettel és általában az ázsiai konyhakultúra titkaival. Ahol a hajó kikötött, Albert Stockli a vendéglőket, szórakozóhelyeket csak azért kereste fel, hogy a hozzájuk tartozó konyhákból elvessze a kínai, japán, indiai, hawaii szakácsok művészetének rejtelmeit. Jegyzeteket készített és amikor hajója már a nyílt tengerre járt, a recepteket gyakorlatban kipróbálta.

Amerikai állampolgár lett és amikor a 2-ik világháború kitört, az amerikai katonai seregszállító hajók főszakácsának nevezte ki. Még ebben a kivételes helyzetben is a tömegétkeztések egyhangúsága ellen küzdött. Azt mondják, hogy ha Rembrandtnak nem lett volna kezei bizonyára a lábaival is festett volna remekműveket. Így volt Albert Stocklival is. Még a kaszárnyákban is keresztülvitte, érvényesítette a gasztronómia alap követelményeit és nagy mértékben feljavította az amerikai hadsereg konyhájának nivóját. Rekrutáltak kezdve a generálisokig levelek százaiban köszöntek meg neki a szolgálatait.

A háború után egy ideig Texasban élt, majd a New York melletti nagy fürdőhelyek szállodáinak volt a főszakácsa. Híre egyre nőtt, amíg el nem jutott pályafutásának legfontosabb állomására, a new-yorki „Négy Évszakhoz” nevű óriásvendéglőbe.

A világ első vendéglője nagyon sokba került. A helyiség megszerzése a berendezéssel együtt 4.5 millió dollár költséggel járt, méltán mondhatjuk tehát, hogy ténylegesen a világ „legdrágább vendéglője”. Nagy művészek tervezték a bútort, az éleket, poharakat, porcelánokat. A „flóra”, mely négyezer változó évenként, külön 50 ezer dollárba kerül. Csak az almat két külön megbízott vásárolja be a vidéken és szállítja fel New Yorkba saját teherautókon. A világ minden tájáról repülőgépeken, hűtött tartályokban érkeznek a speciális vadhusok, fűszerek, itatok. Escoffier, a nagy francia konyhatoretikus azt mondta, hogy egy legelső klasszisu konyhában még ötven embernek sem lehet egyszerre főznie. Képzelmük el Albert Stockli rendkívüli feladatát és teljesítményét: ő egyszerre 800 vendégnek főz, a legmagasabb szinten és minden vendég legalább három fogást rendel a „Négy Évszakban”.

AZ ÉTLAP TITKAI
— Csak bele kell pillantanom egy étlapba és már is véleményt tudok alkotni magamnak a konyhafőnök intelligenciájáról és izléséről — mondta Albert Stockli a csészektávé mellett, miután már lezajlott az ebéd és a 800 vendég már elfogyasztotta konyhájának csodáit. Meg kell azonban mondanom, hogy ugyanakkor Albert Stockli ebéde csupán egy szerény pár bécsi virsliből állott...
— Miért eszik ilyesmit és ilyen keveset ebben a csodálatos bőségben, mely körülveszi? — kérdeztük.
— Tudja, kérem — válaszolta — csak akkor van vágyunk folytonosan jobbat és újabbat teremteni,

ELORSZÁG
hat Jiszráel...
tőségének in...
zoknak a zsi...
a Szovjet...
repartriá...
tertek vissza...
ba, — ima...
kegyszereket...
zách előtt el...
a széder meg...
szükséges val...
MET
ETSEGI
ARSASAG
úrta hivata...
panaszoknak...
a régen tapasz...
i tavasz i...
idegenforga...
it évekhez vi...
ben az évben...
visszaesett. A...
nem titkolják...
égek oka a múlt...
ben és ez év...
lejárásodott...
és kampány...
„Variety” fo...
hogy a német...
ar képviselői...
ban tanácsko...
össze, hogy...
mit tehetné...
öldi vendégek...
velése érdeké...
lodások is az...
lényegesen ke...
öldi vendégük...
évadban, mint

4.5 MILLIÓ DOLLAR
A világ első vendéglője nagyon sokba került. A helyiség megszerzése a berendezéssel együtt 4.5 millió dollár költséggel járt, méltán mondhatjuk tehát, hogy ténylegesen a világ „legdrágább vendéglője”. Nagy művészek tervezték a bútort, az éleket, poharakat, porcelánokat. A „flóra”, mely négyezer változó évenként, külön 50 ezer dollárba kerül. Csak az almat két külön megbízott vásárolja be a vidéken és szállítja fel New Yorkba saját teherautókon. A világ minden tájáról repülőgépeken, hűtött tartályokban érkeznek a speciális vadhusok, fűszerek, itatok. Escoffier, a nagy francia konyhatoretikus azt mondta, hogy egy legelső klasszisu konyhában még ötven embernek sem lehet egyszerre főznie. Képzelmük el Albert Stockli rendkívüli feladatát és teljesítményét: ő egyszerre 800 vendégnek főz, a legmagasabb szinten és minden vendég legalább három fogást rendel a „Négy Évszakban”.

VILÁGKÖRÜLI UT
7 FOGÁSBAN
Stockli úr, már csak szülőföldje iránti hűségéből is természetesen a svájci fonduet és röstit is bevonzta a „Négy Évszak” étlapjára. De ugyanakkor bevallja, hogy konyhája tipikus amerikai. Amíg az európai étlapok általában csak tízévenként változnak, addig Amerikában folytonosan változtatni kell. Ez együtt jár az amerikai étellel. New-Yorkban több tucat országból érkezett emberek élnek együtt és bár mindenki büszkén megtartotta származási jellegét, mégis internacionális harmóniában élnek egymással. Ez vonatkozik a konyhára is. Albert Stockli ezt mondja: — Nálunk egyszerre minden konyha remekét élvezik, összekombináljuk a világ összes ízét, mert ha egy hétig francia, egy hétig kínai, stb. ételeket ennének, úgy ez nagyon unalmas volna. A tipikus amerikai konyha viszont lehetővé teszi, hogy hét fogás során az ember valóságos világgörüllit utat tegyen magának.

ILLUSZTRIS VENDEGEK
A „Négy Évszak”-hoz vendéglőben a három fogásos ebéd a szokásos, melyet egy kóktól előz meg és egy üveg bor is jár hozzá. A legolcsóbb fajta borral együtt 25 dollárt fizet ki a vendég, ami nem megvetendő összeg egy ebédért. Ne felejtjük el azonban, hogy legtöbbször „költségszámra” esznek, vagyis „adomtalanul”, egy bizonyos vállalat költségére. Az ilyen vendégek számára az ebéd, — fantasztikus ízét mellett — valóságos takarékosági akció. Más vendégek viszont — akik bizonyos alkalmat ünnepelnek — inkább felejthetetlen emléket vihettek csak magukkal.
A közönség — mondani sem kell — elsőrangú. Truman volt amerikai elnök, Marlene Dietrich, Nelson Rockefeller kormányzó, Marilyn Monroe, Roosevelt özvegye és Kim Novak, stb. rendszeres látogatók az étteremben, ahova azonban szerényebb arzenyű, ismeretlen nyelvek is bejáratosak. Norbert Mühlen (Die Weltwoche)

*S*P*O*R*T*

Hapoel Petach Tikva-Makkabi Tel Aviv

Nem lesz szürke forduló a Nemzeti Bajnokság szombat kiűzött játérendje. A holnapi meccsek után már csupán háromszor lépnek pályára az NB csapatok a bajnoki pontokért folyó küzdelemben, de már most három teljesen elhatároltnak látszó erőcsoportra oszlik a 12 csapat. A bajnokságot tulajdonképpen a továbbiakban csak két csapat viaskodik egymással, a Hapoel Petach-Tikva és a Makkabi Tel-Aviv. Ők alkotják az élcsoporthoz. A Hapoel Petach-Tikvának 26 pontja van, a Makkabi Tel-Avivnak 24. — Holnap egymással szemben igyekeznek a győzelmet és ezzel együtt — a bajnokságot megszerezni. A Makkabi valószínűleg tartalékokkal gyengített összeállításban kénytelen a mérkőzésre kiállni, ezzel szemben némileg előnyre van a saját pályán. A döntetlenhez közeli eredménye lesz a mérkőzésnek.

14 pontja van, a Makkabi Jaffa, Hapoel Rámát Gán és Betár Tel Aviv csapatának 13 pontja. Látható, hogy az öt csapat között rendkívül szoros a küzdelem és a legkisebb botlás végzetes lehet rájuk. A legnehezebb mérkőzése közülük holnap a Makkabi Jaffának lesz, minthogy Jeruzsálemben játszák az ottani Hapoel, ami igen csekély győzelmi esélyt ad a jaffai csapatnak. A Bné Jehuda sem sok reményt fűzhet holnapi mérkőzéséhez, amikor a Hapoel Haifához látogat el. A Betár Tel Aviv ugyancsak kemény próbát kénytelen kiállani Natanján, ahol a Makkabi lesz az ellenfele. Igen heves viadatra kerül sor két veszélyeztetett csapatnak egymás elleni játékában Petach Tikván, ahol a helyi Makkabi a Hapoel Rámát Gánnal találkozik. — A bajnokságnak az a körülmény adja meg rendkívül érdekességét, hogy még a szürkének látszó forduló is döntő befolyással lehetne a teljes bajnokság végső kialakulására. A holnapi mérkőzések mind a bajnokság, mind az utolsó hely sorsát eldönthetik és így érthető, hogy a sportot kedvelők izgalommal latolgatják az esélyeket.

Az NB holnapi mérkőzése a következők (elől a pályaválasztó): Makkabi Tel Aviv — Hapoel Petach Tikva, Hapoel Jeruzsálem — Makkabi Jaffa, Makkabi Natanja — Betár Tel Aviv, Makkabi Petach Tikva — Hapoel Rámát Gán, Hapoel Tel Aviv — Makkabi Haifa, Hapoel Haifa.

Az I. osztályú bajnokságban, csakugy, mint a múlt szombaton, egyetlen mérkőzést játszanak. Ismét a Simson Tel Aviv az egyik szereplő, míg a partnere ezúttal a Betár Jeruzsálem csapata lesz. A Simson múlt heti szenzációs győzelmére a Hákoach Tel Aviv fölött jelentős tényező a csapat előretörésében, amely a bajnoksághoz vezet. Az I. osztályban jelenleg a négy vezető csapat sorrendje így alakult:

Hapoel Tibériás	25	játék	48:27	gólarány	32	pont
Hákoach TA	25	játék	40:23	gólarány	32	pont
Simson TA	24	játék	38:24	gólarány	31	pont
Betár Jeruzsál	24	játék	33:25	gólarány	30	pont

A holnapi mérkőzés után valamennyi csapat 25 mérkőzést bonyolított le. Ha a Simson holnap győz, akkor 33 ponttal az első helyre kerül, megelőzve a Hapoel Tibériást és a Hákoach Tel Avivot. Ha vereséget szenved, akkor lemarad a versenytáblán a kettő mögött, míg döntetlen esetén a három vezető csapat között a gólarány határozza meg a sorrendet, feltéve, hogy a május végén lejátszásra kerülő legutolsó fordulóban mindhárom csapat megnyeri a mérkőzését. Jelenleg Tibériás gólaránya a legkedvezőbb, a Betáré a legrosszabb.

A kosárlabda Nemzeti Bajnokságban az élcsapatok közül egymással játszanak a Hapoel Haifa — Hapoel Miamár. A többi vezető csapatnak könnyű mérkőzése ígérkezik. A Hapoel Tel Aviv a Hapoel Givat Chajimtól szerzi meg a két pontot, a Makkabi Tel Aviv a Hapoel Ásdottal kerül szembe. A táblázat alsó szektorában a Makkabi Hádárom — Hapoel Jeruzsálem mérkőzése kerül sorra; a Hapoel Givatjim ellen a Makkabi Jeruzsálem, míg a Hapoel Cholonnal a Makkabi Motzkin fog kemény harcot folytatni a győzelemért.

A kosárlabda I. osztályú mérkőzések a következők: Hapoel Kirját Chajim — Makkabi Haifa, Makkabi Petach Tikva — Hapoel Bét Alfa, Makkabi Chedera — Hapoel Givat Brenner, Hapoel Sár Hanegev — Makkabi Gáfon, Makkabi Rámát Gán — Hapoel Bét Alfa (utóbbi ma és holnap is játszik) Elhur Bat Jam — Hapoel Jaffa.

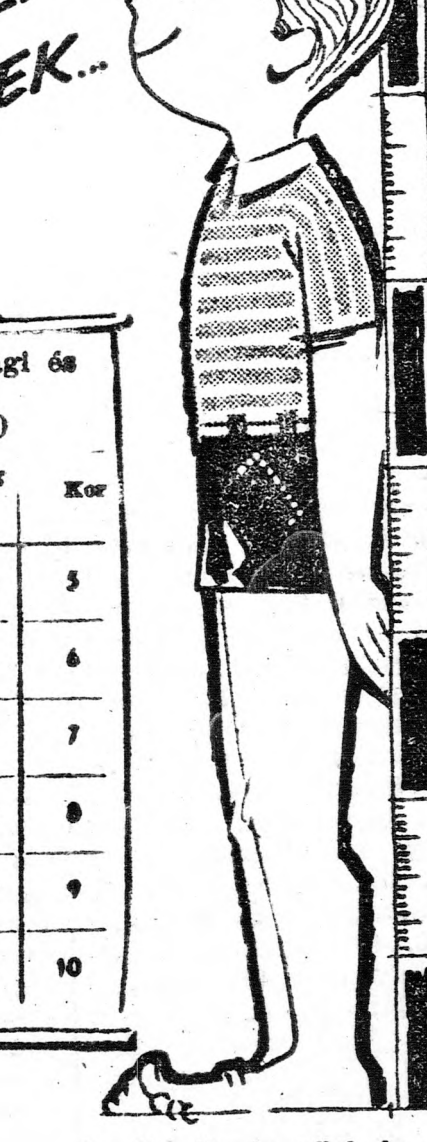
A válogatott keret gyakorló mérkőzése
Az angol Utánpótlás ellen készülő izraeli válogatott keret a Hapoel Kirját Sálommal játszott gyakorló mérkőzést. Egy óra alatt 5:0-ra vezetett a válogatott, amikor a játék végétért. A tréningre kijelölt 18 játékos közül 13 jelent meg csupán; a távolmaradtak egynémetlyike, Smulevics, Amar, Szimandris, minden igazolás nélkül nem jelent meg. Mándi ezeket a szombati bajnoki mérkőzésről ki zárta, ha távolmaradásukat nem tudják megfelelően igazolni. — A válogatott játékosok frissen, lendülettel játszottak és megerősítettség nélkül érték el góljukat.

szűrség, amely a óta minden 10 óra előadott — si játékokat ren...
Krisztus ke...
ssét viszi szin...
szolt az előadás...
atos észrevéte...
gyetem tanára...
ította, hogy az...
sen antizsemita...
A bizottság azt...
merikai profesz...
gy ez a vád már...
s elhangzott a...
rendezősgé át...
veget a keresz...
barátsági ligá...
ez a testület...
si, vajon van-e...
anasznak? En...
tságnak a vallási...
zósége — ki...
r akkor, hogy...
tagjai semmi...
enciát nem ta...
eladás szöveg...
asz eddig — a...
d fordulóján el...
kivéve — nem...
ost az amerikai...
ította a vádat...
ban nincs alap...
dik be a nyilat...

AZ ÉTLAP TITKAI
— Csak bele kell pillantanom egy étlapba és már is véleményt tudok alkotni magamnak a konyhafőnök intelligenciájáról és izléséről — mondta Albert Stockli a csészektávé mellett, miután már lezajlott az ebéd és a 800 vendég már elfogyasztotta konyhájának csodáit. Meg kell azonban mondanom, hogy ugyanakkor Albert Stockli ebéde csupán egy szerény pár bécsi virsliből állott...
— Miért eszik ilyesmit és ilyen keveset ebben a csodálatos bőségben, mely körülveszi? — kérdeztük.
— Tudja, kérem — válaszolta — csak akkor van vágyunk folytonosan jobbat és újabbat teremteni,

NÖVEKEDNEK
ÉS FEJLŐDNEK
A GYERMEKEK...
Gyermek magassági és súlytáblázat (5-10 évesek)
A súly kg Magasság cm Kor

A súly kg	Magasság cm	Kor
16 - 19	104 - 106	5
20.5 - 21.8	109 - 112	6
23 - 23.8	115 - 117	7
25 - 26	120 - 122	8
27.5 - 28.5	125 - 127	9
30 - 31	130 - 132	10

Az Ön fia is nőni és erősödni fog — ha nap mint nap Blue Band margarint eszik, amely a fejlődéshez elengedhetetlen.
A+D vitaminban gazdag

BLUE BAND

ZENEÉLET

Filharmonia - gyorsmenetben

Zenekarunk sietve bonyolítja le a kötelező sorozatát, hogy az évadot, tekintettel a nagy őszi külföldi turnéra, korábban fejezhesse be. Csak természetes, hogy ez a gyorsított menetelés az előadások kivételének rovására megy. A vendégkarmester, akinek amúgy is gondot okoz, hogy maradék talanul megértesse magát a zenekarral, minden erőfeszítése ellenére sem képes elgondolást kellőképpen kifejezésre juttatni. A nagylehetségű Lorin Maazel karmester érdeme, hogy mindezt figyelembevéve még is színvonalas előadást volt képes létrehozni a 10-ik bérlési sorozat folyamán. A műsor ezáltal semmiféle ujdonságot nem tartalmazott. Bach 4-ik, D-dúr szvitjében a zenekar felállítását zavarta a szólamok érvényesülését. Bach korában, s még jóval később is, az első- és másodikgedűk a karmestertől jobbra és balra voltak elhelyezve, hogy ezáltal a két szólam világosan különüljön. Az újabb bevezetett rendszer szerint azonban a két hegedűszólam egymás mellett foglal helyet s így a zeneszerző intenciója kárba veszik. Ezért is folyt össze ezáltal a Bach-szvit nagyrésze, míg azon helyek, melyeket a fuvók uraltak, igen világosan és szépen érvényesültek.

Mendelssohn g-moll zongoraversenyén római tartózkodása alatt kezdett dolgozni, amit a témák derűs, könnyed jellege is elárul. A 22 éves zenei zené számára a koncert lipcei bemutatása azért is volt emlékeztető, mert ekkor lépett fel első ízben, mint zongoraművész és karmester egyidejűleg. Rudolf Firkušny előadását teljesen hű képét nyújtotta a műnek és szerzőjének egyaránt: előkelő, de nem sima, romantikus, de sohasem érzélgős, — és játékosan könnyed a zárótételben. — A műsort Beethoven 8-ik szimfóniája zárta le. Kifőlé fiatal karmesterünknek — feltehetően a próbák hiányában, — nem sikerült azt a belső derűt és fényt zökkenésmentesen kihozni, melyet a mű megkövetel, — voltak tulhangsúlyozások és egyenetlenségek, de egészbevéve mégis nagyon muzikális és intelligens volt értelmezése.

★

ZONGORA-ESTEK

A fiatal Rina Braverman a ZOA-ban visszatérte után önálló hangversenyt adta, csaknem azonos műsorról, mint amelyet nemrégben néhány külföldi országban sikeresen adott elő. Nem hozott semmi újat, de amit játszott, gürdülékenyen, kellemesen, frissen adta elő: Bach fiszmoll Előjáték- és Fugáját, Mozart c-dúr szonátáját és Brahms Händel-változatát az 1. részben. Sajnos, a második részt, melyben Bartók 3. rondója, Beethoven szonátája és Chopin-darabok szerepeltek, már nem hallgathattam meg. De a hallottak igen

kedvező benyomást tettek rám, valamint hallgatóságára is.

Aznap este a Bét-Szokolovban a Dante Alighieri társaság rendezésében Cesara Valabrega nápolyi muzikológus, akit már hallottunk Tel-Avivban, ezúttal is Domenico Scarlatti (1685—1757), aki tehát egy évben született Bachkal és Händellel, zongora-szonátáinak szentelte teljes műsorát. Minden bizonyos rendkívül hatást kellett gyakorolnia kortársaira is, főképp Bachra, de még erősebbet

Mozart. Scarlatti kora legnagyobb zongora-komponistái közé sorolják, aki mintegy 600 kis zongoraszonátájában páratlan szín- és dallampompát, ragyogó szellemet és leleményességet halmozott fel. Mindegyik — alig néhány perces — szonátája csillogó gyöngyszem. Scarlatti kimeríthetetlen lennek látszó fantáziájának köszönhető, hogy a műsoron szereplő 15 kis szonáta mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, amiben minden bizonyos az előadó komoly és szakszerű zongorajátékának is nagy szerepe volt. Öröndetes, hogy nagybőrára egyoldalúan ismétlődő műsoraink mellett a preklasszikus irodalomnak nálunk rendkívül elhanyagolt remekeivel is megismerkedhet ifjúságunk, mely ezáltal a hallgatóság zömét tette ki.

Könyv a zsidó zenéről

— Artur Holde: „Jews in Music” Philosophical Library, New-York —

Allamunk alapítása óta rendkívül mértékben terjedt a világ figyelmére országunk zenei életének alakulása felé, s ezt az érdeklődést számos zenei igények között már eddig is kielégíteni, — bár sajnálatosan nem megfelelő módon. Röviden összefoglaljuk ennek a hiányosságok okait: a hazai szerzők izraeli zenéről írott könyvei nagyjából bizonyos korlátozott érdekek szolgálatában íródtak, vagy rendkívül felületesek és hiányosak. A külföldi írók pedig másodkézből nyerték adataikat, nem szerencsésen megválasztott izraeli munkatársaitól, s így, mint Holde könyve is (364 oldalon), hallomás alapján mond nagyon is támadható értékeléseket. A szerző hosszú évek óta az ismert new-yorki németnyelvű zsidó hetilap „Der Aufbau” kritikusa és írási az ottani zenei eseményekről igen figyelemreméltóak. A másik alapvető és szinte áthidalhatatlan gyökeres hibaforrása ezeknek a külföldi íróknak, hogy képtelenek felfogni azt a radikális különbséget, amely a gálutban keletkezett és az Izraelben született zeneművek lényege között fennáll. Így Holde is téved, mikor Darius Milhaud zsidó vonatkozású műveit autentikusoknak jegyzi, holott, mint azt többek között a Jeruzsálemben bemutatott „Dávid” c. operájában is láthatjuk, semmi nyoma nincs benne sem hagyományos liturgiának, sem keleti-zsidó népi elemeknek.

Ugyancsak egy itteni kiadónál megjelent „Hétáru kandeláber” c. zongorasorozat, melyben Milhaud a főünnepeket akarja jellemezni, a legcsekélyebb vonatkozásban sem áll semmiféle zsidó liturgiával. Ez csak egy példa arra, miért kell szükségképpen Artur Holde értékeléseinek téveseknek lenniük...

De baj van az izraeli zene értékelésével is, amiben nem ő, hanem itteni munkatársai a hibások. Ezek a népszerű, bizonyos „hatalommal” rendelkező zeneszerzőket tudicsérték, másokat azonban, mint a rendkívül értékes Mordechai Seter-t 11 sorban, műveinek igen hiányos felsorolása mellett, elhanyagolták. Ha tehát a kivülről külföldi olvasó ilyen műveket

alapján kíván képet alkotni magának az izraeli zenei állásáról, teljesen hamis eredményekre jut. Sok értékétől eltekintve Holde könyve rendkívül hiányos. Csupán az izraeli részről maradvány, nem említi meg Jahli Wagmant,

aki nemcsak, mint zongorista, de mint kibuczenekari karmester is nagy érdemeket szerzett az utóbbi években. A tel-avivi Múzeum 21. évadon át folytatott kamarazene-koncertjeiről is alig egy-két szóval emlékezik meg; rendkívül felületesen szól az Izraeli Operáról, s annak tévékenységét teljesen mellőzi. Frank Pellegen kívül a könyv szerint egyetlen előadóművész sincs ennek a szegény kis országnak, legálábbis a névjegyzékben hiába keressük őket! Még Pártos Ödönnel sem tesz kivételt, akit csak, mint zeneszerzőt, s az Akadémia igazgatóját méltat!

De nem szerencsésőbb a szerző külföldi zsidó zenei személyiségekkel sem. Weiner Leó neve nem szerepel benne, de hiányzik, ami valóban meglepő egy amerikai zeneiről, a magyar származású, de évtizedek óta New Yorkban élő, és a világtekintélynek örvendő „Musical Quarterly”-t szerkesztő Láng Pál (alias P. H. Lang) kiváló zenetudós neve, az ott elhunyt dr. Gombosi Ottóéon kívül. — Hogy a new-yorki szerzők nehezy további new-yorkit ajánljak figyelmükre: Desider Ernster, Lorenzo Alvary, Gabor Carel-

H. Metropolitan-énekesek, dr. Herz Otto híres zongorakísérő, Schwalb Miklós és Jámor Agi jelenleg amerikai zongoraművészek, az ott csak vendégszerelő, de jólismert Kabos Ilonka és sok más erre érdemes, de kimaradt művész mellett valóban méltóan követelhetjük magunknak helyet ebben a műben. A szerző nem ismeri Issay Dobrown érdemeit, s azokat épp oly futólag, szinte sablonosan intézte el, mint sok más. A szintén Amerikában, Hollywoodban működő Rózsa Miklós és Zador Jenő zeneszerzők sem kerültek el sorsukat. És hogy Rudolf Kolisch hedeget művész, a modern zene egyik legnagyobb úttörője — aki pedig szintén a szerző „falu-belije”, — nem került bele, bizonyára nem öregségi Artur Hoide érdemeit... De sajnos, egy kis ellen-könyvet kellene írnom, ha az összes tévedéseket és hiányokat pótolni akarnám... Viszont, a szerző mentésére szolgál, hogy, egy annyira megérdemesített témához nyult, melynek képe, értékelése, jellege évről-évre változik, s mire egy mű elhagyja a nyomdát, már javarészből el is avult... Pataki László

KERESZTREJTVÉNY 670

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90

Vizsziertes: 1. Délszlávok Baranyában és a jugoszláviai Vajdaságban. 6. A napokban elhunyt magyar tudós, a helikopter feltalálója, teljes név. 16. Héber világlóság. 17. Vissza: illóalkalmatosság. 19. Latin történelem. 20. Hézag. 21. Az 1917. áprilisában megalakult ellenforradalmi ukrán nemzeti tanács. 22. Richelieu egykori kastélya Ruell közpénze Párizs mellett, 1901 óta Napoleon múzeuma. 26. Orosz-zsidó sakk-mester, a világbajnokság nagy esélyese, teljes név. 28. ...um, valamilyen dolgnak az átka. 29. A keresztvirágnak családjába tartozó növény, magjától készült pépet és gyógyszert készítenek. 31. ...eszik, nevetéses, különös. 32. Héber megver, elver. 33. B.H. 35. Betűvel a végén héber térkép, abrosz. 36. Brit koronagyarmat Dél-Arábiában. 38. ...mózus, baljóslatu. 40. A ...sta, bűvész. 41. Exkirály. 44. Katonai zárólanc. 46. Héber rizs. 48. Részvénytársaság rövid ideig. 49. Ekezetekkel a szivárvány színeiben játszik, szint játszik, görög eredetű szóval. 51. Utfélen ikerszava. 52. 225 kilométer hosszú német-lengyel határfolyó. 54. Két szó: 1. Izlandi páthól készített prizma sarkított fény előállítására. 2. Mózes apja. 56. Magyar rő, egyszerű sorsok regényírója, teljes név. 58. Oroszországi lovasnép magánhangzólanul. 59. Kanaáni őstakó nép. 60. ...téria, villamos elem. 61. Idegen férfi fon. 62. N. T. 63. Korszak magánhangzó. 64. Darwin

kiválogatási elméletének egyik része. 65. Héber fényképezés, fénykép. 67. Német költő „Das Stundebuch” stb. — 69. Vissza: a római pápa harmas koronája. 70. A szerelem és a termékenység istennője Fő-niciában és Kanaában, 6-7 betű felcserélve. 72. Vissza: héber ifjú, fiú, legény. 73. Két szó: 1. Wilhelm ... német gyorsíró, rendszerét Fenyvessy Adolf alkalmazta magyarrá, 2. pápaszemes kigyó. 75. Vers keltek. 77. Magánhangzólan postadój. 78. Vissza: a farkastejfélek egyik tropsz faja. Néptáplálék. 79. Izraeli miniszter, a napokban mondott le tarczájáról. 82. Allami jövedelem magánhangzó. 83. Vissza: állati bőr. 84. Nem paraszt. 86. Titokban figyel, keverve. 87. Ismeretlen. 89. Két szó: 1. Celebes fővárosa, 2. övezet. 90. Nobel-díjas amerikai drámaíró. Függetlenes: 1. Izraeli színművész, a Habima tagja. 2. Dél-Amerikában élő, kistermetű szinpopmá darak, utolsó betű feleslegesen duplázva. 3. Németszegény. 4. Lásd 28. vizsziertes. 5. Magyar író „Egy ember élete”, „Három történet” stb. 7. S. L. 8. A lengyel, majd a magyar szabadságharc egyik vezetője. 9. Vegyi elem, szintelen, szagtalan gáz, a levegő és a víz egyik fő alkotrésze. 10. Sok ... semmiért. 11. Több tétele, vallásos témájú nagy zenei mű. 12. Héber számértékben a m: 7—200—30—40. 13. Héber mozdony. 14. A hivatali nyelvben: irattárba helye-

zendő, fonetikusan. 15. Két szó: 1. angol költő, felfedező, államférfi 1552—1618. Erzsébet királyné egyik kegyence, 2. görög hős, nagy hangjáról nevezetes. 18. Francia zenemű egyveleg, eredeti fonetikával. — 23. A jöszvű teszi. — 24. ...nesztia, közkegyelem. 25. ...ció, nemzet. 27. Fonai szinonimája magánhangzólanul. 30. Lengyel város a Visztula vidékén. 34. Ilyen hatás is van a fizikában. 37. Oroszországi folyó. 39. Önálló iparos. 42. Ekezetekkel héber csomagolás. 43. A finnek nemzeti eposza. 45. R. T. A. I. 46. Vissza: becézett oroszlan. 47. Csuklópánt. 50. A buddhizmusnak Tibetben és Mongólia egy részében elterjedt formája. 52. Természetes. 53. ...bríó. 55. ...saison, francia holt idény. 56. Zsidó szektához tartozó hamita nép Abessziniában. 57. Európai ország fővárosa. 60. Földi szurok, aszfalt. 64. Keserű, éles gúny. 65. Hangszer. 66. Olasz város az Adige partján. Gyógy és üdülőhely. 68. Mocsár. 69. Vissza: ékezetekkel héber kivágás, levágás. 70. Régi hosszmeték. — 71. Héber ujonc. 73. Semmikor. 74. ...Bence, Nyíró regény címe. 76. ...Katz, Izraelben is ismert francia-zsidó festőművész. 78. ...éleon, gyilkfajta. 80. Natrium vegyké. 81. N. I. I. 85. ...dikális, gyökeres. 88. Magánhangzólan kukoricakenyér.

NYEREMÉNYKÖNYV
Hans Schertig:
„Az eltűnt tanácsos”

A jó kávé titka
Jeka Kávé

6. Má tava, 6.65; rövid má tava, 6.10; zsené 6ra, 7: hírek, 7.15; hangjegyzék és hírek, 7.58; rövid hírek, 13: Döntés; Nyitány; Fergel; Obavarski; Rossini-Resphigi; „Vadászok”; baletzene, Solti György vezényel, 12: Mozart: Vonnágy C-dúr; — Beethoven: Duo, C-dúr hangjegyzék, 13.30; hírek, 14:30; Hová menjünk sabbatkor? 14:30; Kibálat sabbat műsora, 16:30; sági műsor, 17: rövid hírek, 17.05; Villa Lobos: Brazíliai Bach-análízis; Mendelssohn: Hegedűverseny, E-moll, Zino Francescatti előadásában; — Borodin: Fővárosi táncok, 18.10; sabbati dalok, 19:10; hírek, 19.20; Könyvzene színhármunka számoknál; 20: tarka műsor, 21: hírek, 21.15; 22: Fuvola- és hárfaverseny, 22:30; Stravinsky: „Polihémle”, baletzene, 22.50; népdalok, 23: hírek, 23.10; tánczene, 24: hírek, 24.10.

Férfizsámor műsora:
Reklám és hírdetések
15: Eddie Barclay és zenekara: klasszikus műsora, 15.45; vidám műsorok, 16: klasszikus zene, 16.30; „Lélek ége” (kivánságjegyzék).

A hadsereg műsora:
18.03: Kivánságjegyzék, 18.45: Népmesék, 19.10: Leclair: Hegedűverseny, A-dúr; — Resphigi: Brazíliai emlékek, 20.10: hegedűmelodika, — 20.30: operazene, 21.15: zenés színdarab, 22: tánczene.

Gyülekező gyűjtemények
Tel-Avivban 18—24 óráig
Abramszky, Allenby 42, tel. 6336
Zeldner, Achad Hám 51, tel. 63-851; Ben Jehuda 142, tel. 63-535; Frenkel, King George 2, tel. 23-721; Szantasz, Ibn Gunt 83, tel. 62-064; Baruch, Schmitt Hatikva, tel. 32-105; El Kendl Jaffa, Jettet 65, tel. 83-361 (23-6)

7.30: Adon oám és klasszikus zene (Mozart: Rondo, A-dúr, zongorára; Massenet: Nápolyi képek; Brahms: Rondo; Janacek: Dalm; Prokofjev: részlet az „Eveszett fiú”-ból; Poulenc: részlet az „Özlikék”-ből; Rimski-Korsakov: Orosz népvégi énekes, 8.30: hírek, 9.15: héber zeneszámok, 9.45: Couperin: „Corvél Apoteozisa”; Couperin: Milhaud: Nyitány és Allegro; Milhaud: A teremtés - baletzene), 10.30: A fűgöny felgördül”, 11.30: A Kó Jiszrael ifjúsági zenekarának vezényelése, 11.45: A Kó Jiszrael zenei karának könnyűzenei számai Heim Freudenthal vezényelével (Haydn: Nyitány „Apollo”; Lavri: Mese a diák; Moszkovszki: Szerenád; Schönher: Bécsi táncok Schmitt melódiára, 12.15: Iradél dalok kivánságműsora, — 12.50: estélyes és filmszene, 13.30: hírek, 13.45: Chazandálok, 15.30: Csajkovszki: Szlav táncok; Massenet: „Aragnese”; Rubinstein: Mélodie, 16.30: Fingál barlang - nyitány, 16.30: hangjegyzék, 17:30: hegedűhangjegyzék, 17.30: keleti hegedűkarok, 18: operarészletek, 19: hírek, 19.15: Meir Harnik és Jochel Simon énekműsora, 19.35: Héber máika műsor, 20.25: sport hírek, 21: hírek, 21.15: „A Herz-érett”, 21.25: Rameau: Svitt; — Mozart: Szimfónia, D-dúr; Chopin: 66. sz. Alza Levandovszky előadásában, 4 Kó Jiszrael zenekarának könnyűzenei működtetésével, 22: tánczene, 23: hírszövegegyezés, 23.10: tánczene, 24: Hatikva.

A hadsereg műsora
18.03: Kedvelt melodika, 19.20: katonadalok, — 19.30: Sárvut (tarka műsor), 20: zenei mozaikok, 20.30: Sabbat kimentelés, 21.15: tánczene.

UI KELET
REJTVÉNYPÁLYA
SZELVÉNY
670

A 667. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE
Vizsziertes: 1. JEHOŠUAGLASER, — 13. RUBIKON, 14. GOLUBAC, 30. KALORIA, — 58. GORLICE, — 71. NICANA - HERODES.
Függetlenes: 11. EBONIT, — 13. RADNOTI MIKLÓS, 15. CIKÓRIA - GRAETZ, 17. GYOPAR, 46. BACCHUS, 51. TALMUD, 58. ODERA.

EXODUS

(36)

— Nem az a kérdés, hogy Jákob Rabinsky felismeri-e a Messiást... a kérdés, vajon a Messiás felismeri-e Jákob Rabinskyt? Ha Jákob Rabinsky letéved az Örökkévaló törvényeinek útjáról és hamis próféták szavára hallgat, a Messiás megtudja majd, hogy Jákob Rabinsky nem zsidó többé. Ezért azt tanácsolom neki, hogy igyekezzék továbbra is jó zsidó módján viselkedni, mint apja és ősei tették.

NEGYEDIK FEJEZET

„Halál a zsidókra...!”

Hatalmas ködaráb zúgta be a tanhás ablakát. A rabbi a hátsó bejáraton át sietve vezette le tanítványait a pince biztonságába. Az utcának vadul menekülő zsidók igyekeztek elrejtőzni az űrjüngő tömeg elől, mely több, mint ezer főből, diákokból és kozákokból állt.

„Halál a zsidókra...!” „Halál a zsidókra...!” — üvöltötte a tömeg.

A pogromot Andrejev, a helybeli gimnázium püpos igazgatója szította, aki a város legádázabb zsidógyűlöljője volt. Andrejev növendékei peckesen feszítettek végig a gettó utcáin, köveket hajgáltak az üzletek kirakat-ablakaiba, magukkal hurcolták a zsidókat, akikkel az utcán szembetalálkoztak és, irgalmatlanul összeverték őket.

„Halál a zsidókra...!” „Halál a zsidókra...!”

Jákob és Joszi rohantak haza. Kihalt, macskaköves mellékutcákon át szaladtak, a legrövidebb útvonalon, hogy minél előbb otthon legyenek és megvédelmezhessek szüleiket. Gyakran megbújtak és elrejtöztek egy-egy kapumélyedésbe és igyekeztek eltávolodni a kozákok patának csattogásától és a diákok vérszomjas üvöltéseitől.

Végre odaérték a házukhoz vezető utca sarkára és éppen beleszaladtak Andrejev iskolaigazgató növendékeinek diáksapkás csoportjába.

— Itt van belőlük kettő...!

Jákob és Joszi sarkonfordultak és ellenkező irányba kezdtek rohanni, hogy a csordát a szülői ház közeléből elcsalják. Hangos diadalordítással rohantak a gimnázisták a két fivér után. Körülbelül negyedórán keresztül rohantak ki és be keresztutcákon és faszorokon végig, míg a diákok behajszolták őket egy zsákutcába, ahol Joszi és Jákob hátukat egy házfalhoz támasztva, ziháló lélegzettel és verítékben úszó testtel megálltak, míg az üldözők félkör alakban elzárták előttük a menekülés útját. A diákok vezetője villogó szemmel előlépett és magasra emelte a vasrudat, hogy Joszira sujtson vele.

Joszi kivédte az ütést, megragadta a diákot, a feje fölé emelte és a körbenálló diáksereg közé vágta. Jákob, akinek zsebe mindig tele volt éppen ilyen alkalmakra tartogatott ködarábokkal, most célzott és jólirányzott dobással fejbévágott két támadót, akik eszméletlenül zuhantak a földre. Erre az üldözők vad futásban kerestek menedéket, Jákob és Joszi pedig hazasiettek és izgatottan szakították fel a kis műhely ajtaját.

— Mama...! Papa...!

A műhely csataterévé változott. Anyjukat egy sarokban kuporogva, a rémületől csaknem eszméletlen állapotban találták. Joszi anyjához lépett és erősen megrázta a vállát.

— Hol van apa...?

— A Tóra... a Tóra... — sikoltozta az anyjuk — a Tóra...

Ebben a pillanatban a műhelytől hat háztömbnyire Simon Rabinsky éppen ábtorkált az égő, füstfelhőben úszó zsinagógán és nagynehezen elvergődött a terem végébe, ahol a Szent Tekerő állt. Félrehúzta a selyemfüggönyt, melyre a Tiszparancsolat ígért himeték és leemele a Szefer Tórárt, mely az Örökkévaló törvényeit tartalmazta.

Simon szívéhez szorította a pergament, hogy a lángoktól megvédeje és tántorgó lépésekkel megindult vissza a kijárat felé. Súlyos égési sebeket szenvedett, a torkát füst fojtogatta. Nagynehezen kivergődött a templomból, melynek ajtaja előtt térdreest. Odakünn Andrejev igazgató húsz növendéke várt rá.

„Halál a zsidókra...!”

Simon néhány méternyire elvánszorgott, aztán összeesett, de a Szefer Tórárt testével védelmezte az út porától. Husángok csaptak le fejére, szöges bakancsok tapostak arcába...

„Halál a zsidókra...!”

Simon Rabinsky haláltusájában e szavakat sikoltozta: „Halljad Izrael... az Örökkévaló a mi Istenünk... az Örökkévaló egyetlen egy...!”

Amikor Simon Rabinskyra rátaláltak, már felismerhetetlen volt. A Szefer Tórárt, a Törvényt, melyet Isten adott Mózesnek, a tömeg elégette.

A zsitomiri gettóban minden ember meggyászolta. Simon a legtisztelendőbb módon halt meg, ami zsidónak megadatott, a Szefer Tóra védelmében adta oda életét. Holttestét sok más, az Andrejev-pogrom alkalmával legyilkolt zsidóval együtt helyezték örök nyugalomra.

Ráchel Rabinsky számára, aki élete folyamán nem ismert mást, csak bánatot és szomorúságot, férje halála szörnyű tragédia volt a tragédiák hosszú sorában. Most azonban akaratereje is elszállt, még fiai sem tudták

megvizsgálni. Más városban lakó rokonok vitték magukkal.

Joszi és Jákob naponta kétszer templomba mentek és apjukért Kádist imádkoztak. Joszi visszaemlékezett, mennyire igyekezett apja jámbor zsidóhoz méltó életet élni, hogy a Messiás ráismerjen majd. Életének célja és értelme az volt, hogy Isten törvényeit ápolja és betartsa. Talán még abban is igaza volt, amikor azt mondta, hogy nem a föld gyümölcseinek élvezésére teremtette az Ur, hanem, hogy parancsait megőrizze. Joszi nagy bánatában, gyászában apja brutális meggyilkolásának magyarázatát szeretne volna megtalálni.

Jákobnál másképpen állt a helyzet. Szíve megtelt gyűlölettel. Még a templomban is, ahol reggelként és este apja lelkiüdvéért a gyászmát mormolta ajka, — bosszúra szomjazott. Nyugtalan volt és elkecseregett. Megfogadta magában, hogy bosszút áll apja gyilkosain.

Joszi jól ismerte fivére lelkiállapotát és egy percre sem hagyta magára, csillapítani igyekezett, megnyugtanni, de Jákob vigasztalhatatlan volt.

Egy hónappal Simon Rabinsky halála után, túl az éjfél órákon, míg Joszi aludt, Jákob kilopódzott a házból. Apja munkaasztaláról magához vett egy hosszúpengéjét, éles bőrvágó kést, övébe rejtette és kisurrant a gettóból. A város felé vette útját, az iskola irányába, ahol Andrejev, a zsidógyűlöli igazgató lakott.

Joszi néhány perccel fivére távozása után szinte ösztönösen felébredt. Abban a pillanatban, amikor felfedezte hogy őcsce elment hazulról, sietve felöltözött és utánarohant. Nagyon jól tudta, hol keresse Jákobot.

Hajnali négy órakor Jákob Rabinsky megrántotta az iskolaigazgató kapujának sárgaréz kopogatóját. Amikor a püpos Andrejev ajtót nyitott, Jákob előreugrott az árnyékból és a hosszú pengét beledöfte ellensége szívébe. Andrejev rövid kiáltást hallatott s holtan bukott a földre.

Amikor néhány perccel később Joszi a helyszínre érkezett, őcsce szinte megbénultan, hipnotizálva ott találta a holttest felett. Joszi kézenfogta Jákobot és elvonszolta onnan.

A következő nap és éjszaka rabbi Lípzin házában pincéjében rejtőzködtek. Andrejev halálának híre villámgyorsan elterjedt Zsitomirban. A gettó vénei megbeszélést tartottak és a következő határozatot hozták.

— Minden okunk megvan számítani arra, hogy gymuba vettek benneteket. A te vörös hajad, Joszi, feltűnt néhány diáknak.

Joszi az ajkára harapott, de egyetlen szóval sem árulta el, hogy éppen ellenkezőleg, megakadályozni készült a gyilkosságot. Jákob azonban semmi megbánást nem mutatott.

— Boldogan megtenném újra — hajtogatta.

— Ambár tökéletesen megértjük, mi üzött erre a cselekedetre — folytatta a rabbi — mentséget nem találunk reá. Könnyen lehetséges, hogy újabb pogromot zúdítottál a fejünkre. Másrészt pedig zsidók vagyunk és az orosz hatóságok előtt számunkra nincs igazságszolgáltatás. Ennélfogva a következő elhatározásra jutottunk, melynek engedelmességedet tartoztok:

— Igen, rabbi — felelt Joszi.

— Levágatjátok a pájeszotokat és gójnak öltözködtek. Mi ellátunk benneteket élelemmel és pénzzel, melylyel egy hétig utazhattok... azonnal el kell hagynotok Zsitomirt és soha többé vissza nem térhettek ide.

★

A tizenéves Jákob és a tizenhat éves Joszi Rabinsky tehát menekülté vált. Az országútra csak az éjszaka óráiban merészkedtek ki, nappal erdőben rejtőzködtek, így vándoroltak kelet felé, míg elérték a Zsitomirtól körülbelül 300 kilométernyire fekvő Lívny városát. Megtalálták a gettót, melynek rabbijától értesültek róla, hogy a zsitomiri események híre megelőzte őket és arról itt már tudnak.

A rabbi és a vének tanácsa megbeszélést tartott s megegyeztek abban, hogy a fiúkat ellátják élelemmel és további egy hétre szóló utiköltséggel. Ezáltal a két-százötven kilométernyire fekvő Charkov volt útirányuk célja, ahol talán nem üldözik olyan hevesen őket. A charkovi rabbi értesítést kapott arról, hogy a Rabinsky-fiúk útban vannak a város felé.

A rendőrség az egész környéket fellármázta és lázasan kutatott a menekülők után, akik húsz napi óvatosságot követően megérkeztek Charkovba.

Hírüvöltés bejárta a zsidókat országgrész egész területét, mert elfogatásuk az üldözők szemében szent küldetésé lett. Két héten át rejtőztek a charkovi zsinagóga nyirkos pincéjében. Jelenlétükről a rabbi kívül csak néhány öreg birt tudomással.

Végül Salamon, az öreg rabbi meglátogatta őket rejték-helyükön.

— Itt sem vagytok többé biztonságban — mondotta — csak idő kérdése, mikor fedeznek fel benneteket. A rendőrség máris itt szaglász körülöttünk és kérdésekkel faggat bennünket. De most, hogy közeledik a tél, csaknem lehetetlenség mozdulnotok.

Az öreg rabbi felsőhajtott s megrázta a fejét.

— Megkíséréljük, hogy hamis papírokat szerezzünk számotokra, melyekkel kijuthatok a zsidókörzét területéről, de attól félek, hogy ez is lehetetlen. Túláságosan jól ismer benneteket a rendőrség.

A rabbi nyugtalanul járt a pincében fel és alá. — Arra az elhatározásra jutottunk, hogy csak egyetlen megoldás van. A környéken néhány kikeresztelkedett zsidó család él, mint parasztok gazdálkodnak kis földjeiken. Ugy gon-

doljuk, hogy legbiztosabb e családok valamelyikénél rejtőzni és megbújni tavaszig.

— Rabbi Salamon, — szölt Joszi, — nagyon haladok vagyunk mindazért, amit eddig tettetek értünk, de nekem és fivéremnek már megvannak kész terveink.

— S mi az?

— Palesztinába megyünk, — felelt Joszi.

— Palesztinába? Hogyan...? — kérdezte a rabbi meglepetten.

— Fejünkben teljesen kész az utiterv. Isten megsegít bennünket.

— Nem kételkedem benne, hogy Isten megsegít, de kényszerítsük az Urat csodákra. Jó 600 kilométernyire áll előttetek az odesszai kikötő és ha sikerül is eljutnotok oda, nem szállhattok fel egyetlen hajóra sem mélyi papírok nélkül.

— Nem Odessza felé megyünk.

— Másfelé nincs út.

— Nem a tengeren át megyünk, hanem gyalog.

Rabbi Salamon levegő után kapkodott.

— Mózes negyven évig vándorolt, — jegyezte Jákob, — a mi utunk nem fog olyan hosszú ideig tartani.

— Fiatal barátom, nagyon jól tudom, hogy Mózes negyven évig vándorolt, de ez még mindig nem magyarázza meg, hogy akartok ti gyalog Palesztinába érni?

— Elmondom, mit tervezünk, — felelt Joszi. — De irányba megyünk. A rendőrség arrafelé nem fog bennünket olyan lázasan keresni. Georgiánál átlépjük a zsidókörzét határát, innen megyünk tovább a Kaukázus-hegységében Törökország felé.

— Örültség...! Képtelenség! Lehetetlen...! Ami képzeltek, hogy 3000 kilométert gyalogolhattok a hideg télben, idegen országokon keresztül, csaknem 4600 méter magas hegységen át, személyi iratok nélkül... az ország ismerete nélkül... sarkotokban a rendőrséggel...? Hiszen még majdnem gyermekek vagytok...!

Jákob szeme szenvedélyes tüzből csillogott, amikor rabbira nézett:

„Ne félj, mert veled vagyok én, napkeletről maghozom magodat és napnyugatról egybegyűjtetem. Mondom északnak: add meg; és délnek: ne tartd vissza, hozd meg az én fiaimat messzünnen és leányaimat a földnek végéről...”

(Ezsaiás 43. 5-8)

★

Es így történt, hogy a gyilkosságért üldözött Rabinsky fiúk Charkovból tovább menekültek. Először keletnek majd délnek fordultak a kegyetlenül hideg orosz télben.

Éjszakákon át vergődtek derékmagasságú hóban fiatal testük megörnyedt a szemkört súvító szél erejétől, elkecseregetten küzdöttek a testüket dermesztő fagyhalál ellen. Gyomruk korgott az éhségtől, lopott élelmiszerből tartották fenn magukat és a nappal óráiban erdők mélyén rejtőzködtek.

A vándorlás gyötrelmes éjszakáin Jákob volt az, aki Joszi testének erőt adott és megtöltötte küldetésük fontosságának tudatával. Jákob volt az, aki kiderítette még egy lépést tovább... és még egyet... S ha nem volt ereje többé, Joszi hatalmas teste emelte fel és vitt karjaiban Jákobot, a kisebbik fiút. S kettőjük kettője erejével valahogy életbenmaradtak és vándoroltak tovább.

Sok éjszakán át, órákon keresztül vitte Joszi a hátán őcsce, mert annak lába kisebesedett és nem tudott járni. A fagyos téli napokon Joszi hatalmas teste takargatta melengette a fiatalabb fiút. Gyakran annyira legyengültek, hogy nappal rejtékhegyükig az utolsó pár méter négykézláb kúszva tudták csak megtenni.

Hóban és jégben vergődtek tovább déli irányban. Labukról leszakadt a cipő, rongyokkal csavarták körül, így mentek tovább méterről-méterre, mérföldről-mérföldre, hétből-hétre. És tavaszra összetörten, halálosan kimerülve érkeztek Rosztovba.

Megkeresték a gettót, ahol ennielvtől kaptak és ápolást. Rongyukat új ruhával cserélték fel és heteken át ápolták őket, míg annyira erőre kaptak, hogy folytathatták vándorútjukat.

Tavaszuoltján teljesen felépülve a tél gyötrelmeséből és megpróbáltatásaiból újra útnak indultak. Most már nem kellett birkóznok az elemekkel, de még nagyobb óvatosságra volt szükség, mint eddig, mert elmaradt mögöttük a zsidókat országgrész és útjuk további folyamán nem számíthattak a zsidók védelmére menedékhelyre és táplálékra. Rosztovtól délre a Fekete-tenger partján mentek tovább, melyen bennjártak a Georgia-tartományban. Most már minden táplálékuk az volt, amit éjjel a földeken lopkodtak, mert a nappali órákban láthatatlanokká kellett válniuk.

A második tél nehéz és súlyos elhatározás elé állította őket. Elrejtőzzenek-e Georgiában, vagy megkíséreljék keresztülvágni a Kaukázust — télvíz idején... avagy talán hajóra szálljanak a Fekete-tengeren?

A tervek mindegyike veszedelmes volt s — bár a legörültebb kísérletnek az látszott, ha a kemény télben kelnek a hóborította hegységen — mégis ezt a megoldást választották, annyira sürgette, égette őket a vágy, hogy Oroszországot a hátuk mögött tudják.

Stavropolban, ahol a hegyek hágoín való átkelés kezdődött, néhány betörést hajtottak végre, hogy élelmiszert és ruhaneműt ellássák magukat, aztán továbbmentek a Kaukázusba, az örmény határ felé, mert a rendőrség itt is a nyomukban volt már.

(Folytatása vasárnap)

Hal a Dubek?...

— Csak a Dubeket lát-hassam! — szólalt meg mellettem szüke hányavetiséggel egy szüke csitri, amikor az éjláti üvegpadlózatu csónakban elhelyezkedtünk.

— En az Alliance-t akarom — tromfolya le a szábrét egy terebélyes asszony-ság.

Rögtön megértettem, hogy Kishont Ferenc Ejlátról irt cikkével gúnyolódnak. Magam is emiatt ingadoztam, érdemes-e egyáltalában be-tülni a csónakba? De ha mindenki odátödul, ugy én sem akarok kimaradni. A csónak kapitánya, egyben az idegenvezető, sem hagyta szó nélkül a megjegyzéseket.

— Most sajátmaguk el-dönthetik, mennyire nincs igazza annak a Kisonnak. Ugy látszik már nagyon befutott, igényei az égig nőttek, Isten tudja mit vár, ha még ezt a természeti csodát is semmibe veszi...

Elindultunk. Néhány pil-lanat múlva az Oh! Ah. Ujj! Wonderful! Very nice! Jábajé! — kitorrésztől visszhangzott a turistákkal, szábrékkal és kirándulókkal tömött hajó. A látvány valóban fenséges volt. Szin-pompás korallhegyek, ha-lak a szivárvány minden színében és formájában. Felbukkant az elsüllyedt hajó is, de tisztán kivehe-tetlen minden része, árboá. El voltak búvívő. Az egész csónakázás alatt nem győztük eléggé jobbra-bal-ra kapni tekintetünket, hogy ne mulasszunk el eb-ből semmit, mindenben gyö-nyörködüssünk.

— Ott a Dubek — lel-kendezett a csitri.

Valóban, a sok természeti szépség mellett megfert a Dubek is, sőt még egy Kneszet-dobozzal is szapo-rodott, láttuk a gumibron-rosot, kötelet, zsákok, hor-dót és sokféle hulladékot — de mindez nem zavart, eltörpült a gyönyörtü ten-gervilág mellett.

— No, mit mondtam — szólalt meg a kapitány — annak a Kisonnak van igaza, vagy mindennél szebb és ékesebb bizonyították az, amit saját szemükkel lát-nak?

— Idiot — fejezte ki tö-mören véleményét a tem-belsapkás turista.

Szólanul üttem, nem koc-kaztattam meg egy meg-jegyzést sem, mert fájt, hogy Kishont Ferencet, aki mégis csak a miénk, ennyire megszöjlik. Magamban azonban nem Kishontnak,

hanem nekik adtam ig-za-tat...

A természeti csoda annyira hatalmasa kerített, hogy elutazásunk előtt el-határoztuk, megismételjük.

Ujra az üvegpadlózatu körül tiltunk. A kapitány most azonban impozansabb volt az előbbinél. Fehér, sildes tengerésziszti sapkát viselt, egész lénye úgy ha-tott, mintha egy kalózfilm-ből vágták volna ki. Hát igen, ez a valódi, ez aztán ismerheti a tenger szépsé-gét, ez még többet nyujt majd nekünk.

A kirándulás megszabott ideje 45 perc. Pontban 11 órakor indultunk. Kapitá-nyunk hosszas földrajzi ma-gyarazatba bocsájtott, főként az akabai kikötőről, megjegyezve, hogy nagyszé-rü vendéglő van ott kérem, át lehetne ugrani egy jó villásreggelire. Közben va-lami süti homokkal bele-pett deszkátomb szélét véltük kivenni, de máris tova-siklottunk. Kis idő után meg-kérdeztem, hogy mikor ju-tunk az elsüllyedt hajóhoz?

— Micsoda? Már rég tu-haladtuk, hát nem látta? Az a homokos deszka volt — mordult felém a kapi-tány.

Ujabb percek teltek el, oly mélységbe kerültünk, hogy még azt a kristálytis-ta homokot sem tudtuk ki-venni, amiről Kishont mesélt — csak vizet, vizet és újra a mélységes vizet lát-tuk. A marcona kormányo-sunk kedélyeskedve invitált egy rövid akabai falatozás-ra.

Végre feltűnt az első ko-rallhegy, szinesen, arany- és azurkék halaival, de mint a délibáb, alighogy meglát-tuk, csónakunk már tovasu-hant felelt. Ujra csak a végtelen vizet láttuk. Röpké 35perc alatt — tíz perccel hamarabb a megállított menetrendnél — már ismét a parton voltunk. Az egész csónakázás alatt csak pár percen át láthattunk vala-mit abból a gyönyörtü ter-mészettől, amit az éjláti öböl, és a sötétkék tenger csodálatos világa nyujt.

Csendben kiszálltam — és magamban bocsánatot kértem Kishont Ferencetől, mert világossá vált előttem, hogy ő is ezzel a tengeri medve kapitánnyal tette meg az utat — és akkor tö-kéletesen igazza volt...

Legalább a Dubeket lát-hattam volna viszont...
Leitner Mirjam

Magyar-zsidó között...

A JERUZSALEMI SZOBROK ÜGYEBEN

Faragó Miklósnak a lap április 14-iki számában meg-jelent cikkére szeretnék néhány megjegyzést tenni.

Cikkében Faragó a Je-ruzsálemben felállítandó szobrok problémájával kap-csolatban példákat sorol fel arrafonakozólag, hogy az idők folyamán egyes Tóra-parancsok és előírások bizonyos változásokon men-tek keresztül. A cikkirő, amint az fejtegetéseiből ki-világlik, sajnos nem a meg-felelő, illetékes forrásból merítette információit s ez a körülmény különféle, ab-szolút nem helytálló követ-keztetésekre vezet. Minden tudományágban vannak dolgok, amelyek a laikus szemében azonosoknak lát-szanak s csak az elmélye-dő szakembeli fedezel fel a köztük lévő mélyreható kü-lönséget.

A cikkirő különféle meg-okolások alapján, — hogy könnyebbé tegyük a népek-kei való együtélését, a vallásos zsidóság életének a megkönnyítésére, mert a világ felé a régi merev sza-bályok helyett ruganyossá-got kell mutatnunk, stb. — kivánja a Tóra egyes pa-rancsainak módosítását. Sajnos nehéz vitát folytatni olyanokkal, akik az alap-elv tekintetében sem egyek velünk. A cikkirő olyan na-gyon biztos benne, hogy a világ népei Izráel államá-ban a modern „haladás” ne-továbbjának klasszikus pél-dáját öhajítják látni? Mi azt hisszük, hogy inkább egy olyan, — mindenké-pen demokratikus — álla-mot szeretnének látni ben-nünk, amely azonban a zsidó vallásos és hagyomá-nyokon épült fel, ahogy ök azt a Bibliából és a profé-ták könyveiből ismerik.

„Haladó” állama van a vi-lágnak elég talán több is, mint amennyire szükségé lenne, Izráeltől a világ egészen mást vár.

A cikkirő által emiatt ja-vasolt változások megoko-lására felsorolja aztán a már eddig is véghezvitt módosításokat, a Bibliában szereplő különféle halálbüntetéseket, a kamatszédési ti-lalom stb. megváltoztatá-sát, mindezek azonban nem a Tóra törvényeinek, ha-nem csak a körülmények megváltozását jelentik. A Tóra-beli halálos ítéletek meghozatalának például egy, a saját országában élő önálló nép az előfelté-tel. Az önálló állam ide-jén is csak a szenttemp-lomban székelő Szinhedrion volt egyedül feljogosítva halálos ítéleteket kimon-dani. Ugyancsak tájékozat-lanságból ered a cikkirő-nak a kamatszédés meg-en-gedéséről való elmékedése is. Egyszerű hasonrészese-dés kikötéséről van szó, a-melyet a Tóra sem elenez. Ennek viszont Hillelhez semi köze nincs, s csak téves asszociáció követke-zménye a cikkirőnél. A Hillel féle „prusbul”, a smita-év hitelintézkedését téveszti össze a kölcsönkalkálma-zott eljárással.

Ami végül a „Cherem d'Rábhenu Gersom”-ot, a többnejűség eltiltásáról szó-ló intézkedéséről illeti, sok-száz, sőt ezer hasonló, ug-ynevezett „iszur d'Rábhá-nu”-t hozhatna fel meg-példaként, ezek azonban tá-voiról sem mondják azt, hogy a Tóra bármilyen ti-lalma közül bölcsseink akár egyetlenegy is feloldhat-nak és megengedhetnek dek-larálhatnak.

Miután tehát a cikkirő (valószínűleg jóakaratu-an, de nem megfelelő helyeken beszerzett információik alap-ján) tájékoztatatlansága az egész kérdéskomplexumban nyilvánvaló, magától érte-

— MAGYAR-ZSIDÓ KURIR —

Dr. Frenkel Jenő volt sze-gedi főrabbiat kérték fel a ráamát-gáni Hárore iskolában a nevelésügyi minisztérium és a város kulturális üg-yosztálya által rendezett jom háamómat ünnepség dísz-szobrok problémájával kap-csolatban példákat sorol fel arrafonakozólag, hogy az idők folyamán egyes Tóra-parancsok és előírások bizonyos változásokon men-tek keresztül. A cikkirő, amint az fejtegetéseiből ki-világlik, sajnos nem a meg-felelő, illetékes forrásból merítette információit s ez a körülmény különféle, ab-szolút nem helytálló követ-keztetésekre vezet. Minden tudományágban vannak dolgok, amelyek a laikus szemében azonosoknak lát-szanak s csak az elmélye-dő szakembeli fedezel fel a köztük lévő mélyreható kü-lönséget.

A cikkirő különféle meg-okolások alapján, — hogy könnyebbé tegyük a népek-kei való együtélését, a vallásos zsidóság életének a megkönnyítésére, mert a világ felé a régi merev sza-bályok helyett ruganyossá-got kell mutatnunk, stb. — kivánja a Tóra egyes pa-rancsainak módosítását. Sajnos nehéz vitát folytatni olyanokkal, akik az alap-elv tekintetében sem egyek velünk. A cikkirő olyan na-gyon biztos benne, hogy a világ népei Izráel államá-ban a modern „haladás” ne-továbbjának klasszikus pél-dáját öhajítják látni? Mi azt hisszük, hogy inkább egy olyan, — mindenké-pen demokratikus — álla-mot szeretnének látni ben-nünk, amely azonban a zsidó vallásos és hagyomá-nyokon épült fel, ahogy ök azt a Bibliából és a profé-ták könyveiből ismerik.

„Haladó” állama van a vi-lágnak elég talán több is, mint amennyire szükségé lenne, Izráeltől a világ egészen mást vár.

A cikkirő által emiatt ja-vasolt változások megoko-lására felsorolja aztán a már eddig is véghezvitt módosításokat, a Bibliában szereplő különféle halálbüntetéseket, a kamatszédési ti-lalom stb. megváltoztatá-sát, mindezek azonban nem a Tóra törvényeinek, ha-nem csak a körülmények megváltozását jelentik. A Tóra-beli halálos ítéletek meghozatalának például egy, a saját országában élő önálló nép az előfelté-tel. Az önálló állam ide-jén is csak a szenttemp-lomban székelő Szinhedrion volt egyedül feljogosítva halálos ítéleteket kimon-dani. Ugyancsak tájékozat-lanságból ered a cikkirő-nak a kamatszédés meg-en-gedéséről való elmékedése is. Egyszerű hasonrészese-dés kikötéséről van szó, a-melyet a Tóra sem elenez. Ennek viszont Hillelhez semi köze nincs, s csak téves asszociáció követke-zménye a cikkirőnél. A Hillel féle „prusbul”, a smita-év hitelintézkedését téveszti össze a kölcsönkalkálma-zott eljárással.

Ami végül a „Cherem d'Rábhenu Gersom”-ot, a többnejűség eltiltásáról szó-ló intézkedéséről illeti, sok-száz, sőt ezer hasonló, ug-ynevezett „iszur d'Rábhá-nu”-t hozhatna fel meg-példaként, ezek azonban tá-voiról sem mondják azt, hogy a Tóra bármilyen ti-lalma közül bölcsseink akár egyetlenegy is feloldhat-nak és megengedhetnek dek-larálhatnak.

Miután tehát a cikkirő (valószínűleg jóakaratu-an, de nem megfelelő helyeken beszerzett információik alap-ján) tájékoztatatlansága az egész kérdéskomplexumban nyilvánvaló, magától érte-

James R. Rice vezérigazga-tó üdvözölték Ocskay száza-dost, akinek díszlevelet nyújtottak át.

Hétfőn este 8 órai kez-dettel rendezi a Bné Herzl jubileumi Herzl-ünnepélyét a Gyémánttársaság (Tel-Aviv, Achuzat Bájit 3) nagyter-mében. Dr. Herskovits Fáb-rián, Tel-Aviv kultúrta-nácsosának megnyitó beszéde után Bisseliches Mózes mér-nök, Herzl Tivadar kortár-sa és tanítványa tart ünne-pi díszbeszédet, majd az új, nagyhatású Herzl-filmet mutatják be. Befelezésül dr. Link Pál, a Buenos Aires-i technikai főiskola tanára tart előadást „A Herzl-család eredete a török hódoltság idejéből” címen.

Az ausztráliai Sydneyben, rövid szünet után el-hűnyt Türk Berta, a bére-beli Budapesti képzési san-zon-énekesnője, a „kis Rott” felesége. Türk Berta pár héttel ezelőtt agyvérzést ka-pott, aminek következtében, átmeneti rövid javulás után, meghalt.

Az elmúlt héten nyílt meg New-Yorkban a Babcock-galériában Rátkai György, néhai Rátkai Márton is-mert pesti színművész New-Yorkban élő festőművész fiának képiállítása. Rátkai György 24 festményét áll-hozta most ki, melyek közül a naturalisztikus-abstractak irányt követő festőknek főleg a „Veleenci pátránka” című szimbolikus portréja tűnt ki.

A múlt héten tartották meg a felhagyarmati származású ismert tel-avivi ke-reskedő, Farkas Adolf sir-kokratását. N. C. Fried-mann, bné-bráki rabbi em-lékezett meg Farkas Adolf-ról, akit a vallásos közélet példamutató tagjaként je-lentet. Farkas Adolfot felesége, tíz éves kisfia és kiterjedt rokonsága gyá-szolja. Rokonai között van Askelon (Klein) Juda, aki egykor a budapesti izraeli követség tisztviselője volt.

Hosszas külföldi tartóko-dás után Izráelbe érkezett Weber Márkusz, aki a szio-viai ort. zsidó közösségben 60 éven át töltött be vezetősze-repet. Több éven át a Szio-viakai Ortodox Központi Iroda vezetőség tagja és a világhírű pozsonyi ortodox hitközség elnöke volt, azt megelőzően pedig 40 éven át a stonfal hitközség el-nök. Weber Márkusz, aki az Izráelben élő Freudig Norbert apósa és a néhai Weber póstyeni főrabbi öc-se, jelenleg Bné Bráknak lakó fiánál tartózkodik, de véglegesen Jeruzsálemben fog letelepedni.

A beér sévai függetlenségi napi ünnepségeken nagy sikert aratott a bát-jami Haas házaspár. A Bét Háam elő-tti téren több ezer főnyi kö-zönség ünnepelte Haasné Klopfer Juditot, aki cházán-dalokat és héber népdalokat adott elő, részben maga, részben férje, Haas Dávid kíséretében. Haas Dávid zenekivül ötletesen kene-fért. A Haas-házaspárnak olyan nagy sikere volt Beér Síván, hogy máris lekötté-ték a rendőrség legközelebbi rendezvényére.

Az elmúlt héten ünne-péles külsőségek között avat-ták fel Kirjót Gátón a „Kachol Lavan” kémiai üze-met. Az új gyár tulajdonosa a Máramaroszigetről el-származott Czikk Chajim. Az avató ünnepségen, ame-lyen részt vett a város pol-gármestere és vezető szemé-lyiségei, a többi között ma-ga a tulajdonos tartott be-szédet. A máramaroszigeti egyesület üdvözlését Reikh Josua országos elnök és dr. Weiss Oszkár tolmácsolta.

A Hitachdun Olaj Hungária

KESZT ITAMAR Irodalmi estje a tel-avivi HOH-ban

A tel-avivi HOH kultúrta-nácsosok sorozata keretében, 1960. május 8-án, hétfőn este 8 órakor Keszti Itamar, a tehetséges, fiatal és műfordított műveit közzétesz. Keszti Itamar, a magyar zsidó költészet tologójának héber fordítója, melyben minden szövegét egy zsidó költő szerepében remekműveivel. A szüret kezdő eseményének egyik Keszti Itamar estje.

Dr. Földi Márton a tel-avivi HOH elnöke nyílt és azon többek között Keszti Itamar, a HOH elnöke és a HOH munkatársa.

ROZSA MARINA LAMPEL-LAPID TANÁR az Új Kelet és a MÁRAZS munkatársa.

GÉRAVI SANDOR az ismert képzőművész, a HOH munkatársa, a HOH elnöke és a HOH munkatársa.

JERUZSALEM A Hitachdun Olaj Hungaria zsidó elnökségének képzőművészeti csoportjának 1960. május 8-án, hétfőn este 8 órakor a Bét Chajim Galériában (14) díszteremében tartott kiállítás.

ELŐJUSZAGOT rendez, amelyek szerkesztését Dr. MARTON LAJOS „Ez a Jizráel” című kiadvány adásának főszerkesztője. Az előjuszagot a következő lapok veszik részt: DAN OFRY az „Új Kelet” parlament-sajtója, aki „Politikai kommentárok” címmel tart előadást. RUDER-MATMOR az „Új Kelet” szerkesztője, aki „Asszonyok” című szépségéről készült tanácsokat.

DÜCKSTEIN ZOLJA a kiváló sportvezető, aki régebbi sport gyermekkorától kezdve a sportvezetésben tart részt. GÉRAVI SANDOR az ismert író, a tel-avivi HOH munkatársa.

A HOH kultúrta-nácsosok 12-én, este 8 órakor a Bét Chajim Galériában (14) díszteremében tartott kiállítás.

HANGVERSENYT rendez. Közreműködnek: Erzsébet, Grosser Alka, Hurst, Katsura Endre, Radóczy Márta, Frida Stahler, Mira Ronell és dr. Seiden János (Salomon Mária) tanítványa. Dr. Seiden János neve a városi és tel-avivi ortodox hitközség elnöke volt, azt megelőzően pedig 40 éven át a stonfal hitközség el-nök. Weber Márkusz, aki az Izráelben élő Freudig Norbert apósa és a néhai Weber póstyeni főrabbi öc-se, jelenleg Bné Bráknak lakó fiánál tartózkodik, de véglegesen Jeruzsálemben fog letelepedni.

A beér sévai függetlenségi napi ünnepségeken nagy sikert aratott a bát-jami Haas házaspár. A Bét Háam elő-tti téren több ezer főnyi kö-zönség ünnepelte Haasné Klopfer Juditot, aki cházán-dalokat és héber népdalokat adott elő, részben maga, részben férje, Haas Dávid kíséretében. Haas Dávid zenekivül ötletesen kene-fért. A Haas-házaspárnak olyan nagy sikere volt Beér Síván, hogy máris lekötté-ték a rendőrség legközelebbi rendezvényére.

Az elmúlt héten ünne-péles külsőségek között avat-ták fel Kirjót Gátón a „Kachol Lavan” kémiai üze-met. Az új gyár tulajdonosa a Máramaroszigetről el-származott Czikk Chajim. Az avató ünnepségen, ame-lyen részt vett a város pol-gármestere és vezető szemé-lyiségei, a többi között ma-ga a tulajdonos tartott be-szédet. A máramaroszigeti egyesület üdvözlését Reikh Josua országos elnök és dr. Weiss Oszkár tolmácsolta.

ADÁS - VI
INGYEN EKSZE
VADNAI GRÁS
KULON K O L O S
TELVAVI, ALE
VARROGEP KOZPO
Bismalom hozánk
Sore - kedves f
Magyarul beszélni
Bét Lechem 8. (Kis
Tel-Aviv 65323.
HARMADARON
Broski kárpóztás
Károkra, 7.50; női
anyagok teljes kiá
Gönlés árban. K
Bén Jehuda 101.
AMERIKAI REU
Bismalom hozánk
„Gira”, Tel-Aviv,
Kongorán kísér Lev
FRIGIDAIREK,
Bismalom hozánk,
Tel-Aviv, Albany 5
Telefon 63-725.
FODRASZ (nő),
akarja meg: a
ban eladó, vagy
áron fodrászat (fod
áron szalon). Tel.
8-5 óra közt.
VASAGY, FAA
Adler Testvérek
Benjamin 134. tel.
Ésék, javítások.
FRIGIDAIRE, J
Jasanyon eladó.
Sztaja, Efráim-u.
Atadó azo
női konf
műhe
(Más szakm
megfel
T. A. Albany 5
AMERIKAI RU
Bismalom hozánk
nebb modellek. N
De Haas-u. 16. 4
„AMCOR” szü
Vesz és masz
Tel-Aviv, Erlang
3113.
DIVATOS BUTO
vételek, raktár
havi részletezé
Tel-Aviv, Rámban
AMERIKAI P
(Philo), General
Ot év teljes gar
árban, kedvező
Magyarul beszélni
Tel-Aviv, King G
SZABASÁG
Hirtől hírtől,
Breges miatt 6
Nahana, Szilán
ATADG AZON
alkalmi áron. E
szinon: Peleach-T
56
KULON
MOFOGORT
ban, tőóra a
Amerikai módás
Koron Kájizmet
után sarok 17.
VILLANYI
szerecs, javítás
Gyenes vízvezeték
Shekiná 61. sz.
MOFOGORT
ban, harmine p
tálya, tegnap
Aviv, Kora K
Johada-sarok.
A. ZUCKERM
TI LABORATO
Bismalom, 4/2 óra
King George B.,
UTTARSNGT
a május 15-én
Herzl” hajója,
érintést „Vallá
adóna ké.
SZOBAFESZT
legjobb kivitelbe
és KLFVN. Tel-
Telefon 27843 (1
Cholon, Sikem 8
VILLANYBOR
Bismalom, Rub
Hármán 8. (Tá
Telefon 32161.
ORTOPED és
épit, merék
Tel-Aviv, 2
Rejtvény
nyel
1. G. Hauptm
élt könyvet a
megfejtő közt
námém. Jazur.
2. Gyárfás M
élt könyvet a
megfejtő közt
Kibuc Mágán.
Hájjárdán.
3. Fontano: a
regényét a 66
megfejtő közt
dor, Tel Aviv,
Chorán 4. ny
A közvelet

Erős emelkedés a gyémánt és citrus kivitelben

Az év első 4 hónapjában 90 millió dollárt hozott az export

A statisztikai hivatal és a kereskedelem- és iparügyi minisztérium közösen az exporttal kapcsolatos számadatokat. A végleges eredmények szerint az áprilisi havi export 18 millió 554 ezer dollárt (33 millió 898 ezer izraeli fontot) tesz ki a tavalyi áprilisi exporttal szemben, amely 15 millió 914 ezer dollárt (28 millió 646 ezer fontot) tett ki. Az exportból származó összegek közül legtekintélyesebb a citrusgyümölcs

ellenértékéért befolyt hét millió 900 ezer dollár, mely tavaly áprilisban 5 millió 711 ezer dollár volt. Ugyanakkor az egyéb mezőgazdasági exportból származó bevétel áprilisban csak 600 ezer dollárt tett ki, míg tavaly 957 ezer dollár folyt be ez úton. A gyémántkivétel április havában 3 millió 848 ezer dollárt tett ki, a tavalyi 3 millió 596 ezer dollárral szemben. Az egyéb ipari termékek exportjából származó bevétel április havában elérte a 6,2 millió dollárt, a tavalyi 5,6 millió dollárral szemben.

Januártól április végéig az ország kivitele elérte a 90 millió 407 ezer dollárt a tavalyi hasonló időszak 79,5 millió dollárjával szemben. Ebből az összegből 40 millió 726 ezer dollár esik a citrusfélék exportjára, a tavalyi 39 millió 546 ezer dollárral szemben és 18 millió 765 ezer dollár a gyémánt-exportra a tavalyi 14 millió 887 ezer dollárral szemben.

Forradalmi ujitások az európai hadseregek felszerelésében

Merőlegesen felszálló gép feleslegessé teszi a repülőtereket Az „európai tank” az orosz T-54 ellen

Tel-Aviv (Az Új Kelet hatósági tudósítójától). — A közeli keletet is érintő határozatokat fogadtak el az angol, francia és német hadügyminiszterek, akik az utóbbi időben megtartott tanácskozáson úgy döntöttek, hogy Olaszországot bevonják a közös európai fegyvergyártási programba.

A program, melynek részleteit természetesen titokban tartják, igen nagy jelentőségű az úgynevezett konvencionális hadfelszerelés szempontjából. Úgy látszik, hogy a már sokat említett vertikális felszállású hadirepülőgép megkonstruálása előrehaladott állapotban van, annál is inkább, mert úgy a németek, mint az angolok egyre több részlet közölnék a hat Rolls-Royce motorral felszerelt új repülőgépről, amely forradalmasítani fogja a hadirepülési technikát. Amint bevezetik ezt a repülőgépet, a hosszú kifutópályával rendelkező repülőterek teljesen feleslegessé válnak és így a repülőbázisok kérdése meglehetősen egyszerűvé válik. A vertikális felszállású gép számára ugyanis nem szükséges kifutópálya. Ugyanakkor azonban a repülőgépet úgy konstruálják meg, hogy felszállás után horizontálisan repül és könnyedén vált át horizontális

repülésről vertikálisra. A közeli keleti országok szempontjából még nagyobb jelentőséggel bír a miniszteri tanácskozásról kiadott nemhivatalos jelentés, mely szerint a német-francia közös gyártású tank prototípusának kipróbálása előtt állnak. Szó van ugyanis egy úgynevezett európai tank megkonstruálásáról, amely 100, esetleg 120 milliméteres ágyúval rendelkezik majd és válaszként szolgál az orosz T-54 közepes súlyú tankra.

Megbízható jelentések szerint a német és francia hadügyminiszterek megbeszélése során beszámoltak arról, hogy az európai tank prototípusa elkészült és az kipróbálás előtt áll. Az új tankfajtát úgy a franciák, mint a németek gyártani fogják. Az új tank ágyúja képezi a tulajdonképpeni szénázót a hadfelszerelési tén, ugyanis a technikusok eddig nem tudták megoldani, hogy a közepes súlyú tankba ilyen nagykaliberű ágyút szereljenek fel.

Chruscsev megfenyegeti Amerikát

(Folytatás az 1-ső oldalról)

talán a Pentagon? Amennyiben ezeket az incidenseket az amerikai hadsereg vezetői saját kezdeményezésükre hajtották végre, úgy az súlyos aggodalomra ad okot a világ közvéleményében.

Beszéde további részében Chruscsev a csúcskonferenciával foglalkozott és rámutatott arra, hogy annak legelső problémája a leszerelés kérdése lesz, amely a legradikálisabb eszközök a béke megőrzésére, illetve a háború elhárítására. A második fontos kérdés a Németországgal kötendő bé-

keszerződés és Nyugat-Berlin ügyének rendezése.

Chruscsev kiemelte, hogy a leszerelés eszméje nem mindenkinek tetszik, mert léteznek olyan nyugati hatalmak, amelyek mindenáron véget akarnak vetni a békés együttélésnek. A nyugatnémet kormány atomfegyvereket akar beszerezni növekvő hadserege részére. Mindent elkövet, hogy felszámolja a kelet-német államot, ez azonban nem fog sikerülni. Adenauer azt állítja, hogy elkezdi a háborút, ez azonban üres szóbeszéd, mert miniket ellenségének tekint. Az úgy úgy végződhet, mint Hitler uralma idején, amikor le akart győzni miniket” — mondotta Chruscsev.

Washington, (IFP). — James Haggerty a Fehér Ház szóvivője tegnap bejelentette, hogy Eisenhower elnök utasítására széleskörű vizsgálatot kezdenek a lelégtetett gép ügyében. Valószínűnek tartják, hogy az U-2 amerikai kísérleti gépről van szó, mely május elsején szállt fel egy törökországi bázisról és azóta nyomavestett. Az amerikai hadügyminisztérium szerint a gép az aeronautikai intézet szolgálatában állt és meteorológiai kutatásokat végzett. Az U-2 egy motoros „lökhatásos gép, amely 16500 méter magasságba képes emelkedni. A gép pilótája felszállás után közölt, hogy üzemzavar állott be oxigénkészletében és vissza akar térni a bázisra. Ekkor Kelet-Törökország felett járt, nem messze Szovjet Örményország határától.

Hagerty nem volt hajlandó válaszolni az újságírók azon kérdésére, hogy Chruscsev beszéde befolyásolja-e a csúcskonferencia előkészületeit, illetve Eisenhower elnök tervezett látogatását a Szovjetunióba. A külügyminisztérium sem válaszolt eddig hivatalosan a szovjet miniszterelnök bejelentésére a repülőgép lelégtetésével kapcsolatban.

Washington, (UPI). — Lincoln White, az amerikai külügyminisztérium szóvivője tegnap Eisenhower elnök utasítására nyilatkozatot adott ki a lelégtetett géppel kapcsolatban. Eszerint

Messzemenő személyi változások a szovjet vezetőségben

Kozlov párttitkár lett, Kiricsenko kibukott — Furceva a kormány tagja lett

Moszkva (Reuter). A szovjetkormány és a kommunista párt tegnap messzemenő személyi változásokat jelentett be a legfelsőbb államvezetésben. A változások a hétéves gazdasági terv sikeres lebonyolítását kívánják biztosítani. A legfontosabb változások a kommunista párt központi bizottságának elnökségében történtek. Az elnökség tagjai közül eltávolították Alexej Kiricsenkót és Nikolaj Belajevet. Az 53 éves Kiricsenkót, akit néhány nyugati megfigyelő Chruscsev utódjának tekintett, még január hónapban minden indokolás nélkül áthelyezték a rosztovi pártközpont élére. Belajevet, aki a kazaksztáni pártbizottság elnöke volt, még a múlt év végén eltávolították tisztviselői, mert a mezőgazdasági termelés nem érte el a kívánt eredményt.

A központi bizottsághoz ugyanakkor három új tagot csatoltak. Ezek a következők: Alexej Koszigin, akit a miniszterelnök helyettesévé is kineveztek; Nikolaj Potgorani, az ukrajnai pártközpont vezetője és Dimitrij Polinszki, az orosz szovjetkőztársaság miniszterelnöke, amely a legnagyobb a szovjet 15 tanácskőztársasága közül. Ugyanakkor azonban a kommunis-

tovót és Vladimir Nikolajevics Novikovot miniszterelnök helyetteseknek nevezték ki, Chruscsev helyetteseknek száma ismét elérte a hatot. Novikovot nevezték ki a szovjet tervgazdálkodási hivatal élére. Katarina Furcevat, a központi bizottság egyetlen női tagját, kultuszminiszterré nevezték ki, úgy hogy most a kormányba is bekerült.

MARGARET HERCEGNŐ MA ESKÜSZIK ARMSTRONG-JONESSzal

Nagy napra ébred ma egy üveghintóba szállt Anglia népe. Ma vezeti oltár elé Anthonny Armstrong Jones fényképező Margaret hercegnőt, Erzsébet királynő testvérhugát.

Olyan fényes udvari pompával végmenő ceremónia amilyen a mai, 1953 óta nem volt Londonban, amikor Erzsébet királynőt koronázták meg.

Egész családok foglalták el a díszmenet útvonalán a járdákat és töltötték el az egész éjszakát az utcán, hogy ma szemtanúi lehessenek a pompás esküvőnek. Minden fél szerint a hatalmas tömeg, ami yelárasztja az utcákat, a mai napon megbénítja London közlekedését.

Tegnap egész nap a világ minden részéről ajándékokat vivő küldöncök érkeztek a Buckingham palotába. Harold Macmillan angol miniszterelnök egy antik asztalt küldött nászajándékul az ifjú párnak.

A mai ünnepélyes esküvő forradalmi változást jelent az angol uralkodóház házasságkötéseit illetően. Ugyanis 457 év óta most történik meg először, hogy az angol uralkodói ház valamelyik tagja a nép egyszerű gyermekével kössön házasságot.

Margaret hercegnő és Anthony Armstrong Jones a Westminster templomban esküszik örök hűséget egymásnak. Az ifjú pár ezután

Izraeli ejtőernyősök győzelme

A napok óta folyó ejtőernyős versenyek tegnap záróugrása az izraeliek meglepő győelméhez vezetett a franciákkal szemben. Az izraeli résztvevők 680 ponthoz jutottak a csoportugrásban a franciák 440 pontjával szemben. Három előző találkozás után a franciák győztek és egyszer az izraeliek.

A szabadugrás versenynek összegzése szerint a napig tartó küzdelem eredményeként a franciák és az izraeliek egyformán osztottak a pontokon. Mindkét nemzet ejtőernyősét 2-4 pontot értek el.

Az izraeli ejtőernyősöknek a csoportos ugrásban elért győzelme különösen nagyfontosságú. Mindkét versenyzőt 30 méterrel távolabb találtak meg a kijelölt ponttól 1,60 méter távolságra ért földet. A második szinten izraeli volt, Amos Sapira, aki 6 méterrel közelebb talált meg a kijelölt pontot. A harmadik Pierre Arsou francia örmester, aki 7,35 méterrel a kijelölt ponttól vetette meg a bábát.

Még szombatra is sivatagi forróságot jósolnak

A rendkívül súlyos chamszin immár a hatodik napja tart. Tegnap reggel még az előbbi napokat is túlszárnyaló hőség árasztotta el az országot. A meteorológiai intézet jelentése szerint a chamszin tovább tart és ha holnap kissé csökkenne is a hőmérséklet, még nincs jele, hogy a sivatagi légáramlat a végét járja.

Tegnap reggel 10 órakor Luddon 36 fokot mértek, Jeruzsálemben 36 fokot, Haifán pedig már reggel 8 órakor 30 fokra szökkent fel a hőmérséklet. Haifán egyébként a város néhány körzetében vízhányó lépett fel. A haifai lakosságot a város felszólította, hogy a legmesszebbmőnően takarékoskodják a vízzel és a chamszin idején ne öntözzék a kerteket.

Noha egyes munkahelyeken rövidített munkaidőt tartottak, az állami hivatalokban a legszigorúbban betartották a teljes munkaidőt, amely jelenleg még a téli időjárásnak megfelelő.

Mégén Dávid Ádám rendeltségei mindenütt készültégek vannak. Érdekes, hogy ájulások eset csak igen kevés fordult elő.

AZ AMERIKAI LUXUSHAJÓ LEMONDTA HAIFAI LATOGATASAT

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). — A Brazil nevé 23 ezer tonnás amerikai luxus-hajó, amelynek 270 turistával vasárnap reggel kellett volna Haifán kilépnie, tegnap táviratilag lemondta izraeli látogatását. A lemondást a hajó kapitánya nem indokolta meg.

Előző nap a Brazil hajó itteni ügynöksége értesítést kapott, hogy Port Szaidban az amerikai hajók bojkottja miatt, az utasok nem szállhattak partra és ennél fogva hétfő helyett vasárnap fut be a haifai kikötőbe. Feltevése szerint a

hajó azért mondta le izraeli látogatását, hogy demonstrálja semlegességét a bojkott körüli konfliktusban.

Kairó jelentés arról számol be, hogy a hajó tegnap reggel megérkezett Szuezebe, ahol tüntető körökön kívül mások fogadták, akik kis csónakokon körülfutották a hajót. A Brazil már későn érkezett ahhoz, hogy a csatornán átvonuló hajóvánhoz csatlakozzék és a tervek szerint az esti órákban kellett áthaladnia a csatornán, hogy kifusson a Földközi tengerre. A hajó utasait nem engedték partra szállni, úgy hogy az utasoknak le kellett mondani Kairó megtekintéséről. Ez volt az első alkalom, hogy a bojkott amerikai turistákat érintett, ami közel 30 ezer dollár veszteséget jelent Egyiptomnak.

Simon Eliezer urnak felesége

elhunyta feletti mélységes gyászában osztotnak A neveli Charszit Vachol Zach kft. vezetősége és alkalmazottai

147
P. P. TEL AVIV
JAFFO 147